

DARBININKAS

Vol. LXIII, Nr. 18
Gegužė-May 12, 1978

Pentadienis-Friday

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N.Y.

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N. Y. 11207

25 centai

Savaitės įvykiai

JAV sutiko su Sov. S-gos reikalavimu, kad abiejų šalių tolimų atstumų strateginių raketų ir bombonešių skaičius nebūtų didesnis kaip 2.250 ir daugia-
galvių raketų skaičius — kaip 1.200. Tokiu būdu pirmą kartą istorijoje JAV ir Sov. S-ga strateginių ginklų srity pasidarys lygios.

Visi 38 JAV respublikonai senatoriai bendru pareiškimu griežtai pasisakė prieš Sov. S-gai daromas JAV nuolaidas ir apkal-
tino prez. Carter administraciją, kad ji, nebodama jokių pasekmių, žūt būtų siekia susitarti dėl strat. ginklų apribojimo sutar-
ties.

Izraelio min. pirm. Menachem Begin, lankydamas įvairius JAV miestus Izraelio nepriklausomybės 30 m. sukakties proga, savo kalbose karštai gynė Izraelio užimtą liniją derybose su arabais ir ragino JAV žydus jo politiką remti.

Sov. S-gos prez. Brežnevui atvykus į V. Vokietiją oficialaus vizito, įvairios žmogaus teisių gynimo organizacijos ir Amnesty International surengė prieš jį didelės demonstracijos.

Italijos Raudonosios brigados teroristai įvairiuose Italijos miestuose įvykdė eilę teroristinių veiksmų.

Pietiniam Libane tarp JT palaubų priežiūros dalinių ir kairiųjų Libano ginkluotų organizacijų narių įvyko susišaudymų, per kuriuos 3 priežiūros dalinių kariai buvo nukauti ir keletas sužeista. Prancūzų daliniai kuriam laikui sustabdė savo žvalgomuosius veiksmus.

JT, 21, daugiausia vakarų valstybių, susilaikius, priėmė rezoliuciją, reikalaujančią vyriausybės imtis prieš P. Afriką baudžiamųjų ūkinių sankcijų už tai, kad ji nepasitraukia iš jos administruojamos pietvakarių Afrikos, arba Namibijos.

Rodezijos pereinamoji vyriausybė atleido iš pareigų juodąjį teisingumo ministrą Byron R. Hove už jo padarytą nepalankų pareiškimą dėl baltųjų tvarkomos teisingumo sistemos. Atleistas nutarė išvykti į užsienį.

Afganistane perversmą įvykdžiusi karinė junta sudarė naują revoliucinę tarybą ir jos pirmininku paskyrė buvusį komunistų partijos vadą Noor Mohammad Taraki. Sov. S-ga, Bulgarija, Kuba ir Irakas naują vyriausybę tuoj pripažino. Per įvykusi sukilimą buvo nužudytas ne tik prez. Mohammad Daug, bet ir visi jo šeimos nariai ir artimiausieji padėjėjai.

Japonijos min. pirm. Takeo Fukuda, lankydamasis JAV, pažadėjo imtis žygių Japonijos prekybos balanso pertekliui sumažinti ir ragino JAV nesilpinti savo įtakos Azijos žemyne.

JAV iškeitė čia 1965 už šnipinėjimą Sov. S-gai nuteistą 30 m. kalėti Robert G. Thompson į R. Vokietijos kalėjime nuo praeitos vasaros laikytą amerikietį studentą Alan S. Van Norman, kuris humanitariniais sumetimais bandė automobiliu išgauti į V. Vokietiją vieną rytų vokiečio šeimą.

R. Vokietijos radijas pradėjo kiekvieną paskutinį mėnesio sekmadienį transliuoti 15 min. truncančią protestantų religinę programą.

Vicėprez. Mondale išvyko 10 d. kelionei į Filipinus, Tailandą, Indoneziją, Australiją ir N. Zelandiją.

Dvi Eritrejos partizanų grupės, kovojusios tarp savęs ir už Eritrejos nepriklausomybę, nutarė susijungti.

LIETUVOS BAŽNYČIA PAJĖGI VADOVAUTI TAUTOS ATGIMIMUI

Iš Lietuvos K.B. Kronikos Nr. 31

Kaunas

1978 sausio 9 Jonučių (Kauno raj.) gyventojas Juozas Vitkūnas pakvietė pašventinti namo kun. Vincentą Jalinską. Ta proga buvo suvažiavę daug svečių, ypač jaunimo ir moksleivių, kuriems kunigas pakalbėjo religinė tematika. Staiga pokalbio viduryje į kambarį įsiveržė uniformuotas milicininkas. Paskui jį įėjo dar du milicininkai ir keli civiliai. Prie durų privažiavo dengta milicijos mašina, atsirado ir daugiau mašinų, atvežusių milicininkų ir saugumiečių. Namas buvo apsuptas, o kelias iki centrinės gatvės — apstatytas milicininkais. Į kambarį įėjęs milicininkas pareikalavo namo šeimininko ir pirštu nurodė keliems suaugusiems pereiti į kitą kambarį. Jie buvo tardomi: iš kur atvykę, kokios pavardės ir pan. Paklaustieji pareiškė, kad nusikaltimo nepadarę ir savo pavardžių nesakysią. Viena pobūvio dalyvė įsibrovėliams kalbėjo: "Ar mes kokie nusikaltėliai? Jūs neturite teisės įsibrauti ir gąsdinti žmones!" Saugumietis atžėrė: "Mes su tavimi atskirai susitvarkysime!" Kun. V. Jalinskas pareikalavo, kad įsibrovėliai parodytų dokumentus.

Saugumietis parodė savo tarnybinių pažymėjimą ir pareiškė, jog turįs teisę susirinkusius išvaryti, nes toks susirinkimas draudžiamas. Pareigūnams pareikalavus, kad kunigas rengtųsi ir sėstų į mašiną, šis atkirto: "Nei mes, suaugusieji, nevažiuosime, nei vaikų neatiduosime!" Milicininkai bandė suaugusius prievarta tempti į mašiną. O tuo tarpu už sienos vaikai dainavo: "Du gaideliai", "Jurgeli, meistrelė" ir kt. Būreliui vaikų pasisekė pabėgti, o kitus sulaikė visus įėjimus budriai saugą pareigūnai. Pobūvio dalyviai, praėjus pirmam išgąsdinimo įspūdžiui, šaipėsi iš pareigūnų ir nesiskirstė. Užpuolikai pareikalavo skirstytis ir pradėjo surašinėti išeinančiųjų pavardes. Dauguma pasisakė išgalvotas pavardes, kad saugumui būtų mažiau darbo nagrinėjant šį "nusikaltimą". Tardymui buvo nuvežti tik du suaugusieji.

Milicija, gaudanti bebėgančius vaikus — koks "gražus" tikėjimo laisvės vaizdas dabartinėje Lietuvoje!

Milicijos skyrė tartytojas klausinėjo atvežtuosius ant stalo pasidėjęs guminę lazda — savo teisingumo ir galios simbolį.

Klausinėjo, kas svečius pakvietė į pobūvį, ką kunigas kalbėjo ir pan.

-o-

Viduklė

1978 sausio 17 Viduklės klebonas kun. Alf. Svarinskas buvo iškvieštas į Vilnių pas Religijų reikalų tarybos įgaliotinį K. Tumėną. Pokalbyje dalyvavo ir RRT darbuotojas Raslanas (KGB atstovas). Įgaliotinis kaltino kun. A. Svarinską, kad jis per kun. J. Aleksos laidotuves Tabariškėse pietų metu pasakė kalbą ir šantažavo kunigus, taikos šalininkus.

Iš tikrųjų kun. A. Svarinskas šia proga pasakė kalbą, kurioje išskėlė kai kurias negeroves ir klaidas kunigų gyvenime. Jis kalbėjo, kad yra kunigų, kurie važinėja į Berlyną ginti taikos, kai tuo tarpu neturime katekizmo ir maldaknygių. Šitokie kunigai, kurie negina savo Bažnyčios, negali jai atstovauti, todėl, važiuodami į Berlyną, tegu nusivelka sutanas.

Vieši ir drąsūs kunigų pasisakymai aktualiausias dabarties klausimais yra geri ženklai, liudijantys, kad Lietuvos Kat. Bažnyčia yra pajėgi atsinaujinti ir vadovauti tautos atgimimui.

Dr. Martin Abend, žinių komentatorius, gegužės 3 d. 10 val. vakaro, New Yorko laiku, per WNEW-TV 5 kanalą kalbėjo apie nekalta nuteistą Balį Gajauską ir supažindino klausytojus su okupuotos Lietuvos problemomis. Įvertindamas jo pastangas, VLIKas prašo lietuvių visuomenę rašyti padėkos laiškus ar siųsti telegramas šiuo adresu: WNEW-TV, 205 East 67th Street, New York, N.Y. 10021. (Elta)

ŽALGIRO PERGALĖS IR KGB RŪPESČIAI

(tąsa iš praeito nr.)

Narsiausiais kovotojais minioje buvo tie, kurie buvo primušti naujos TSRS Konstitucijos paskelbimo dienos vakare. Išaiskintus langų dūžytojus moksleivius tuojau pat nubaudė jų mokyklose. Taip pat buvo nubauti ir įstaigų vadovai, kurių pavaldiniai dalyvavo tose eitynėse. Nukentėjo ir bolševikų partijai priklausantieji tėvai, kurių vaikai buvo patekę į milicijos ar saugumo rankas.

Per tas dvi dienas areštuota daug žmonių. Iš jų ilgesniam laikui sulaikyta 44. Pastarųjų tarpe nemažai rusų. Ši aplinkybė ypač pykina saugumiečius. Veikiausiai todėl, kad tas trukdo kitiems, t.y. lietuviams, sudaryti politines bylas. Kadangi minia buvo filmuojama paslėptomis kino kameromis, daugelis atpažintų kino juostose vėliau buvo šaukiami tardymui.

Praėjus kelioms dienoms po

antrųjų futbolo rungtynių, į miesto KP rajoninius komitetus buvo suaukti įstaigų ir įmonių vadovai ir partijos sekretoriai. Jie, tarp kitų reikalų, buvo informuoti ir apie X.7 ir 10 dienų įvykius mieste. Savikritiškai buvo pripažinta, kad spalio 7 d. rungtynėms buvo nepasiruošta.

Tardymai tebesitęsia. Nemažam skaičiui aukštųjų mokyklų studentų gresia pašalinimas ir išsiuntimas į kariuomenę.

Aukščiau cituoto "Vakarinių naujienų" laikraščio trečioji informacija apie netinkamą futbolą sirgalių elgesį buvo užbaigta tokia pastaba: "Apskritai reikia geriau pasiruošti sutikti didelį būrį žiūrovų, o viešosios tvarkos pažeidėjus nuraminti iš karto, nelaukiant, kol jie įsismagins..." Šiame redakcijos prieraše nesunku buvo įžūrėti valdžios įspėjimai.

Sekančioms futbolo čempionato rungtynėms buvo pasiruoš-

ta tikrai geriau. Visų pirma, jau paskelbtos "Žalgirio" komandos rungtynės su Nalčiko "Spartaku" iš XI.5 buvo perkeltos į XI. 8 d.; be to, rungtynės šį kartą turėjo įvykti nebe vakare, o dienos metu (geriau sekti žmones!); daugiau kaip 1000 bilietų buvo išdalinta milicijos ir saugumo įstaigoms, o visi kiti bilietai buvo paskirstyti įvairioms įstaigoms ir gamykloms. Pastarosios, savo ruožtu, privalėjo sudaryti patikimų asmenų sąrašus, kurie atvyks stebėti rungtynių. Atvejais, kai norinčiųjų gauti tokius veltui duodamus bilietus trūkdavo, kai kurie žmonės buvo tiesiog įpareigojami ateiti į stadioną. Sąraše įrašytų pavardžių skaičius turėjo atitikti "iš aukščiau" paskirtų bilietų skaičių. Sąrašus reikėjo pristatyti į partijos komitetus, kur juos tikrino ir koregavo, ir tik tai po to buvo išduodami bilietai, sure-

(nukelta į 2 psl.)

IŠ PAVERGTO LIETUVOS KULTŪRINIO GYVENIMO

— Okupuotoje Lietuvoje nė viena knyga neišleidžiama be politinės cenzūros. O toje cenzūroje yra įsigalėjęs įprastinis sovietinis biurokratizmas, dėl kurio knygų rankraščiai užsiguli net po keliolika metų. Ypač nelengva su pirmomis debiutinėmis knygomis. Grožinės literatūros ar literatūros mokslo veikalių rankraščiai pirmiausia turi praeiti pro Rašytojų sąjungos redaktorių-cenzorių rankas. Tik po redaktorių nutarimo, kad knyga leistina, rankraštis atsiduria leidyklos redaktorių rankose. Įdomus yra 1977 metų debiutantų atvejais. Tais metais išleistas 5 debiutinės poezijos knygelės ir viena beletristikos. Poetas Algimantas Baltakis, Pergalės žurnale (1978, Nr. 2) peržvelgdamas tas debiutines knygas, rašo, kad gabiam poetui Algirdui Verbai (g. 1941) nuo pirmojo eilėraščio išspausdinimo periodikoje iki pirmosios knygos išleidimo reikėjo net 17 metų, Jonui Kalinauskui (g. 1948) — 10 metų, Jurgui Kunčiniui (g. 1947) — 9 metų, Dainai Prancietytei (g. 1951) — aštuonerių, Antanui Jonynui (g. 1953) — penkerių metų. Rašytojų sąjungoje gana dažnai kalbama apie redakcinės peržiūros laiko sutrumpinimą. Bet kalbos ir lieka kalbomis.

O tie 1977 debiutantai esą verti dėmesio — ir turinio, ir originalios formos atžvilgiu. Štai Jonas Kalinauskas "Pajevonio fragmentuose" pasižymi teminiu vieningumu, lyriškai žvelgia į savo gimtinę Pajevonio bažnytkaimį, į jo žmones, neslepia meilės lietuviškam kaimui. Daina Prancietytė rinkinyje "Žemės duktė" iki maksimalaus glaustumo kondensuotose miniatiūrose savo individualius pergyvenimus stengiasi išgryninti, suuniversalinti, taupo žodį, jį suemblemindama. Algirdas Verba rinkinyje "Pakelės žalumos" lieka ištikimas klasikinės lyrikos tradicijoms ir nuoširdžiai apdainuoja gimtosios Žemaitijos kaimo buitį. O Jurgis Kunčinas rinkinyje "Takas per girią" atskleidžia savo santykius su gimtąja Dzūkija, rodo didelę meilę gyvenimui. Ypač esą puikūs jo peizažiniai eilėraščiai. Antanas Jonynas rinkinyje "Metai kaip strazdas" domisi žmogishkaja būtimi, sielos gelmėmis, nuolatinio būsenų kitimu, keiliančiu vidinį nerimą. Nevengia ir šiuolaikinių aktualijų. Bet šio jauno poeto kūryboje jaučiama R. M. Rilės įtaka. Vienintelis 1977 debiutantas beletristas yra Saulius Tomas Kondrotas (g. 1953). Jo knyga "Pasaulis be ribų" pateikia 10 "negirdėtų istorijų" — novelių, paprastu pasakojimu, sodriu žodžiu vaizduojančių keistus žmones, patekusius į neįprastines situacijas.

— Lietuvių žurnalistų sąjungos metinės premijos teko: Eltos direktoriaus pavaduotojui Vladui Burbuliui už tendencingą publicistinę knygą apie Vietnamo karą "Tarp Raudonosios ir Mekongų upių", Mokslo ir Gyvenimo redaktoriaus pavaduotojui Algimantui Semaškai už pokalbius su žymiausiais Lietuvos mokslininkais ir Komjaunimo Tiesos redakcijos nariui Aloyzui Urbonui už moralinių temų apybraižos knygas. Tos premijos vadinamos Vinco Kapsuko premijomis.

— Panevėžio dramos teatras pastatė premjerą — žydų kilmės lietuvių rašytojo Jokūbo Josadės pjesę "Tardytojas". Režisavo J. Miltinis, scenografija — dail. K. Vaičiulio, vaidino D. Banionis, J. Blėdytė, R. Jansonas, J. Valužis, A. Astrauskas, A. Dakšta, L. Mališauskaitė, G. Urbonavičiūtė, M. Maslauskaitė ir E. Kačinskas.

— Šiaulių dramos teatre dvi jaunųjų aktorių grupės pastatė du rusų autorių veikalus. Teatro mokslys Leningrade baigusi grupę pastatė S. Rodionovo pjesę "Kvota". Režisavo Saulius Varnas, scenografija — J. Tau-

janskienės, vaidino E. Leonavičius, J. Bindokas, L. Andriuskevičius, R. Šaltenytė. Antroji jaunųjų aktorių grupė, kaip diplominį darbą, pastatė V. Šukšino apsakymo inscenizaciją "Tiki trečiųjų gaidžių". Režisavo konservatorijos draminio kurso vadovė I. Vaišytė.

— 1977 pabaigoje Vilniuje išleista Andriaus Bulotos apysaka "Limuzinas Nr. 4". Autorius yra pesikėsinimo prieš A. Voldemarą dalyvis, po nepavykusio atentato pasitraukęs į užsienį, dalyvavęs Ispanijos pilietiniame kare komunistų pusėje, parašęs kelias propagandines knygeles apie Ispanijos karą ir fašizmo įsigalėjimą. "Limuzine" smulkiai aprašo sąmokslininkų pasirengimą atentatui. Be savęs, duoda biografinių duomenų apie Martyną Gudelį, Aleksandrą Vosylių (pagautą ir nuteistą mir-
ti). Būdinga, kad sąmokslininkai mokėsi atentatą įvykdyti iš rusiškų brošiūrų, rodančių, kaip teroristai žudė carų gubernatorius, ministerius, policijos viršininkus. Knyga išleista jau po autoriaus mirties (A. Bulota gyveno 1907-1974).

— 1977 Kultūros Barų Nr. 12 išspausdintas gana objektyvus Vlado Žulio straipsnis apie lietuvių kalbą senajame Vilniaus universitete. Rašoma, kad jėzuitų įkurtoji Akademija neturėjo tikslo ugdyti tautinę kultūrą. Jos uždavinys buvo kovoti su plintančia Lietuvoje reformacija. Ilgą laiką dėstomoji Akademijos kalba buvo lotynų kalba. Lenkų kalba buvo laikoma valstybine kalba, dėl to jai ir buvo daugiau pagarbos negu prastuomenės lietuvių kalbai. Tačiau religinės kovos reikalavo prabilti į žmones jų gimtąją kalbą. Jau 1620 jėzuitai Akademijoje įsteigė lietuvių kalbos būrelį. Lietuvių kalbos mokymosi reikalams atsirado ir K. Sirvydo trijų kalbų žodynas, su lenkišku ir lietuvišku tekstu "Punktai sakymų", nežinomo autoriaus lotyniškai rašyta lietuvių kalbos gramatika, J. Jaknavičiaus ir kitų jėzuitų lietuviški raštai. Šv. Jono bažnyčioje per šventes buvo sakomi net du lietuviški pamokslai (1620-1773). Tačiau lietuvių kalbos tebuvo mokomi tik patys jėzuitai, o pats universitetas mažai lietuvių kalba tesidomėjo. Universiteto vadovybė nerėmė nė žemaičio K. Kontrimo sumanymo įsteigti lietuvių kalbos katedrą ir profesorium pakviesti žymų kalbininką Leoną Uvainį. Tautiniam lietuvių sąjūdžiui paskatą davė ne tiek lietuvių kalbos trupiniai universiteto gyvenime, kiek 19 amž. pradžios mokslininkų romantinė pažiūra į Lietuvos praeitį, paveikusi S. Stanevičių, S. Daukantą, K. Zabitį ir kitus.

— Prof. Zigmas Zinkevičius 1977 Kultūros Barų Nr. 12 šiltai pamini norvegų kalbotyrininką Krist. Stangą, mirusį 1977 liepos 2, per visą gyvenimą nuoširdžiai talkinusi lietuvių kalbos mokslinių tyrimų darbuose, ypač istorinės gramatikos studijose, tarmių tyrime ("Lyginamoji baltų kalbų gramatika" — pagrindinis K. Stango mokslinis darbas lituanistikos srityje).

— Okupuotos Lietuvos spaudoje vis dar neatsidžiaugiamą jaunos Vilniaus operos dainininkės Irenos Milkevičiūtės, dainuojančios jau trečią sezoną, soprano stiprumu, neapsakomu balso grožiu, dainavimo kultūra, įgimtu muzikalumu. Solistė 1977 M. Glinkos vardo VIII konkurse laimėjo pirmą vietą. Ta proga žurnalas Sovetskaja Kultura nepaprastai ją išgyrė. Žurnalo žodžius tebeuciuoja lietuviška spauda. Jau iš balsingos motinos ji esanti paveldėjusi balso savybes, tradicinį prisiršimą prie lietuviškos muzikos. Dar muzikos mokykloje ji yra laimėjusi konkurso premiją už kanklių muziką. Be operos, ji ruošia ir daug koncertų. Mėgstamiausi jos kompozitoriai yra

(nukelta į 5 psl.)

LIUDMILOS ALEKSIEJEVOS PAREIŠKIMAS

Balandžio 14 Vilnių nuteistas Balys Gajauskas. O lietuvių Helsinkio grupės narys Viktoras Petkus tebelaikomas parengtiniame tardyme: artėja ir jo teismas. Ryšium su tuo Maskvos Helsinkio grupės atstovė užsieny Liudmila Aleksiejeva padarė tokio pobūdžio pareiškimą.

“Viktoras Petkus ir Balys Gajauskas priklauso tai kartai lietuvių, kurių gyvenimą apibūdina tragiška statistika: 50 tūkstančių žuvusių partizaninėse kovose, tiek pat žuvusių kalinimuose ir tremty, 350 tūkstančių išvežtų į Sibirą. Kiekvienas šeštas lietuvis perėjo per tą siaurą. Viktoras ir Balys — taip pat.

Savaitės įvykiai

Tvirtinama, kad valst. sekr. Cyrus R. Vance, lankydamasis Maskvoj, pažadėjo sumažinti JAV bendradarbiavimą su V. Europos valstybėm atominį ginklų srityje. Ešą tai gali liesti ir JAV pagamintos skraidančios raketos perleidimą vakarų valstybėm.

JAV kariuomenės gen. mjr. John K. Singlaub, anksčiau kritikavęs prez. Carter nusistatymą sumažinti JAV karių skaičių P. Korejoje ir dabar viešai pasisakęs prieš prez. Carter politiką neutroninės bombos reikalu, buvo priverstas pasitraukti iš kariuomenės.

Bulgarijos vyriausybė dėl menkos žemės ūkio gamybos pašalino iš pareigų du min. pirm-ko pavaduotojus ir žemės ūkio ministrį.

Libano prez. Elias Sarkis pavėdė sudaryti naują vyriausybę buv. min. pirm-kui Selim al-Hoss.

P. Korejos pakrančių apsaugos laivai nuskandino Š. Korejos laivą, bandžiusį išlaipinti šnipus. Du šiaurės ir vienas pietų korejiečiai žuvo.

Sov. S-ga paskyrė vieton iš savo pareigų pasitraukusio Arkadi N. Ševčenko nauju JT gen. sekr. pavaduotoju saugomo reikalam Michailą D. Sytenko.

Sov. S-ga paleido prieš kurį laiką ten pašauto P. Korėjos kelevinio lėktuvo pilotą ir navigatorių.

Zaire pasireiškia prieš prez. Mobutu Sese Seko bruzdėjimai yra numalšinami labai žiauriom priemonėm — kaimai yra sudeginami, o jų gyventojai išžudomi.

Izraelis pradėjo savo dalinių trečiąjį atitraukimą iš pietinio Libano. Šį kartą daliniai bus atitraukti iki 6 mylių nuo Izraelio sienos.

JAV pradėjo bandymus pagaminti atminei bombai, kuri sprogdama sunaikintų daug pastatų, bet jos radiacija būtų minimali.

Japonas tyrinėtojas Naomi Uemara pirmasis vienas šunų traukiamom rogem pasiekė šiaurės polių. 600 mylių jis nukeliavo per 54 dienas.

Abu praleido jaunystę lageriuose: Viktoras — 14 metų, Balys — 25 metus (visą ketvirtį šimtmečio!). Abu liko vienišais žmonėmis, bet nepalūžo ir išlaikė savo šviesų tikslą — pasiekti laisvą gyvenimą Lietuvai.

Ir Viktoras Petkus, ir Balys Gajauskas priklauso tai daliai lietuvių (o jų atsiranda vis daugiau), kurie supranta, kad meilė savajai tautai nereiškia neapykantos kitom tautom, jų tarpe rusų tautai.

Galbūt jie tai suvokė lageryje. Politikaliųjų tarpe daug lietuvių, bet ir kitų tautybių pakankamai: ir estų, ir latvių, ir ukrainiečių, ir rusų. Bendri kintėjimai ir pastangos išvien laikytis prieš lagerio administraciją, karšti ginčai ir atviriausi pokalbiai per ilgus lagerinius metus įtikina: rusai — tai ne tik Brež-

nevas ir jo valdininkai, bet tai ir rusų žmonės, kurie taip pat kenčia nuo beteisiškumo ir gyvai užjaucia visus engiamus ir persekiojamus kitataučius.

Ši patirtis atvedė Petkų į lietuvių Helsinkio grupę, kuri kartu su Maskvos, ukrainiečių, gruzinų ir armėnų grupėmis siekia, kad sovietinė valdžia laikytųsi tarptautinių įsipareigojimų žmogaus teisių srity: teisės į laisvą nuomonę ir laisvą informaciją, teisės į garbingą tautinį gyvenimą ir tikėjimo laisvę.

Dabar ir Viktoras Petkus, ir Balys Gajauskas vėl už groty. Šitaip į taikią teisių gynimo veiklą atsako valstybė, kuri reklamuoja save ir skelbia esanti pati demokratiškiausia ir humaniškausia pasauly.

Viktoras Petkus ir Balys Gajauskas — du iš 19 helsin-

ŽALGIRIO PERGALĖS IR KGB RŪPESČIAI

Iš Aušros Nr. 9 (49)

(atkelta iš 1 psl.)

gistravus jų numerius. Pasitaikė, jog vienas direktorius, negalėdamas sudaryti reikalaujamo sąrašo, stačiai pasakė: “Pas mane niekas nesidomi futbolu”. Už tai jis buvo išburtas ir vis tiek prailėjo sudaryti “futbolo mėgėjų” sąrašą ir išdalinti nustatytą bilietų skaičių. Ne vienas iš tokių “futbolo mėgėjų” buvo numatęs tą dieną kur nors išvykti ir maldaute maldavo nesiųsti jo į stadioną. Tačiau tokie savo viršininkų buvo įspėti, kad, jeigu neateis į stadioną, bus nubauti. Vis tik, nežiūrint šių grasinimų, ne visi, gavę veltui bilietus, atvyko žiūrėti “Žalgirio” ir “Spartako” rungtynių. Vieni tuos bilietus atidavė arba pardavė tikriems futbolu gerbėjams, tiems, kurie negalėjo gauti bilietų. Kiti, nepaisydami viršininkų grasinimų, praleido laiką savo nuožūra. Šį sykį stadionas nebuvo taip labai perpildytas, kaip anų rungtynių metu, nes stovimų vietų bilietų šįkart visai nebuvo. Mokiniai į stadioną buvo įleidžiami tik tai su mokytojais ir visi turėjo sėdėti kartu.

Einantys žiūrėti rungtynių dar prieš stadiono vartus turėjo pra-

Washingtonė, prie Baltųjų Rūmų, dalyvaujant Izraelio min. pirm. Begin, buvo labai iškilmingai paminėta Izraelio nepriklausomybės 30 m. sukaktis. Prez. Carter pažadėjo visada remti Izraelį.

Čekoslovakijos organai ištrėmė Associated Press korespondentą Robert H. Reid už tai, kad jis pasikalbėjo su Chartos 77 grupės nariu Ladislav Hejdanek.

Ugandos prez. Idi Amin perėmė į savo rankas užs. reikalų ir informacijos ministerijas ir policijos bei kalėjimų priežiūrą.

eiti net du ar tris sargybinių kordonus ir kiekvieną kartą parodyti bilietus. Tokios kontrolės anksčiau niekada nėra buvę. Kai kur šiose užtvarose uniformuoti pareigūnai buvo net su tarnybiniais šunimis, išmokytais pulti ir draskyti žmones.

Stadiono tribūnose, ant kiekvieno suolo, galuose, sėdėjo draugininkai. Praėjimuose tarp tribūnų stovėjo būriai milicininkų. Priekinėse tribūnų eilėse sėdėjo MVD kariškiai, milicininkai ir draugininkai. Žiūrovams garsiai reaguojant į rungtynių eigą, pirmoji jų eilė atstodavo ir, atsisukus veidu į publiką, stebėdavo jos elgesį. Bilietų paskirstymo pagal sąrašus sistema leido jiems lengvai nustatyti didžiausių “triukšmądarius” adresus. Milicininkai, apžiūrėję portatvinius radijo siųstuvais, sekdami publiką, vis kažką kalbėdavo į radijo siųstuvų mikrofonus.

Rungtynių metu prie stadiono stoviniavo daug tikrų futbolo mėgėjų, kurie negalėjo patekti į vidų. Bijodama jų atakos, visą stadioną, tarsi kokią tvirtovę, laikė apsupusi kariuomenė.

Rungtynėms pasibaigus, iš stadiono vėl plūdo minios žmonių. Tačiau šį kartą visi tylūs, nekalbūs, kažko sunerimę, netgi rūstūs, nors “Žalgiris” ir vėl laimėjo rungtynes rezultatu 1:0. Tokį minios elgesį iš dalies galima būtų paaiškinti tuo, kad jos

kinijų grupių narių ir bendradarbių, netekusių laisvės. Šeši iš jų jau nuteisti. Pagal pateiktus kaltinimus visais atvejais paskelbti maksimalūs nuosprendžiai. Balys nuteistas 10 metų ypatingo režimo lagerių ir 5 tremties. Sprendžiant iš jau įvykusių teismų, galima numatyti, kas laukia ir Viktoro.

Aš noriu užtikrinti jų draugus lietuvius, kad Maskvos Helsinkio grupės nariai — beje, iš kurių 4 irgi suimti — nesusitarkys su šitų neteisėtų persekiojimų žiaurumu. Mes kovosim už kalinamus teisių gynimo sąjūdžio bendražygius — ukrainiečius, lietuvius, gruzinus, armėnus, žydus ir kitus — tol, kol galėsime juos apkabinti laisvę.”

Maskvos Helsinkio grupės narė ir atstovė užsieny
Liudmila Aleksiejeva

Pareiškimas verstas iš rusų kalbos.
New York, 1978.IV.28

tarpe daug buvo tokių, kurie šias rungtynes stebėjo tik tai atlikdami administracijos jiems pavestą pareigą. Tačiau tikroji šių nuotaičių ir aiškiai pastebimo įtemimo priežastis buvo ta, kad kelyje iš stadiono Melnikaitės gatvė ir iki Žaliojo tilto, ir už jo, iš kairės ir dešinės, buvo gausūs specialūs postai, kuriuose stoviniavo nenatūraliai pasitempusių aukšto rango (majorai, papulkininkai, pulkininkai) milicininkų būriai. Kiekviena me būryje jų buvo apie 10 žmonių. Be jų, gausu buvo milicijos pagalbininkų su raudonais raiščiais — draugininkų. Šoninėse gatvėse ir šiaip nuošalėse vietose lūkuriauo geltoni milicijos automobiliai. Iš šalies žiūrint, visa tai labai priminė varomą vokiečių belaisvių eiseną Raudonoje aikštėje Maskvoje, pasibaigus karui...

Paskutinioji stadoną paliko kariuomenė. Jos padalinių maršas truko net 10 minučių.

Po rungtynių ypatingi milicijos postai buvo išdėstyti visoje centrinėje miesto dalyje, plote tarp M. Melnikaitės g. (dešinėje Neries upės pusėje) ir Trakų gatvės (kairėje upės pusėje), ir tarp Katedros aikštės ir tilto į Žvėryną. Daugelis jų su radijo siųstuvais. Šiuose postuose taip pat vyravo aukšto rango pareigūnai. Kai kur Dzeržinskio gatvėje matėsi milicininkai ir su baltais šalmais. Be šių, postų gatvėmis vaikščiojo dar būriai draugininkų, lydimų milicijos leitenanto arba kapitono. Visas Vilnius priminė karo stovį. Nežiūrint tokio pasirušimo, incidentų vis dėlto neišvengta.

(Bus daugiau)

LB ATSTOVAI JUNG TINĖSE TAUTOSE

Gegužės 2 New Yorke JAV LB krašto valdybos pirmininkas inž. Algimantas Gečys, ir vicepirmininkas Rimas Česonis audiencijoje buvo priimti JAV ambasadoriaus prie Jungtinių Tautų Andrew Young.

Lietuvių Bendruomenės atstovai ambasadoriui įteikė išsamų memorandumą pavergtos Lietuvos klausimu ir dokumentaciją žmogaus teisių paneigimo reikalu. Specifiškai pristatyta naujausia informacija, iškeliant sunkią Balio Gajausko, Šarūno Žukausko ir kitų disidentų padėtį.

Atskirai LB atstovai pasimatė su JAV delegatu prie Jungtinių Tautų žmogaus teisių komisijos Edward Mezvinski. Jam taip pat įteikė dokumentaciją minėtais klausimais.

Ambasadorius Young ir atstovas Mezvinski palankiai priėmė prašymą žmogaus teisių paneigimo klausimą ir Pabaltijo valstybių okupaciją paminėti Jungtinių Tautų ansamblėjoje ir įvairiose komisijose.

Lygiai prieš deves metus JAV LB atstovai buvo audiencijoje priimti tuometinio JAV ambasadoriaus prie Jungtinių Tautų William Scranton. Po to pasimatymo 1976 pabaigoj Lietuvos pavergimo klausimas trimis atvejais buvo iškeltas Jungtinių Tautų posėdžiuose. Tikimasi, kad ir šis pasimatymas atneš teigiamų rezultatų.

LB Inf.

DOVANA — IRENOS VELONSKIENĖS SIUNTINIŲ ĮSTAIGA. Greitas išsiuntimas, prekių pasirinkimas žemomis kainomis. Negalint atvykti, sudaromi pageidaujamų daiktų siuntiniai pagal užsakymus. SUDAROMI GIMINIŲ IŠKVIETIMO IŠ LIETUVOS DOKUMENTAI. Persiunčiamas iš Lietuvos atvykusių svečių asmenis laisvą. Darbo valandos: trečiadi. ir penktadi. nuo 12 iki 6 val. Šeštadi. nuo 10 val. iki 4 val. Kitomis dienomis — susitarus. Tel. 296-5250. Namų tel. 268-1594. 80-14 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. 11421.

VALDAS C. DUOBA, lietuvis advokatas, 357 Larkfield Rd., E. Northport, N.Y. 11731. Tel. (516) 368-3733, namų vakarais (516) 757-4296. Antradi. 2-8 val. vak., šeštadi. 9:30-12:30 val. Lito patalpose: 86-01 114th St., Richmond Hill, N.Y. 11418. Tel. (212) 441-2811.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest Pkwy St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laido tuves. Koplyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

MATTHEW P. BALLAS FUNERAL HOME — Moderni koplyčia, Air-conditioned, A. J. Balton-Baltrūnas, Licensed Manager and Notary Public, 660 Grand St., Brooklyn, N.Y. 11211; ST 2-5043.

BUYUS FUNERAL HOME, Mario Teixeira, Jr. laido tuvių direktorius, Newark office: 426 Lafayette St. (Cor. Wilson Ave.), telef. 344-5172. Elizabeth office: 216 Palmer St. (Bet. 2nd and 3rd Aves), telef. 353-2999. Paruošiamos garbingos laido tuvės. Modernios koplyčios, oras šaldomas. Daug vietos automobiliams pastatyti.

GARSZVOS LAIDOTUVIŲ ĮSTAIGOS — ŠERMENINĖS: Haven Hill Funeral Home, Inc., 104-38 Jamaica Ave., Richmond Hill, N.Y. 11418; ir Garszva Funeral Home, 231 Bedford Ave., Brooklyn, N.Y. 11211. Modernios, erdvios ir vėsinamos koplyčios. Jau trečia Garszvos šeimos generacija yra New York State laido tuvių direktoriai ir balzamuotojai. Tel. 846-1970. Pageidaujant parūpinamos šermininės bet kurio miesto daly.

JUOZO ANDRUŠIO Real Estate, Insurance. Apdraudimas gyvybės namų, automobilių, baldų ir k. Namų pardavimas, apdraudos, Income Tax užpildymas, Mutual Funds — pinigų investacijos, Kasdien nuo 9 iki 8 val.: šeštadieniais iki 6 v. pp. 87-09 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. 11421; VI 7-4477.

VYTAUTAS BELECKAS, sav. Winter Garden Tavern. 1883 Madison St., Ridgewood, N.Y. 11227, EV 2-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami palaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maitas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA — Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai, Dalia ir Albertas Radžiūnas, sav. — 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, N.Y. 11368. Telef. 779-5156.

TAISOM RADIOJO IR TELEVIZIJOS APARATUS spalvotus ir paprastus. Plinas patarnavimas įdedant naujas dalis. Aptarnaujam Queens ir apylinkės lietuvius. Naujų aparatų neparduodam. Kreiptis tel. 847-0887. Adresas: Mr. Joe Kazlas, 87-15 Myrtle Avenue, Glendale, N.Y. 11227 (2 bloka nuo Woodhaven Blvd.).

SPARTA—Rašomos mašinėlės įv. kalbomis, radio, spalv. TV, kompiuteriai, įv. biznio mašinos—pigiausiai. Praneškite kuo interesuojatės ir firmų autentiškus katalogus gausite iš SPARTA sav.: J. L. Giedraitis, 10 Barry Dr. E. Northport, N.Y. 11731. Tel. (516) 757-0055.

REDDING ELECTRONICS, spalvotų televizijų bei radijo aparatų taisymo krautuvė, rasite visada gerą patarnavimą. Vincentas Kurinskas, išdirbęs 20 m. RCA Service Co., prieš 5 metus su sūnumi James įsigijo krautuvę ir kviečia visus apylinkės lietuvius į patarnavimus pasinaudoti. Adresas: Redding Electronics, 3414 Fulton St., Brooklyn, N.Y. 11208 (tarp Lincoln ir Autumn gatvių). Tel. 647-2327.

DALĖ POVILAUSKAITĖ-SELLEI, sav., “Friendly Spirits Wines & Liquors”, 146 E. Main St., New Britain, Conn. 06051. Tel. 224-4808. Didelis pasirinkimas vietinių ir importuotų gėrimų, mažais ir dideliais kiekiais įvairiom progom. Nuolaidos daromos pagal imamą kiekį. Užsakymai priimami ir telefonu, reikalui esant pristatoma, į namus be atskiro atlyginimo. Patarnavimas malonus ir sąžiningas.

NEW YORK — Lietuvos atsiminimai, šeštadi. 4-5 val. WEVD 1330 AM ir 7 v.v. 97.9 FM bangomis. Music of Lithuania, pirmadi. 7:30-8:30 v.v. WSOU-FM 89.5 anglų kalba. dr. J.J. Stukas, 1467 Force Dr., Mountaintides, N.J. 07092. Tel. 201 232-5565.

NEW YORK — Laisvės Žiburys, sekm. 9-10 val. ryto WHBI 105.9 FM. R. Kezys, 217-25 54th Ave., Bayside, N.Y. 11364. Tel. 212 229-9134.

ALICE'S FLORIST SHOP, lietuviškam rajone — lietuviška gėlių parduotuvė. Gėlės įvairiom progom. 846-5454-9527; vakare: 835-4149 107-04 Jamaica Ave., Richmond Hill, N.Y. Čia veikia Darbininko spaudos kioskas.

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI SUKURIAMI IR NEMOKAMAI PRISTATOMI Į VISAS KAPINES NEW YORK, NEW JERSEY IR CONNECTICUT VALSTIJOSE. ĮSTAIGA PRIE ŠV. JONO KAPINIŲ.	
Fasolino MEMORIALS 66-86 80 ST., MIDDLE VILLAGE, QUEENS Phones: 326-1282 326-3150 TAI MŪSŲ VIENINTELĖ VIETA — GAUSI PARODŲ SALE	

1978 M. KELIONĖS Į LIETUVĄ	
(išvykimo datos)	
1 savaitė: Rugsėjo 17, 22	2 savaitėms: Gegužės 18, 28 Birželio 11, 19 Liepos 2, 16, 17 Rugpjūčio 3, 18 Gruodžio 19, 22
SPECIALI KELIONĖ RUGPJŪČIO 11 — DEVYNIOM DIENOM 993 DOL.	
Dėl smulkesnių informacijų kreiptis į	
VYTIS INTERNATIONAL TRAVEL SERVICE	
2129 KNAPP ST. BROOKLYN, N.Y. 11229 TEL. (212) 769-3300	

Pabaltijo Moterų Tarybos 31 metinės. Rotacine tvarka pirmininkė latvė Helga Ozolins perdavė pareigas estei Mall Jurmai. Iš k. H. Ozolins, R. Žymantaitė, M. Jurma. Dešinėje kalba Horst Uhlich, Pavergtų Tautų komiteto pirmininkas. Nuotr. L. Tamošaičio

DABININKAS

The Lithuanian Weekly Published
by Franciscan Fathers341 Highland Blvd. Redakcija (212) 827-1352
Brooklyn, N. Y. 11207 Administr. (212) 827-1351

Publication No. 148360

Second class postage paid at Brooklyn, N.Y., Post Office
Subscription per year — \$13.00. Single Copy 25 centsEina nuo 1915 m., 1951 m. sujungė AMERIKA, LDS organą DABININKA ir LIET. ŽINIAS • Pre-
numerata metams \$13.00 • Straipsnius ir korespondencijas redakcija taisy savo nuolūka •
Pavarde pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę • Už skelbimų turinį
ir kalbą redakcija neatsako.

Redaguoja REDAKCINĖ KOMISIJA

Rašytojų Draugijos premija

Lietuvių Rašytojų Draugijos valdybos reikalu buvo nemaža rašytojų spaudoje. Progos davė literatūros premija ir jos skyrimo procedūra. Sudaryta vertinimo komisija buvo užsimojusi premiją paskirti sausio gale, kad jos įteikimas būtų sujungtas su Lietuvos nepriklausomybės švente. Tačiau tai nepavyko. Rašytojų Draugijos valdyba norėjo premijos paskyrimą atidėti, kad būtų įtraukta pora pasivelavusių knygų. Tai privedė prie to, kad premijai skirti komisija pasitraukė. Rašytojų Draugijos valdyba sudarė naują vertinimo komisiją, šį kartą jau Chicagoje. Premijos paskyrimas nusitęsė iki birželio mėnesio, o gal ir daugiau.

Darbininkas jau rašė tuo klausimu. Dabar dar kartą norime grįžti ir pabrėžti, kad premija būtų skiriama sausio gale ir įteikiama per Lietuvos nepriklausomybės šventę.

Kai 1935 metais pradėtos skirti premijos, jos turėjo tikslą ne tik paremti lietuvių rašytoją, bet drauge šia premija papuošti ir Lietuvos nepriklausomybės šventę. Premiją įkūrė Švietimo Ministerija. Ji organizavo ir įteikimo šventę. Prie jos glaudėsi ir kitos premijos. Taip literatūros premijų šventė virto visos tautos svarbia švente. Ja buvo pagerbtas lietuvis rašytojas, kuris taip aktyviai dalyvavo nepriklausomos Lietuvos atkūrimo, paskėtime tik tuo Dainkanto, Valančiaus, Maironio. Visų triūsė rašytojai, stiprindami tautą ir ją veddami į naują lietuvišką gyvenimą.

Ir dabar skirdami premijas Lietuvos nepriklausomybės šventės išvakarėse, mes vėl pagerbsime rašytojų įnašą, drauge ir visų kūrėjų įnašą į lietuvių tautos gyvenimą. Kartu sustiprinsime ir mūsų nepriklausomybės šventę. Sustiprinsime ir savo lietuvišką nusiteikimą, patriotizmą.

Kai Vokietijoje buvo atgaivinti

ta Draugijos veikla, tuo metu nebuvo didžiųjų organizacijų. Viskas dar kristalizavosi. Tuometinis Draugijos pirmininkas Stasys Santvaras atgaivino premijų idėją. Valstybės nebuvo. Niekas neskyrė pačios svarbiausios premijos. Tad Rašytojų Draugija pati ėmėsi iniciatyvos tą premiją skirti — pratęsti senas tradicijas.

Taip buvo persikelta į Ameriką. Rašytojų Draugijos valdyba turėjo nemažą vargti, kol sutelkdavo lėšų premijai. Tai buvo pats sunkiausias valdybos darbas — surasti lėšų, paskui sudaryti vertinimo komisiją ir premiją paskirti. Ir čia buvo visokių vargų, nepasitenkinimų.

Kai sustiprėjo Lietuvių Fondas, reikalai pasitaisė. Fondas paskyrė 1000 dol. premiją, o Liet. Rašytojų Draugija sudarė vertinimo komisiją ir premiją skyrė.

Ir šiuo atveju grįžkime į senus pavyzdžius. Lietuvoje Švietimo Ministerija, paskyrusi 5000 litų premiją, jos nepervedė Rašytojų Draugijai, kad ji skirtų premiją. To nedarė nei Spaudos Fondas, nei kitos leidyklos ar organizacijos. Jos pačios sudarė vertinimo komisijas ir pačios skyrė premijas. Lietuvių Rašytojų Draugija tik pagelbėjo, jei kur reikėjo, pasiūlė vieną ar kitą narį į komisiją.

Dabar turime bent kelias galimybes ir dideles organizacijas — Lietuvių Fondą, Lietuvių Bendruomenę. Galėtų šią premiją skirti ir Lietuvių Fondas. Juk jis skiria premijų už daile. Pinigų neduoda kokios dailininkų organizacijos, bet pats sudaro vertinimo komisiją ir premiją paskiria.

Gali premijos skyrimą pavesti JAV LB Kultūros Tarybai. Ji irgi turėtų galimybės suorganizuoti ir paskyrimą, ir iškilmingą įteikimą, kuris pasidarytų lietuvių kūrėjo švente.

(nukelta į 9 psl.)

3

Paulius tvirtina, kad tapti pilnai atgaivintu Kristuje yra ateities viltis, nors prisikėlimo įvykis, kuriuo remiasi krikščioniškasis tikėjimas, jau yra tikrovė.

Pilnutinė atbaiga paslapties, užtikrintos Kristaus prisikėlimu, bus „jam atėjus“ (1 Kor 15, 23), kada visi jo tautos nariai taps dalininkais Prisikėlusiojo gyvenimo. Graikiškasis žodis *parousia*, kurį mes verčiame „jo atėjimo metu“ (1 Kor 15, 23) reiškia „būvimas“ (atėjimo-bu-

PAULIAUS IŠMINTIES SAMPRATA

ANTANAS RUBŠYS.
MANHATTAN COLLEGE, N.Y.

vimo sąvokos rišlios ir giminingos; vėlesnėje teologijoje tai buvo išreiškiama „grįžimu“). Paprastoje kalboje *parousia* reiškė karaliaus arba imperatoriaus apsilankymą kurioje nors provincijoje, arba jo pasiuntinio atvykimą kokio nors uždavinio atlikti. Tuo išreiškiama akivaiz-

di Romos valdžios galia valdomųjų tarpe. Todėl *parousia* nusakoma ne tiek atėjimo veiksmą, kiek valdančiojo galybės akivaizdų patyrimą. Šis žodis labai tinkamas išreikšti Kristaus garbingą apsilankymą Atbaigos Amžiaus gale, kai jis, žėrintis pergale, įvykdys Dievo valdžią, pajungdamas jam visą kūriniją. Ši karališkoji valdžia pasaulyje yra įgyvendinama ir dabar, nors neregimai. Ji plinta, apimdama visas nematomas jėgas visatoje, net demoniškasias, kol visa bus paklota Dievui po kojų (1 Kor 15, 24-25). Čia Paulius sukuria čionina tuometinę žydų apokaliptinio Atbaigos Amžiaus sampratą. Remdamasis psalme zė, š, jis teigia, kad Dievas sukūrė žmogų viešpatuoti kūrinijai, ir tai jau vyksta. Tačiau viešpatavimą ne bet kuris žmogus, o Ant-rasis Adomas, Jėzus Kristus, vykdas Dievo planą iki galo: „Kai jam (Kristui) bus visa pajungta, tuomet ir pats Sūnus nusilenks tam, kuris buvo viską jam pajungęs, kad Dievas būtų viskas visame kame“ (1 Kor 15, 28).

Paulius vėl sugrįžta prie prisikėlimo įrodymų. Jis savo skaitytajams primena, kad du jiems gerai žinomi dalykai virstų besprasmiais, jeigu nėra prisikėlimo. Pirmasis yra keistas paprotys priimti krikštą mirusiojo vietoje (1 Kor 15, 29). Neturime tikslų duomenų, kodėl ir kaip šis krikštas buvo atliekamas. Atrodo, kad tai buvo krikščioniškosios meilės darbas padėti mirusiajam. Paulius nieko nesako apie šio papročio vertę, jis tik atkreipia korintiečių dėmesį, kad papročio pagrindas yra prisikėlimo tiesa. Jeigu nebūtų Prisikėlimo Amžiaus, mirusieji nepatirtų krikšto malonės. Kitas dalykas, kurį Paulius panaudoja įrodyti prisikėlimui, yra jo paties ir kitų ryžtas aukoti savo gyvybę dėl Evangelijos (1 Kor 15, 30-34). „Jei aš grynai kaip žmogus kovojau Efeze su laukiniais žvėrimis, tai kokia man iš to nauda? Jeigu mirusieji nebus prikelti, tai valgykime ir gerki-me, nes rytoj mirsime“ (1 Kor 15, 32). Kovą su laukiniais žvėrimis galima suprasti perkeltine prasme, tačiau gyvybės rizika vis viena lieka. Jeigu nieko nėra anapus šio gyvenimo, kam statyti savo gyvybę pavojui? Verčiau džiaugtis gyvenimo malonumais, nes daugiau tikėtis negalima. Bet Paulius sako, kad mirtis nėra pabaiga, o kelias į prisikėlimą.

Pauliaus laiko žmonėms buvo taip pat sunku, o gal ir sunkiau, suprasti prisikėlimą, kaip mums. Helenistinė mąstysena prisikėlimo nepripažino. Tiesa, ypatingi žmonės, paskelbti didvyriais, galėjo gyventi su dievais po mirties. Bet paprastas žmogus tegalėjo tikėtis, kad jo kūnas virs dulkėmis, jam mirus. Net ir tose filosofijose bei religinėse sistemose, kur buvo tikima, jog siela pereina iš vieno kūno į kitą (transmigracija), kūnui nebuvo priskiriama daug reikšmės. Grįždamas į žemę, jis virto dulkėmis ir išlaisvino sielą pereiti į naują, tuojau pat gimstantį kūną. Nė vienoje šių religinių sistemų nerastume prisikėlimo sąvokos. Apaštalo darbų knygoje pasakojama apie Pauliaus kalbą Areopage (Atėnuose): „Išgirdę kalbant apie prisikėlimą iš numirusių, vieni ėmė tyčiotis, o kiti sakė: 'Apie tai paklausysime kitą kartą...'“ (Apd. 17,32). Nėra abejonės, kad romėnai ir graikai neviskino Pauliaus skelbiamo prisikėlimo: „Ką šis pleyps nori pasakyti?“ (Apd. 17, 18). Jiems prisikėlimas — nesąmonė!

Paulius pasinaudoja ir stoikų diatribės metodu, pats iškeldamas korintiečių priekaištus prisikėlimo tiesai ir tuo užbėgdamas jiems už akių (1 Kor 15, 35). Vykusiai panaudodamas žodžio „kūnas“ dviprasmiškumą, Paulius teigia, jog negalima prileisti, kad prisikėlęs kūnas bus toks, kaip žemėje gyvenančio žmogaus kūnas:

„Neišmanėli! Ką tu pasėjai, neatgimsta, jei prieš tai nenumiršta. Ir ką besėtum, tu sėji ne būsimąjį kūną, bet pliką grūdą, sakysime, kviečių ar kitokių javų. Tuo tarpu Dievas duoda jam kūną, koks jam patinka, ir kiekvienai sėklai skirtingą kūną. Kūnai nevienodi... Taip ir su mirusiųjų prisikėlimu. Sėjamas gendantis kūnas, keliasi negendantis. Sėjamas prastas, keliasi garbingas. Sėjamas silpnas, keliasi galingas. Sėjamas juslinis kūnas (soma psichikon), keliasi dvasinis kūnas (soma pneumatikon)“ (1 Kor 15, 36-39, 42-44).

Pauliaus naudojamas žodis *soma* reiškia ne apčiuopiamą medžiagą, o pažįstamą objektą. Žmogus savo kūnu skiriasi nuo kito; jis yra individas, kurį galima pažinti iš jo savitų bruožų. Paulius lygina šį individualų „aš“, kuris miršta, yra palaidojamas ir bus prikeltas iš numirusių, su sėkla, kuri pasėjama dir-

(nukelta į 3 psl.)

Marija su Kūdikiu. Padarė meistras Norvilas iš Kražių. Statulėlė buvo Gvaldų kaime, Kvėdarnos valsčiuje, Tauragės apskrityje.

BAIMĖS UŽGULTOS DIENOS

JURGIS JANKUS

7

Kai išbėgau, senelis dar tik rito iš ratų. Pasitiko mane išskėstom rankom, pagavo už pažastų, kelis kartus pakėlė ligi pat daržinės stogo, pašvytavo, priglaudė prie dyglaus žando ir vėl pastatė ant žemės.

— Mudvi visus obuolius sunėšėm ant aukšto, — tuoj pasigyrčiau. — Pilną karstą, net su kaupe, prikrovėm.

— Labai gerai padarėt. Priemenėj tik po kojų maišosi. Ar padėsi man kumeles iškinkyti?

Aš jau mokėjau nuimti kaklininkus, išvadelėti vadeles, tai ir puoliau prie jų. Senelis atkabino viržius. Paskum abu pasidėm po vieną arklą, pavėdėm už klojimo ir paleidom į pievą.

— Tegū pavaikšto, — sakė senelis. — Vakare atvesim į tvartą. O čia tau, — ištraukė rudą maišiuką iš kišenės.

Pravėrusi pažūrėjau. Buvo dideli saldainiai su popieriukais. — Visų iš sykio nesuvalgyk, pasitauk, dabar sunku gauti.

— Pasitaukysiu, seneli, pasitaukysiu, — ir tuoj pagalvoju,

kad senelai tai tikrai reikės duoti, o gal ir seneliui. Pakėlus akis, ir viršų pažūrėjau. Jis irgi žiūrėjo į mane, apie akis nuo šypsenos buvo pilna smulkių raukšlelių, smakras ir žandai nupilkę porą dienų neskustos barzdos padaigom. Jis buvo jau labai labai senas, bet ir labai stiprus. Mane, paėmęs už pažastų, taip lengvai pakeldavo, kad galėjo gal ir per stogą permesti. Per stogą kaip per stogą, bet ant stogo tai tikrai.

— Dėkui, seneli, — pasakiau, dar kartą pažūrėdama į maišelio vidų ir mėgindama atspėti, kiek saldinių galėtų būti, — bet valgysim tai visi kartu.

— Kas visi? — suraukė kaktą.

— Ir tamsta, ir senelė.

— Ne, Dalyte, mudu su senelė savo dalį seniai suvalgė. Ir dar daugiau, negu savo. Pirma būdavo pilnos krautuvės, o dabar nė gauti nebegalima, tai vis, kad mudu su senelė suvalgėm daugiau, negu reikėjo.

— Eik, eik, seneli. Dabar karas, tai ir nebegalima. Fabrikai dirba šautuvus, ne saldinius.

— Eik tu, gudragalve. Še, nunešk tą senelėi. Tik nebėk, kad vidury kiemo nepažertum, — padavė, iš šiaudų ištraukęs, maišiuką.

Aš atnešiau tą vieną, o jis pats net kelis. Tame, kur atnešiau aš, buvo cukrus, o jis atnešė druskos, labai baltų miltų, perlinių kruopų, pipirų, sacharino, kurį senelė cukreliu vadino, laurų lapelių, lekelį žibalo.

— Va ir dar ką! — išpyliau saldainius ant stalo, kad senelė pamatytų.

— Ir saldinių! — suuko ji. — Iš kur tu dar tu ištraukei?

— Kooperatyvo vedėjas, atrodo, dar turi užkeikęs. Ir nieko neėmė. Sakė, parnešk tai mergytei, kurią aną sykį parvežėm.

— Ar viskam ir užteko tų obuolių? — atsisuko į senelį.

— Prašė atvežti daugiau, bet dar žadėjo žibalo ir druskos. Kai pradėsim skersti, juk neužteks tos, kur turi.

— Greičiausiai, kad ne. O jeigu ir užteks, druska nesuges. Tegū stovi. Ką žinai, ką kiti metai žada.

Kol juodu šnekejojosi ir dėliojo parvežtus daiktus į vietas, aš susikabinau saldinius. Buvo keturiolika. Kitus sudėjau atgal į maišėlį, o vieną išlupau. Buvo didelis, šokoladinis, net pilna burna seilių pritekėjo. Seniai tokių bebuvau mačiusi. Būčiau visą rytą surijusi, bet mane te-byrė tie nuotauka, kuri atėjo prie karsto ir dar labiau su-

stiprėjo bevalgant priešpiečius. Supiausčiau ant popieriuko į tris dalis, pirmiausia nunešiau vėl prie krosnies sugrįžusiai senelėi.

— Prašau, — ištiesusi pasakiau.

— Kas čia? Saldainis?

— Saldainis.

— Ne, vaikuti, saldainis nebe man. Tau senelis parnešė, ir valgyk, sveikute. Tik ne visus iš karto. Pasidėk ir kitai dienai.

Aš ištiesių rankų nenuleidau.

— Pasidėjau, — atsakiau. — Šiandien suvalgysim tik tą vieną. Prašau vieną gabaliuką.

— Ką čia dabar prasimanai. Juk tau parnešė.

— Taip nebuvo sušnekėta, — spyriau.

— Kas nebuvo?

— Kai valgėm priešpiečius, sutarėm viską valgyti iš vieno. Sakysi, gal nesutarėm?

— Kad ir vaikas tas... Sakytum senė kokia. Sušnekėta, ar ne, bet valgyk viena. Kiek čia to saldainio tėra. Nė skonio gerai nepajusi.

— Kopūstų irgi ne taip daug buvo, o dėlto atidavei man pusę.

— Kopūstų... Kopūstų, Dalyte, aš turiu dar tris kubilus.

— Ir aš dar turiu tryliką saldinių. Prašau.

Stengiausi laikytis tvirtai, bet jutau, kad ašaros ant blakstienų renkasi. Nesitikėjau, kad senelė mane taip atstumtų.

— Kodėl neimi, kad mergaitė taip gražiai prašo? — įsiterpė senelis.

Jis čia pat, ant suolo atsėdęs, persiavinėjo kojas ir turbūt matė, kad mažoji gatava pravirkti.

— Dėkui, mažyte, dėkui. Aš tik noriu, kad tau daugiau tektų. Bet ir skanumėlis. Ir padaryk tu man tokius skanius. Tikrai dar prieškariniai, — šne-kėjo, saldinaį čepsėdama, senelė. O aš jau buvau nusisukusi prie senelio.

— Prašau, seneli, — prašniždėjau.

Toje poroje žodžių kartu buvo ir prašymas, ir padėka, kad užtarė prieš senelę. Ašaros, jutau, kabėjo visiškai ant blakstienų kraštelių, ir man buvo smagu, kad senelis nežiūrėjo į mane, bet pasilenkė labai arti prie saldinių.

— Tai kažin, kuris čia didesnis. Ar negali man parodyti? Kaip tu manai?

— Abu lygūs.

— Abu? Ar gali būti? Jeigu lygūs, tai gerą akį turi. Kai aš nepasimatavęs piaunu pagalį per pusę, tai vienas vis būna ilgesnis. Na gerai. Jeigu sakai, kad lygūs, tai imu tą. Ne, ne, ne. Palauk. Dar reikia geriau pažiūrėti, kad neapsigaučiau. Pasiskubinsiu ir paimsiu mažesnę. Man atrodo, kad čia didesnis. Visiškai galva susimaišė. Parodyk, kuris didesnis, tai paimsiu.

Mane pradėjo imti juokas, o senelis, matyti, to ir laukė.

— Nerodai. Žinai, katras didesnis, tai ir nerodai.

— Kad rankų neturiu. Matai,

abi užimtos. Jeigu vieną paleisiu, saldainis išskris.

— Matau, matau, kad moki išsisukti. Manai, kad nebeprimatai, tai ir paimsiu mažesnę.

— Tikrai negaliu.

— Na, gerai, gerai. Tik gerai laikyk, kad galėčiau nutverti didžiausią.

Paėmė dviem pirštais gabaliuką, pažiūrėjo, atsukęs į langą, pamirksėjo akimis, labai išsižiojo, įmetė į burną ir susičiaupdamas pasakė:

— Am!

Nebevalgė jau susilaikyti, praklekau juoku. Ant popieriuko likęs vienas gabaliukas pradėjo šokinėti. Pasilenkusi greitai paėmiau lūpomis. Pasidėjusi popierėlį ant suolo, sušlaviau į krūvelę likusius trupinėlius ir kumštelėjau senelį:

— Žiūrėk, man vis tiek daugiau liko, — pasakiau ir greitai susižėriau ir burną.

-o-

Senelis atsinešė lentų į daržinę ir, kai neveždavo obuolių ar neturėdavo kokio kito darbo, jas pjaustė, obliavo. O aš, kai niekas nematydavo, mokiausi laiptuoti prieangio kopėčiom. Iš karto per du, per tris skersinius, o paskum vis aukščiau. Nepajutau, kai galėjau užlipti ligi pat viršaus ir nultipti atgal be jokios baimės. Daržinėje irgi stovėjo kopėčios, atremtos į balkį.

(Bus daugiau)

PENKI DIDIEJI LIETUVOS VALDOVAI KULTŪROS ŽIDINY

Nauji skulpt. V. Kašubos kūriniai (6)

Vytauto karališkoji didybė

Penktasis skulptoriaus Vytauto Kašubos medaliJonas skirtas galingiausiajam Lietuvos valdovui — Vytautui Didžiajam. Prie savo kiekvienos temos jis priėjo studijuodamas praeitį, ryškindamas tipinguosius valdovų bruožus, drauge susumuodamas ir jų gyventos epochos dvasią. Ir kurdamas šį Vytauto medaliJoną, jis ryškino karališkąją jo didybę, ryškino ir senosios Lietuvos didybę.

Karališkasis vainikas

Pirmieji keturi valdovai buvo visai kitoki. Jie buvo apsikaustę šarvais, su ginklais, su kardais, skydais, valdžios skeptrais, kurie atrodė lyg iškeltos buožės, ypač buvo pabrėžiami krūtinės šarvai, kurie parodė jų valdovišką jėgą. Visi buvo su šalmais. Karalius Mindaugas turėjo šalimą, kuriame įvesta karališkos karūnos kryželiai, bet — vistiek šalmas.

Dabar Vytautas atsipalaiduoja nuo tų sunkių, kietų šarvų. Jis yra lyg koks vainikas, kuris puošia tą senąją karingąją Lietuvą. Jis yra tos senosios Lietuvos aukščiausia viršūnė — gražiausias vainikas. Ne ginklu, ne šarvu, bet savo vidine jėga jis spinduliuoja ir darosi didis.

Lotyniškasis įrašas

Aplink medaliJonus visi keturi valdovai turi įrašus.

Įrašyta lietuviškai, o čia įrašyta lotyniškai — MAGNUS DUX LITUANIAE — ALEXANDER VITOLDUS MAGNUS.

Lotyniškai įrašyta todėl, kad Vytautas labiausiai pasuko į Vakarų, mokėjo lotyniškai, laiškų rašė lotyniškai ir savo antspaudė vartojo lotyniškų įrašus. Vytautas Lietuvą apkrikštijo, įvedė ją į Vakarų, į Romos Bažnyčią.

Šio medaliJono įrašas yra kur kas didesnis ir ilgesnis nei pirmųjų keturių. Daugiau žodžių, daugiau raidžių, bet skulptorius išlaikė tą patį raidžių stilių ir didumą. Pirmuose keturiuose medaliJonuose pasidarė didesnis tarpas tarp raidžių, tarp pradžios ir galo. Ten jis į tą tarpą įvedė šarvus, papuošimus, net šarvus padarė didesnius nei medaliJono apskritimas.

Kurdamas Vytautą, jis turėjo sutalpinti visas raides. Tai čia jau nebėra tarpo tarp žodžių pradžios ir galo. Ir Vytauto drabužiai jau nebeįsiterpia, neišbėga už apskritimo linijos. Tautpydamas vietą, jis raides net pakiošo po valdovo apsiausto kraštu.

Karališkoji karūna

Įrašas turi dvi dalis — Magnus Dux Lituaniae ir paskui — Alexander Vitoldus Magnus. Tarp tų dalių skulptorius įdėjo Lietuvos kunigaikštijos karūną. Su šia karūna dažnai kur Vytautas vaizduojamas. Ją buvo vainikuojami ir vėlesni Lietuvos valdovai.

Skulptorius, įvesdamas įrašo juostelėn karūną, atkreipė žiūrovo dėmesį — čia turime reikalą su kažkuo nepaprastu. Tuoj mūsų žvilgsnis pagauna Vytauto Didžiojo karališkąją karūną. Karūna taip išryškinta, kad ji tiesiog dominuoja.

Vytautas siekė tos karališkos karūnos, bet jos nepasiekė. Bet istorija Vytautą vainikavo šia karūna. Ir tokią, kokia Vytautui buvo siunčiama popiežiaus ir kurią sulaukė lenkai, skulptorius Vytautas Kašuba uždėjo Vytautui ant galvos.

Ir kaip iškilmingai, kaip didingai atrodo ta karališka-valdoviška karūna!

Nuo karūnos kairėje leidžiasi plaukai. Jie visai kitaip padaryti nei kituose medaliJonuose. Tie plaukai laiko iškėlę karūną ir drauge remiasi ant puošnaus šermuonėlio ir ant krūtinės šarvų.

Valdoviškasis žvilgsnis

Skulptorius Vytautą vėl pasu-

ko profiliu, pasuko į dešinę, į Rytus. Rytuose Vytautas labiausiai sustiprino ir išplėtė savo imperiją, ją suliejo į galybę. Bet drauge jis buvo labai vakarietiškas, priėmęs Romos krikščionybę.

Pasukęs valdovo veidą profiliu, skulptorius išryškino jo valstybingumą, jo valdoviškumą. Juk profiliu kalami valdovų atvaizdai ant pinigų, įrašomi antspauduose. Tas profilis virsta ir valstybės simboliu ir išreiškia drauge epochos žymenį.

Vytauto veidas čia parodytas paprastom formom. Jokio papuošimo, bet aiškiai matai, kad tai galingo ir valingo valdovo veidas. Žvilgsnis nukreiptas į toli, nosis panaši į Mindaugo, — pratęsia kaktos ir karūnos liniją, lūpos suspaustos. Visi pirmieji valdovai buvo parodyti su vešliom barzdom, o Vytautas — nusiskutęs.

Puošnus apsiaustas

Po kaklu matome krūtinės šarvus. Jie smulkiai ornamentuoti, bet ornamentai nepabrėžti, jie tik sugyvena šarvų plokštumą ir primena, kad valdovas turi šarvus, bet jie nedominuoja. Dominuoja jo didybė, išaugumas.

Todėl valdoviškas šermuonėlio apsiaustas labai pabrėžtas. Jis atrodo lyg kokia ranka, kuri nusilenkia į kairę ir palaiko plaukus. Šermuonėliai buvo visų valdovų mėgiami. Jie balti su juodais įrašais, lyg pėdeleimis.

Lietuviškoji sagė

Šermuonėlių apsiaustą susega sagė. Ji nėra šiaip paprasta sagė. Ją skulptorius paėmė iš senovės lietuviškų kapų. Dar prieš Vytauto laikus ji tokia buvo

Vytautas Didysis — skulptoriaus Vytauto Kašubos sukurtas medaliJonas. Pastoviai jis kabo Kultūros Židiny Brooklyne. Nuotr. A.J.K.

gyva. Ją ir įsėgė skulptorius šiam valdovui, primindamas gilią tautos senovę ir jos savitą kultūrą. Ir kaip ta sagė iškilminga, kaip ji pritaikyta prie valdoviškos karūnos.

Vytauto herbas

Šermuonėlis jungia ir Vytauto Didžiojo antspaudą. Jis tokį ir vartojo — su keturiais skydais, kuriame įrašyti svarbūs herbai. Antspaudė sėdi pats Vytautas ir laiko rankoje skydą. Tame skyde įrašyta Vytis. Tai visą Lietuvą, visą Lietuvos valstybę jis laiko. Žemiau yra Vytauto tėvo — Kęstučio herbas. Jį matėme Kęstučio medaliJone. Dešinėje — Gardino ir Žemaičių skydai. Šalia įrašyti Vytauto valdymo metai — 1392-1430.

Epochos dvasia

Kurdamas šį monumentalų ciklą, skulptorius Vytautas Kašuba pasinėrė į istoriją ir iš ten iškėlė galinguosius valdovus, iškėlė juos anų epochų dvasioje, stengdamasis perduoti ir jų pasaulėjautą, ir jų filosofiją. Taip jis priartino praeitį iki mūsų, padarė ryškesnę, suprantamesnę. Bet ir jis pats yra mūsų laikų žmogus, tad kūrinius interpretavo su moderniojo meno polėkais, labai puikiai apvaldydamas medžiagas.

PAULIAUS IŠMINTIES SAMPRATA

(atkelta iš 3 psl.)

voje, numiršta ir sužaliuoja nauja gyvybė. "...Dievas duoda (sėklai) kūną, koks jam patinka" (1 Kor 15, 35-39). Kūnai nevienodi: "Vienoks saulės švytėjimas, kitoks mėnulio blizgesys ir dar kitoks žvaigždžių žėėjimas. Net ir žvaigždė nuo žvaigždės skiriasi spindėjimu. Taip ir su mirusiųjų prisikėlimu" (1 Kor 15, 41-42).

Žmogaus kūnas, prikeltas iš numirusių, bus kilnus ir garbingas, toks, kokį Dievas turėjo mintyje, sukurdamas žmogų "gyva būtybe" (Prad 2,7) ir apvainikuodamas jį "garbe ir grožiu" (Ps 8,5). Po prisikėlimo kūnas bus apdovanotas negendamu garbe ir jėga (1 Kor 15, 42-43). Juslinis kūnas dedamas į karstą, o prisikėlęs kūnas bus dvasinis ir amžinas. Paulius nepasako, kokia yra šio dvasinio kūno sudėtis, nors jis tvirtina, kad tai nėra "kūnas ir kraujas" (1 Kor 15,50) ir todėl neturi žmogui įprastų ribotumų. Panaudodamas eilę kontrastų, Paulius nori parodyti skirtumą tarp pirmojo žmogaus, Adomo, juslinio kūno su visais jo varžtais ir antrojo Adomo dvasinio kūno, kuris būdingas prisikėlusiam Kristui (1 Kor 15, 45-50).

Sugretindamas pirmąjį Adomą su antruoju, Paulius du syklius išsireiškia nuostabiai savitai apie Jėzų, kaip Dievo Pateptąjį (Kristų). Jis Jėzų apibūdina kaip "gyvybę teikiančią dvasią" (1 Kor 15, 47) ir "žmogumi iš dangaus" (1 Kor 15, 47). Abu išsireiškimai rodo, kad Paulius nesidomėjo Jėzaus žemiška kilme. Tiesa, Laiške galatams jis sako, kad Jėzus gimė iš moters (Gal 4,4) ir dėl to buvo tikras žmogus (Rom 1,3). Tačiau čia Paulius nori iškelti Kristaus Atpirkė-

jo vaidmenį, kad iš jo teka dieviškoji gyvybė, kuri žmogų atnaujina ir todėl jis yra "žmogus iš dangaus" (1 Kor 15, 47). Šis išsireiškimas daugeliui Pauliaus raštų tyrinėtojų primena pirmavaizdžio žmogaus sąvoką, kuri pirmąsyk pasirodo persų religijoje ir vėliau pasidaro perdėm ryški gnosticizme. Šio pirmavaizdžio žmogaus, pasaulio atpirkėjo, pradžia yra danguje. Užtat jis ir gali tikėtinuosius pasiimti pas save į dangų. Atrodo, lyg būtų nerišu kalbėti apie Jėzų kaip "žmogų iš dangaus" ir drauge turintį žmogišką kūną (sarks — žmogiška, ribota prigimtis), kuris kilęs iš Dovydo giminės. Gal pats geriausias būdas suderinti šias dvi pažiūras yra išryškinant, jog Paulius šiuo atveju aprašo Jėzų taip, kaip žydų eschatologinė raštija rašo apie Mozę, Enochą ir Eliją. Šios raštijos autoriams buvo savaime suprantama, kad Moze, Enochas ir Elijas gyveno žemėje, gimė kaip ir visi žmonės, tačiau po mirties Dievas juos pasiėmė į dangų. Jie savo Dievo duotąjį uždavinį įvykdys grįždami žemėn Pabaigos Amžiuje nugalėti Dievo priešų ir apginti ištikimų Dievo Sendorai. Ši mintis labai ryški pranašo Malachijo knygoje (3 ir 5 skyriuose): laukiama Elijo, kuris sugrįš Atbaigos Amžiuje. Panašus lūkestis būdingas ir Kumrano bendrijai Negyvosios jūros pakrantėje. Toji dykumoje gyvenanti žydų sekta laukė pranašo, kaip Mozė (o gal ir paties Mozės!), kuris pasirodys žemėje paskutinėmis dienomis kaip pažadėta Pakartoto Įstatymo knygoje (18, 18).

Pagal šią eschatologinę galvosėną, Jėzus dabar jau danguje. Jis iš ten ateis atpirkimo uždavinio užbaigti. Ateisiančio Jėzaus eschatologinis laukimas yra fonas, kuriame Paulius rašė 1

Tesalonikiečiams ir 4. 13-17 užtikrina krikščionis, kad jų mirę broliai ir seserys, nors nesulaukė Kristaus atėjimo (parousia), nebus nuskriausti. Paulius įsitikinęs, kad šiame klausime jam Dievas yra davęs pranašiką apreiškimą — "jums sakome Viešpaties žodžiais" (1 Tes 4, 15). Krikščionims nedera liūdėti dėl mirusiųjų, tarsi jie būtų amžinai dingę, tarsi jiems Dievo karalystė būtų neprieinama, nes Kristus dar neatėjo. Dievas, tvirtina Paulius, atsives ir tuos, "kurie užmigo", t.y. mirę, nesulaukė Kristaus atėjimo. (1 Tes 4, 14). Gyvieji jų neprašys, nes "pirmiausia prisikels tie, kurie mirę susivieniję su Kristumi" (1 Tes 4, 16), o tik "paskui mes, gyvieji, išlikusieji, kartu su jais būsimė pagauti oran, debesyne, pasitiki Viešpaties" (1 Tes 4, 17). Paulius rašo "mes", nes ir jis tikisi būti gyvųjų tarpe Kristaus atėjimo metu. Ši įvykį Paulius taip aprašo: Viešpats nužengs iš dangaus, lydimas paliepmo, trimito ir arkan-gelo balso. Panašiai ir žydų apokaliptinė raštija vaizduoja blogio jėgų sunaikinimą: įsakmus liepimas reikalauja visų klusnumo, trimito gaudimas praneša pergalės šventę. Tai yra vaizdai, kurie primena laimėtą mūšį. Pergalės ženklams pasirodžius, visi tikintieji — prikelti mirusieji ir gyvieji — pasiliks su Viešpačiu amžinai. Viešpaties pasitikimas debesyse (1 Tes 4, 17) ir palydėjimas į dangų yra krikščioniškos liaudies pamaldumo išraiška. Danieliaus knygoje (7, 13-14) kalbama apie "vieną tarsi Žmogaus Sūnų", kuris apsirėiškia dangaus debesyse pakeliui į žemę priimti valdžios Dievo karalystėje. Taigi 1 Tes 4 šventieji yra kariai, kurie lydi eschatologinį karalių žemėn pavidėti Dievo karalystės. Apokaliptinės raštijos vaizdai padeda Pauliui nupasakoti

Dievo plano atbaigimą istorijoje.

1 Kor 15 nekartojamos visos ankstyvesnio Pauliaus laiško smulkmenos, tačiau čia jis sako, kad visi būsimė pakeisti "gaudžiant paskutiniamą trimtū" (1 Kor 15, 51). Reiškia, kalbama apie tą patį eschatologinį įvykį. Jis vadinamas "paslaptimi", nes Kristaus atėjimo aplinkybės ir to įvykio reikšmė tėra žinoma tik išrinktiesiems: "Štai aš atskleidžiu jums paslaptį" (1 Kor 15, 51). Nežiūrint to, nesudarą įspūdžio, kad krikščionių tikėjimas, jog Kristus ateis Atbaigos Amžiaus gale, būtų buvęs žinomas tik išrinktųjų krikščionių grupei. Ši tiesa laikytina paslaptimi dėl to, kad eschatologinių įvykių raida buvo apreiškta Pauliui ir per jį Bendrijai. Kristaus atėjimo Dievo darbas visatos istorijoje pasiekia pilnumą, nes tuomet visi Dievo priešai, neišskiriant mirties, bus nugalėti (1 Kor 15, 52-57).

Prisikėlimo viltis dvejojau būdu darė įtaką Bendrijos gyvenimui, laukiant Kristaus atėjimo

ALEKSANDROS KAŠUBIENĖS DARBAI "MENAS MOKSLE" PARODOJE

Gegužės 15 Philadelphijoje atidaroma originali paroda — "Menas moksle" (Art in Science), kurioje dalyvauja žinoma lietuvių dailininkė Aleksandra Kašubienė.

Parodą surengė mokslinė organizacija — Mokslo centras Philadelphijoje. Organizacijai priklauso 30 Amerikos universitetų, kartu su Philadelphijos Tekstilės kolegija. Šių dviejų organizacijų iniciatyva buvo pakviesti 3 Amerikos dailininkai kurti darbus pagal jų pačių projektus "Menas moksle" programai. Jiem buvo sudarytos pilnos sąlygos dirbti visus metus. Da-

(parousia). Ši viltis įkvėpė pras-mės ir drąsos veržtis į misijas skelbti Evangeliją ir stiprinti konvertitus tikėjime bei do-roje. Jei viltis lieka tik šio gyvenimo akiratyje, labai lengva nuleisti rankas ir netekti drąsos, nematant savo darbo tiesioginių vaisių. Tačiau tikėjimu žinant, kad darbas dėl Evangelijos pilnai sužėrės Prisikėlime, krikščionys darbavosi su viltimi, kad tiek darbininkai, tiek jų darbai bus įvertinti eschatologiniam Karaliui užėmus savo sostą Atbaigos Amžiaus gale. Paulius todėl ir baigia: "...būkite tvirti ir nepajudinami, visuomet gausis Viešpaties darbais ir žinokite, kad jūsų trūsas ne veltui Viešpatyje" (1 Kor 15, 58). Be to, prisikėlimo viltis vertė Paulių matyti trūkumus dabartiniame gyvenime, žiūrint į jį ateities šviesoje. Filipiečiams Paulius pasisako: "Trokštu pažinti jį, jo prisikėlimo galybę ir bendravimą jo kentėjimuose, noriu panašiai kaip jis numirti, kad pasiekčiau ir prisikėlimą iš numirusių" (Fil 3, 10-14). Gyvenimas prisikėlimo viltimi nušvietė Pauliui kasdienos vargus.

"Nedorybės paslaptis jau veikia" (2 Tes 2,7)

Paulius buvo rašęs tesalonikiečiams, kad Viešpaties atėjimas "užklups lyg vagis naktį" (1 Tes 5, 2). Jie iš to padarė išvadą, kad "Viešpaties dieną jau čia pat" (2 Tes 2, 2). Šią savo išvadą jie pateisino neva Pauliaus žodžiais. Tad, vos kelioms savaitėms praėjus po pirmojo laiško tesalonikiečiams, Paulius suskubo rašyti antrą. Šiame laiške jis įspėja tesalonikiečių bendriją neišleisti iš akių dviejų dalykų. Atbaigos Amžiaus, tiesa, praečiai eina prie galo, tačiau, prieš jam pasibaigiant ir Kristui ateinant, bus tam tikri įvykiai (2 Tes 3 b — 12). Kai kurie Naujojo Testamento tyrinėtojai įžiūri prieštaravimą Pauliaus mokyme: jis teigia, kad Viešpaties diena ateis nelaukiant, staiga (1 Tes 5, 2) ir taip pat, kad bus tam tikrų įvykių prieš pabaigą. (2 Tes. 2, 3). Iš to jie daro išvadą, kad tas pats asmuo negalėjo parašyti abiejų laiško tesalonikiečiams. Antrasis laiškas bus suklastotas, rašytas panašiu stiliumi ir Pauliaus vardu.

Šią išvadą sunku pateisinti ir pagrįsti. Ji net nėra reikalinga. Abiejuose laiškuose tesalonikiečiams Paulius pasinaudoja turtingu žydišku apokaliptinių vaizdų bei laukimo nuotaikos aruodu. 2 Tes 2 minimas įžuliusis Nedorėlis, kuris išniekina Dievo šventovę, dedamasis Dievu. Tai primena Danieliaus knygą, Morkaus ir kitų sinoptikų apokaliptinius skyrelius. Pastangos sutapatinti Nedorėlį ir tą, "kuris (jį) varžo" (2 Tes 2, 7-8), su kokiais nors istoriniais asmenimis liks tuščias bandymas, nes abu yra įprastiniai apokaliptinių dramų veikėjai. Net ir Nedorėlio sunaikinimas Viešpaties žodžiu (2 Tes 2, 8) priklauso įprastiniam vaizdavimui lemiamo mūšio tarp Dievo ir jo priešų. Tikinčiųjų kančios irgi suprastinos šiame eschatologiniame fone. Netikinčiųjų elgesys darysis vis aršesnis, nes paskutinėse dieno-

(nukelta į 5 psl.)

bartinė paroda yra šios programos išdava.

Aleksandra Kašubienė parodoje išstato 21 varžos ir įtampas trijų dimensijų formą medžiagoje. Taip pat eksponuojami 7 jos modeliai, daug piešinių, brėžinių, darbų nuotraukų. Atskiroje salėje rodomos skaidrės, kurios vaizduoja patį darbų realizavimo procesą ir medžiagos panaudojimą erdvinėm buveinėm apibūdinti.

"Menas moksle" paroda vyks Philadelphijos Meno centre nuo gegužės 15 iki birželio 20. Po to ji keliaus po Amerikos universitetus ir muziejus.

BALTIMORĖS LIETUVIŲ MUZIEJAUS VEIKLA

Norėami skaitytojus painformuoti apie Baltimorės lietuvių muziejaus tęsiamą veiklą, jo vedėjai raneša praėjusius ir artėjančius įvykius.

Balandžio 8 muziejų buvo surūšta speciali paroda Baltimorės apylinkės viešų mokyklų mokytojams. Atsilankė 35 mokytojų, kurių tikslas buvo susipažinti su lietuvių tautodaile ir mūnu, kad, grįžę į klases, galėtų įspatyrimą perduoti savo mokslams. Poetas laureatas Nadas Jastenis su žmona atliko programą, deklamuodami kelis savo eilėraščius.

Balandžio 16 naujai įsteigta Baltimorės lietuvių filatelistų draugija surengė lietuviškų paš-

to ženklų ir monetų parodą ir paskaitą. Algis Grintalis, muziejaus vedėjas, prieš paskaitą pristatė šios draugijos pirmininką Balį Brazauską ir Dave Gorrell, kurie Lietuvos pašto ženklų istoriją pavaizdavo skaidrėmis. Kazimieras Sarpalis įdomiai kalbėjo apie lietuviškus pinigus. Tarp atsilankiusių buvo ir svečių iš Pensilvanijos.

Kaip anksčiau buvo minėta, muziejaus patalpos bus naudojamos ir įvairių rankdarbių kursams. Pirmi tokie kursai — odos dirbinių. Kursų dėstytojas — Algis Grintalis.

Muziejaus vedėjai širdingai dėkoja naujiems rėmėjams, aukojusiems muziejui: dr. Elenai Ar-

manienei, Genovaitei Radžiuvienei, Albertui Varkui, Cezaui ir Stasei Surodomai, Juozui Kudirkai, Juozui Burniauskui, Kazimierui Sarpaliui, Juozui ir Rozalijai Bačanskam, Marytei Noreikienei, Eugenijai Pažneikienei, Vaclovui Laukaičiui, Juozui Lubickui, Bronei Grintalienei, Vladui Bačanskui, Genei Auštrienei, Marijai ir Juozui Adams. Ypatingas ačiū Tautinei Sąjungai už 100 dolerių auką, su kuria ši organizacija tapo pirmuoju Baltimorės lietuvių muziejaus steigimo nariu.

Šių rėmėjų dėka muziejus praturtėjo naujomis staltiesėmis, rankšluosčiais, lovatiese, pašto ženklais, monetomis, pagaldėmis, plokštelėmis ir medžio drožiniais. Deja, muziejui dar vis trūksta lietuviškų eksponatų.

Baltimorės lietuvių muziejus suteikia progą mūsų apylinkės žmonėms įsijungti į lietuvišką veiklą ir dvasią.

Muziejaus vedėjai

Baltimorės Lietuvių Filatelistų Draugijos pašto ženklų parodoje. Iš k. Aleksandras Radžius, Juozas Bradūnas, nepažįstama moteris ir Antanas Sajauskas, kuris aiškina apie pašto ženklus ir pinigus.

Dave Gorrell (k.) aiškina savo ženklų rinkinį svečiui iš Pensilvanijos Ray Lizlimecki. Tuo tarpu Vladas Bačanskas juos apžiūri.

MILDOS KVIETYTĖS "KALNUOSE"

Milda Kvietytė jau kuris laikas savo apsakymėliais garsinasi Eglutėje. Dabar gi pateikė paugliam skaitytojams aštuonių apsakymėlių rinkinį "Kalnuose".

Ada Korskaitė-Sutkuviene papuošė knygėlę intriguojančiu apvaskalu ir dailiai apipavidalino visą turinį.

Pirmajame vaizdely ("Stirukas") berniukas, vardu Kovas, su tėvais nukeliauja vasarnaminį miške, ieškodamas stirnų, užtikto gulintį luosą stimulų. Veterinarui sutvarsčius žvėriuko

koją, Kovukas su juo susidraugavo, abu "susikalbėdami" — vienas lietuviškai, kitas "stirniškai". Grįždamas miestam, stirnuką grąžino pievon, kur jį pasitiko jo motina.

"Nuostabioj muzikoj" Gytis ir Vyga, nesulaukę mamos, patys vieni išėjo iš darželio namo ir, besivydami katę, paklydo. Čia priėjo prie jų nepažįstama moteris, juos nuramino ir nuvedė pas motiną, padovanojusi jiems harmonikėlę, iš kurios sklido nuostabi muzika.

Apsakymėly "Geriausias draugas" pasakojama apie kiškutį ir berniuką šuniuką, suradusius plėšikų sužeistą dėdę Balį.

"Didžiausiam džiaugsme" vaizduojama, kaip vaikai rūpinasi paukščiais ir gyvuliukais, juos maitindami, bet patys susibara. Sauliukas uždrožia ranka per Mildos viršugalvį už sugriautą jo namelį. Čia tėvas juos sutaliko. Motinos dienos proga Sauliukas pasisako mamai savo ranką sudrausminęs ir daugiau nebemušiąs sesutės.

Pasakoj "Rainutė" Ginta moko katę neliesti paukščių. Katė paklauso ir susidraugauja su balandėliu, kuris, jai paklydus gatvėje, nurodė, kur yra Ginta.

Vaizdely "Kalnuose" du berniukai su tėvais nuvyko į kalnus ir apsistojo palapinėje. Naktį lijo. Tai, tėvam nespėjus maitos paslėpti palapinėje, jį sumuomjo lokys su savo šeima. Tačiau nei tėvai, nei vaikai nespėjo, net draugiškai aplankė lokio aolą.

Pasakoj "Gegužė" miško žvė-

rys ir paukščiai draugiškai sugyveno, kol priklodo miškan vilkas, kurio labiausiai prisibijojo neturintieji olų kiškiai. Bet gegužė nuskrido pasitarti su žyniu, kuriam patarus, jį nurodė vilkui, kur apsistojo vilkų ruja. Tada vilkas linksmai nubindžio pas savo brolius, palikdamas ramybę kiškiams.

Paskutiniame vaizdely, "Šnektis", berniukas, vardu Vėjukas, išgelbėjo šnektutį iš katės nasrų ir su juo susidraugavo. Kiekvieną kartą, grįždamas iš kelionės, jis aplankydavo berniuką, priešnekdamas jam įvairių nutikimų. Ypatingai jautriai paukščiukas papasakojo apie matytą Simo Kudirkos veržimosi laisvės tragediją.

Ši knygėlė parašyta gera, lengva kalba, pritaikyta išėjvijos vaikams. Vaizdeliai turi auklėjamos reikšmės. Čia parodyti pavyzdiniai tėvai, daug dėmesio kreipia į savo vaikų dvasinį ugdymą, nuoširdžiai juos myli ir savo pavyzdžiu įkvepia jiems

meilę artimesiems, aplinkai bei gyvūnijai.

Gal vietomis per daug sentimentalumo, bet šiais žiaurumų laikais verta vaikams įsikiepti daugiau švelnumo namų židiniui ir aplinkai.

77 puslapių knygėlę išleido Pasakų Fondas, 6540 So. Campbell Ave., Chicago, Ill. 60629. Spaudė Vijeikio spaustuvė. Kaina 3 dol.

K. Kžeraitė

IŠ PAVERGTOS LIETUVOS KULTŪRINIO GYVENIMO

(atkelta iš 1 psl.)

Beethovenas, Čaikovskis ir Strauss'o valsai. Jau yra koncertavusi Lenkijoje, V. Vokietijoje, Anglijoje, Airijoje. Birželio mėnesį vyks į Maskvą, į Vilniją P. Čaikovskio tarptautinį konkursą.

— Tenykštėje spaudoje minima žymaus orkestranto Alfonso Bauzinsko 70 metų amžiaus sukaktis. Gimęs 1908 balandžio 1, 1930 baigęs Klaipėdos muzikos mokyklą. Groja Kauno ir Vilniaus operose.

— Sauliaus Sondeckio vadovaujamas Lietuvos kamerinis orkestras kovo pabaigoje gastroliaus Rumunijoje. Keliose miestuose davė 7 koncertus. Grojo Vivaldžio, Rossinio, Čaikovskio kūrinius. Baigiamame koncerte Bukareste pasakytose kalbose buvo pabrėžta, kad orkestras atstovauja Sovietų Sąjungai.

— Tiesa buvo paskelbusi "meninių agitbrigadų konkursą". Tas konkursas baigėsi balandžio pradžioje Vilniuje suorganizuotu varžybiniu brigadų koncertu. Spaudoje džiaugiamasi, kad į agitacinę veiklą aktyviai jungėsi vadinamosios kūrybinės sąjungos: kompozitoriai, rašytojai, aktoriai, liaudies ansambliai, orkestrai. Rajonuose esama per 1200 klubinių vienetų. Juose ir vyksta pagrindinis idejinis propagandos darbas.

— Balandžio 8 okupuotoje Lietuvoje, eidama 97 metus, mirė buvusi rašytojo Jono Biliūno žmona — Julija Janulaitytė-Biliūnienė-Matjošaitienė. Po J. Biliūno mirties ji ištekėjo už vadovėlių autoriaus St. Matjošaičio-Esmaičio. Parašė šiek tiek atsiminimų apie J. Biliūną, ku-

riuos panaudojo jų dukrė M. Lukšienė savo parašytoje monografijoje "Jono Biliūno kūryba" (1956).

— Lietuvos kultūros ministerija ir valstybinė biblioteka neseniai išleido Stasio Skrodenio paruoštą įdomią bibliografijos knygą "Suomių literatūra lietuvių kalba", kurioje kruopščiai suregistruoti suomių literatūros vertimai į lietuvių kalbą, straipsniai spaudoje apie suomių literatūrą, tautosaką. Iš atskirų rašytojų plačiau yra aptariami Maila Talvio, A. Kivis, Maju Lasila ir M. Larnis. Iš lietuvių, palaikiusių kultūrinius ryšius su suomiais, minimi A. Sabaliauskas, V. Kudirka, A. Žagrakalienė (vertėja), A. Venclova, J. Baltušis.

— Džiazo festivalyje Gruzijos sostinėje Tbilisyje garbės diplomą laimėjo ir du Lietuvos ansambliai: V. Ganelino trio ir Klaipėdos konservatorijos fakultetų kvartetas, vadovaujamas S. Šiaučiuo.

— Okupuotoje Lietuvoje leidžiami ir tokie "Raštai". Tai pagrindinio komunistų veikėjo J. Greifenbergerio, 1926 už priešvalstybinį veikimą nubausto mirtimi, pasenusių straipsnių rinkinys. Geroms knygoms leisti dažnai ten pritrūksta popieriaus, mažinami tiražai, tik tuščiai propagandai negailima nieko.

— Santariškėse prie Vilniaus statomas Mokslo miestelis, kur bus sutelkta daug mokslinių įstaigų. Kovo pradžioje komisija priėmė jau užbaigtą statyti Liet. Mokslo akademijos chemijos ir cheminės technologijos instituto pastatą. Jau statomi Bio-

chemijos, Zoologijos ir Parazitologijos rūmai.

— Viena Maskvos leidykla išleido rusų kalba net 28 tūkstančių tiražų lietuvių architektų V. Čekanausko ir V. Rimkaus parašytą iliustruotą leidinį "Lazdynų gyvenamasis rajonas Vilniuje".

— Okupuotos Lietuvos mokslininkas — fizikos matematikos daktaras, astronomijos specialistas, Vytautas Straizys rusų kalba yra išleidęs mokslinį veikalą "Daugiaspalvė žvaigždžių fotometrija. Fotometrinės sistemos ir metodai" (1977). Mokslininkas 1977 pabaigoje lankėsi Amerikoje, dalyvavo mokslinėse konferencijose, susipažino su žymiais astronomais. Spaudai duotame pasikalbėjime V. Straizys sako, kad kelionė buvo labai naudinga, kad pasaulio mokslininkai labai domėjėsi Lietuvos astronomų sukurta daugiaspalvė fotometrine sistema, siuntinėjamu "Vilniaus astronomijos observatorijos biuletenu". Rašoma, kad "tyrimai Vilniaus daugiaspalvės fotometrinės sistemos būdais padeda iš karto, be papildomų spektro tyrimų, nustatyti žvaigždės paviršiaus temperatūrą, spinduliuotimo galingumą, cheminę sudėtį, masę ir amžių" (Gimt. Kraštas, 1978 Nr. 9).

— Spaudoje rašoma, kad Šiaulių Apželdinimo tresto šiltnamiai užima net pusaštunto tūkstančio kvadratinį metrą. Šiltnamiuose jau žydičios gražiausios azalijos, auga rožės, gvaizdikiai. Gėlininkės apdovanosotos medaliais.

— Pramoginių šokių konkurse "Vilnius — 78", kuriam dalyvavo pagarsėję šokėjai iš visos Sovietų Sąjungos ir iš Rytų Berlyno, pirmą vietą laimėjo Vilniaus Statybos instituto dėstytojai Dalia ir Vidas Kamaičiai.

— Lietuvoje atrastas dar vienas didžiulis akmuo — gamtos paminklas. Jį kiek įgimzdusį žemę atrado melioratoriai Pumpėnų apylinkėje, Kliukmaniškio kaime. Akmuo tik atkastas, bet dar neiškeltas iš duobės. Apskaičiuota, kad sverias per 250 tonų. Jo ilgis ir plotis — po 6 metrus, aukštis daugiau kaip trys metrai. Tai tik truputį mažesnis už garsųjį Anykščių Puntuką. Didžiausiu Lietuvos akmeniu laikomas Barstyčių akmuo, stūksąs Plungės rajone.

Pr. N.

Atsiųsta paminėti

Antanas Maceina — FILOSOFIJOS KILMĖ IR PRASMĖ. Išleido Lietuvių Katalikų Mokslo Akademijs. 1978. Roma. XII ir 332 psl. Kaina 16 dol.

Šį veikalą jo autorius jubiliejaus proga plačiau paminėjo prel. dr. P. Celiešius š.m. Darbininko 8, 9, 10 ir 11 numeruose.

ATSPINDŽIAI. Clevelando Šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos moksleivių metraštis. 1977-1978. Redagavo: Vilija Banionytė, Sigutė Bankaitytė, Virginija Juodišūtė, Rytas Urbaitis. Redaktoriams padėjo mkt. Vida Augulytė. Nuotraukos — mkt. Jono Vyšnio, p. Vlado Bacevičiaus, Lino Vyšnio. Viršeliai — Virginijos Juodišūtės, Sigutės Bankaitytės. Piešiniai Mirgos Bankaitytės, Sigutės Bankaitytės, Virginijos Juodišūtės, Astos Puškorūtės. Išleido Šv. Kazimiero lituanistinė mokykla, 17702 Crestland Rd., Cleveland, Ohio 44119. 128 psl. Kaina 1 dol.

Metraštis apibūdinamas šiais taikliais jo redakcijos žodžiais: "Kiekvienas šeštadienis turi reikšmę. Toms dienoms mes susitinkame su draugais, pasilinksminame, pasimokome ir lietuviškai pasikalbame. — Minimis mes išgyvename tuos įvykius, kurie mumyse sukelia džiaugsmą, meilę ir liūdesį. O mintis dažnai perkeliame į popierių. — Šių metų darbai ir pastangos, nuomonės ir jausmai atsispindi šiame metraštyje. Todėl jį pavadiname 'Atspindžiais'. Jį peržiūrėję ir perskaite, pamatysite, ką mūsų mokyklos mokiniai galvoja, kuo jie domisi, apie ką svajoja ir kaip jie jaučia ir išgyvena lietuviybę."

LIETUVIŲ IŠEIVIJOS SPAUDOS BIBLIOGRAFIJA. 1970-1974. Sudarė Povilas Gaučys. Redagavo Jonas Dainauskas ir Tomas Remeikis. Išleido Lituanistikos Instituto Leidykla. 1977. Mecenatai: JAV Lietuvių Bendruomenės Kultūros Taryba ir Lietuvių Fondas. 300 psl.

Šį leidinį recenzavo Jurgis Gliada š.m. Darbininko Nr. 9 (kovo 10).

TĖVYNĖS SARGAS. Politikos ir socialinių mokslų žurnalas. 1978 Nr. 1 (39). Redaguoja Petras Maldeikis. Leidžia Lietuvių Krikščionių Demokratų Sąjunga. Spaudžia Pranciškonų spaustuvė Brooklyne. 96 psl. Kaina 3 dol.

Šio numerio turinys: P.M. — 1918-1978; kun. dr. J. Vaišnora, MIC — Arkiv. Jurgis Matulaitis sociologas; Vyt. Bagdanavičius — Lietuvių tautos politinis veikimas; J. Varnas — Kova dėl Lietuvos išlaisvinimo ar bendradarbiavimas su okupantu; A. J. Kasulaitis — Kovotojo portretas; kan. V. Zakarasas — Komunistų mas enciklikos Divini redemptoris šviesoje; E.S. — Dr. Leonas Bistras Kaune; Pr. Alšėnas — Grumtynės tarp blogio ir gerio; K. Bartkus — Dėl Sovietų Sąjungos ateities; skyriai — Mirusius prisimenant, Sukaktys, Įvykiai ir problemos, Kritškai vertinant.

Konstantinas Avižonis — RINKTINIAI RAŠTAI. II. Redagavo A. Avižonienė, R. Krauskas. Roma. 1978. Išleido Lietuvių Katalikų Mokslo Akademijs. Spaustuvės išlaidos apmokėtos dr. A. Avižonienės. XII ir 468 psl. Kaina 16 dol.

Šiame antrajame talentingo mūsų istoriko (mirusio 1969 balandžio 20) raštų tome pateikiamos trys plačios istorinės studijos: Lietuvos Statutai, Baudžiavų istorija Lietuvoje ir Ūkio istorijos pagrindai. Be to, pateikiamas ir jo sudarytas Lietuvos istorijos terminų žodynas.

Pirmuoju jo raštų tomu, išleistu 1975, buvo pateiktas veikalas — Bajorai valstybiniame gyvenime Vazų laikais.

Lietuviška knyga — geriausia dovana!

TORONTO LIETUVIŲ PRISIKĖLIMO PARAPIJOS KETVIRTIS ŠIMTMEČIO

Toronto Prisikėlimo parapija, kuriai vadovauja tėvai pranciškonai, balandžio 15-16 atšventė plačios religinės, kultūrinės bei lietuviškos veiklos 25-metį.

Iškilnės buvo pradėtos šeštadienį iškilni renginiu. Iš Chicago atvykęs Dainavos ansamblis pasirodė su muz. A. Jurgučio originaliu lietuviško turinio muzikiniu veikalu "Kūlgrinda". Erdvios patalpos buvo pilnos ne tik torontiešių, bet ir svečių iš Hamiltono, Londono, St. Catherine's ir net iš Rochesterio. Veikalo tautosakinis-mitologinis turinys su puikia choro, solistų ir vaidybos interpretacija žiūrovus tikrai sužavėjo. Pasibaigus programai, dėkingi vakaro dalyviai nesigailėjo nuoširdžių ir ilgų plojimų. Torontiečiai šio veikalo jau laukė. Prisikėlimo parapija kaip tik, nesibijodama didesnių išlaidų, gražiai pasitarnavo lietuvių visuomenei. Šio veikalo pastatymas labai derinosi ir su jubiliejinėmis iškilnėmis.

"Kūlgrinda" yra dviejų veiksmų su prologu ir epilogu A. Jurgučio muzikinis veikalas. Libreto parašė rašytoja N. Jankutė. Režisore — Z. Kėvalaitytė-Visockienė, pavaduotoja — Z. Numgaudaitė. Solistai — M. Momkienė, R. Mastienė, A. Simonaitytė-Gaižiūnienė ir V. Liorentas. Meninę priežiūrą atliko dail. A. Korsakaitė-Sutkuvienė.

Sekmadienį iškilmingose pamaldose mišias aukėjo vysk. V. Brizgys su septyniais kunigais, buvusiais ir dabartiniais klebonais bei vikarais. Pamokslą pasakė tėvas B. Grauslys, OFM, pirmasis parapijos klebonas. Jis prisiminė parapijiečių entuziazmą ir nepailstamą talką, vykdant medžiaginę ir dvasinę parapijos statybą. Po pamaldų vyskupas kartu su kunigais ir tikinčiųjų minia pašventino jubiliejinį arch. A. Kulpos suprojektuotus kryžius.

Vakare Royal York viešbuty įvyko iškilminga vakarienė. Dalyvavo daugiau kaip 700 parapijiečių, kviestų svečių ir kitų tautiečių.

Vaisės buvo pradėtos Kanados himnu ir invokacija.

Šventinami lietuviški kryžiai, kurie yra pastatyti Prisikėlimo parapijos bažnyčios ir vienuolyno aikštėje. Kryžius suprojektavo architektas dr. A. Kulpavičius. Nuotraukoje iš k. Tėv. Placidas Barius, OFM, Tėv. Jurgis Gailiusis, OFM, pranciškonų provincijolas, dr. J. Sungaila, vysk. V. Brizgys, Tėv. Augustinas Simanavičius, OFM, kun. B. Pacevičius, Tėv. Bernardinas Grauslys, OFM.

Tėv. Bernardinas Grauslys, OFM, kalba sukaktuviniame Toronto Prisikėlimo parapijos bankete. Jis buvo tos parapijos pirmasis klebonas, — nuo 1953 iki 1957.

Tėv. Placidas Barius, OFM, antrasis Prisikėlimo parapijos klebonas, kalba sukaktuviniame bankete. Jis klebonavo nuo 1957 iki 1973.

APIJOS TORONTE
5
EIKLOS
EJUS

ROYAL YORK
CP HOTEL

Tėv. Augustinas Simanavičius, OFM, dabartinis Prisikėlimo parapijos klebonas, sukaktuvinio banketo metu. Jis klebonauja nuo 1973.

Po vaišių parapijos tarybos pirmininkas A. Kuolas, pradėdamas oficialią programos dalį, apžvelgė parapijos 25 metų nueitą kelią, kuris buvo paženklintas plačia veikla. Parapijos patalpose prieglobstį rado skautai, ateitininkai ir sportininkai. Patalpomis naudojosi Lietuvių Bendruomenės krašto ir apylinkės valdybos ir kitos organizacijos. Iškėlė parapijos klebonų tėvų pranciškonų B. Grauslio, P. Bariaus, A. Simanavičiaus, P. Baltakio ir kitų kunigų pasiūlymą, vadovaujant didžiausiai lietuvių parapijai Kanadoje.

Sveikino — vysk. V. Brizgys, kuris džiaugėsi šios ir kitų parapijų veikla, pabrėždamas, kad, kol veiks lietuvių parapijos, tol bus gyva lietuviška dvasia mūsų kolonijose. Lietuvos gen. konsulas dr. J. Žmuidzinaitis, stebėdamas pranciškonų veiklą, galėjo tik džiaugtis ir gerėtis, linkėjo ir toliau darbingų metų religinėje ir tautinėje srityje. Visos Kanados lietuvių vardu sveikino Lietuvių Bendruomenės krašto valdybos pirm. J.R. Simanavičius. Provincijolas tėvas J. Gailiusis, OFM, savo kalboje išreiškė dėkingumą kardinolui Mc Guigan, kuris suteikė parapijai plačias juridines teises. Visas parapijos turtas priklauso ne vyskupijai, o lietuvių pranciškonų provincijai. Medžiaginė statyba jau baigta, nenuilstamai turi būti tęsiama dvasinė, triminė provincijolas. Kalbėjo taip pat buvę parapijos klebonai tėvas B. Grauslys, OFM, ir tėvas P. Barius, OFM, kurie džiaugėsi galėję prisidėti prie parapijos darbų ir linkėjo našios veiklos ateityje. Daug sveikinimų buvo raštu.

Meninę programą atliko parapijos choras, vadovaujamas jauno muziko E. Krikščiuo. Buvo

Švenčiant Prisikėlimo parapijos Toronte 25 metų jubiliejų, mišias koncelebruoja iš k. kun. B. Pacevičius, Tėv. Placidas Barius, OFM, Tėv. Jurgis Gailiusis, OFM, pranciškonų provincijolas, vysk. Vincentas Brizgys, Tėv. Augustinas Simanavičius, OFM, dabartinis parapijos klebonas, Tėv. Bernardinas Grauslys, OFM, Tėv. Rafaelis Šakalys, OFM, Tėv. Paulius Baltakis, OFM.

Prisikėlimo parapijos Toronte sukaktuvinio banketo garbės svečių stalas. Iš k. Tėv. Bernardinas Grauslys, OFM, Halina Žmuidzinienė, dr. Jonas Žmuidzinaitis, Lietuvos gen. konsulas, vysk. Vincentas Brizgys, kalba Aloyzas Kuolas, parapijos tarybos pirmininkas, Tėv. Jurgis Gailiusis, OFM, pranciškonų provincijolas, Jonas R. Simanavičius, Kanados LB pirmininkas, Valentina Simanavičienė.

darniai sudainuota keletas šiai progai paruoštų harmonizuotų liaudies dainų. Pirmą kartą programoj pasirodė net septyni torontiečiai solistai: L. Marcinkutė, J. Sriubiškienė, S. Žiemelė, R. Strimaitis, V. Paulionis, A. Simanavičius, V. Verikaitis. Sudarydami duetus ir kvartetus, jie atliko ištraukas iš operų. Pabaigai vieną ariją išpūdingai dainavo kartu visi septyni solistai.

Programai vadovavo tarybos vicepirmininkė A. Karkienė.

Pabaigos žodį tarė dabartinis parapijos klebonas tėvas Augustinas Simanavičius, OFM. Dėkojo parapijos tarybai, kuri jubiliejų organizavo, visiems sveikintiems, o taip pat gausiems dalyviams. Išskirtinai dėkojo A. Kuolui, A. Karkienei, J. Vingelienei ir V. Taseckui, kurie nešė didžiausią darbų našą.

Visi palengva skirstėsi namo, dalindamiesi gražiais išpučiais ir tikriausiai galvodami, kad, kol bus tokių lietuviškų parapijų, tol ir lietuviška veikla bus gyva.

Dar tenka paminėti gražų parapijos jubiliejinį leidinį, kurio puslapiuose atsispindi šakota parapijos veikla. Jį redagavo komisija — pirm. V. Matulaitis, J. Vaičiūnas ir S. Prakapas.

J.A.

Lietuviai pranciškonai laukia jaunimo tautos

Darbo yra daug tarp lietuvių Amerikoje ir visame pasaulyje...
Platūs dirvonai laukia mūsų ir Lietuvoje!

Pranciškonai lietuvius apkrikštijo. Jie turi juos ir katalikų tikėjime išlaikyti. Pranciškonams reikalingos naujos jėgos. Argi negražu savo gyvenimą paaukoti Dievui ir Tėvynei?

Jaunuoliai, kurie nori pasiaukoti Dievui ir savo tautiečiams yra mielai priimami Lietuvos Pranciškonų provincijon

Čia jie gauna reikalingą mokslą ir atranda geras dvasinio darbo sąlygas. Priimami jaunuoliai į klierikus ir brolius. Kas nėra baigęs gimnazijos, gali baigti pas pranciškonus. Iš kandidatų į brolius nereikalaujama mokslo. Priimami taip pat pasauliečiai kunigai ir vyresniojo amžiaus vyrai.

JAUNUOLI, PASVARSTYK, AR NEVERTA IR TAU EITI SV. PRANCIŠKAUS PĖDOM GELBĖTI ŠIŲ LAIKŲ ŽŪSTANČIŲ ŽMONIŲ SIELŲ?

Tavo pagalbos laukia Lietuvių Tauta bedieviško komunizmo vergijoj.

Informacijų reikalu kreiptis:

PROVINCIAL SUPERIOR
Franciscan Monastery
Kennebunkport, Maine
06046

LIETUVIAM KATALIKAM PASAULY

Ne vienas lietuvis katalikas pokalbiuose ir laiškuose išreiškia pageidavimą, kad būtų pagreitinta Dievo Tarnų arkivysk. Jurgio Matulaičio beatifikacijos-kanonizacijos bylos eiga, kad būtų pradėtos tokios bylos ir kitiems asmenims, kaip arkivysk. Teofilis Matulionis, arkivysk. Mečislovas Reinsys, vysk. Vincentas Borisevičius, prof. Pranas Dovydaitis, dr. Ignas Skrupskelis ir daug kitų kunigų, vienuolių, pasauliečių. Yra kuo džiaugtis, kad mūsų žmonėms tokie klausimai rūpi.

Tačiau būtina žinoti, kad jokia šios rūšies byla negali būti pradėta, juo labiau negali būti sėkmingai užbaigta be pakankamos medžiagos apie asmenis

gyvenimą, darbus, raštus, laiškus, jo dvasią, mūsų kontaktus su juo kitame pasaulyje.

Pasaulio Lietuvių Katalikų Bendrijos valdyba prašo kiekvieną lietuvių surinkti minėtų ir kitų panašių asmenų laiškus, raštus, savus atsiminimus ir visa siųsti adresu: Dr. P. Kaladė, 663 E. 7th St., So. Boston, Mass. 02127.

Šventų žmonių gyvenimo nepalyginamai daugiau, negu yra jų paskelbtų. Patirtis sako, kad nė vienas nebuvo paskelbtas palaimintu ar šventuoju be tikinčiųjų masių intensyvių maldos, prašant Dievą parodyti vienokią ar kitokią ženklą, kad asmuo

yra palaimintųjų tarpe. Ir mes, lietuviai, supraskim, kad vien laišškai, prašymai Apaštalo Sostui paskelbti palaimintu ar šventuoju kurį nors lietuvių nebūs sėkmingi be mūsų pačių pastangų surinkti visokią naudingą tam reikalui medžiagą ir be mūsų maldų, prašant ženklų, kad tas ar kitas asmuo yra palaimintųjų skaičiuje.

Pagal reikalą galės būti paskelbti asmenys ir adresai rinkti medžiagai apie atskirus asmenis, o tuo tarpu laikykimės čia nurodyto adreso. Sielodamiesi mum brangių asmenų garbe, apie juos ne tik kalbėkim, o veikim ir melskimės.

Pasaulio Lietuvių Katalikų Bendrijos Valdyba

KETURIASDEŠIMT METŲ Sydnėjaus lietuvių katalikų kapeliono kunigo Petro Butkaus sukaktis

Prieš keturiasdešimt metų (1938 balandžio 23) Nemakščių parapijos bažnyčioje (Žemaitijoje) jaunas kunigas Petras Butkus aukėjo pirmąsias iškilmingas mišias. Savo žydinčia jaunyste jis žavėjo šio momento laukiančius tėvus, gimines, kaimynus — ir visą parapiją. Buvo vadinamas auksaplaukiu, nes jo galvą puošė gelsvi, garbanoti plaukai.

Kupinas jaunulios energijos, kun. Petras, šalia savo pašaukimo, dirbo dar jaunimo organizacijose. Jo veikla buvo labai sėkminga, nes savo švelniu būdu, savo nuoširdumu, poetine siela, dainos ir muzikos meile jis mokėjo patraukti jaunimą. Netrukus pradėjo dirbti ir mokyklinio jaunimo tarpe — kapelionavo Tauragės ir Telšių mokytojų seminarijose. Buvo ir vieno kariuomenės pulko kapelionu. Didelis sporto mėgėjas — jis buvo vienintelis kunigas Lietuvoje, baigęs Kūno Kultūros Rūmų kursą.

Bet niūrūs to meto įvykiai atplėšė kun. Petrą nuo gimtosios žemės. Jam, kaip ir daugeliui lietuvių, teko palikti savo šalį, net būti kurį laiką koncentracijos stovykloje. Karui pasibaigus, kapelionavo keliose pabėgėlių stovyklose, kartu studijuodamas Tuebingeno universitete filosofiją ir lituanistiką. Be to, dar buvo kapelionu Tuebingeno-Prullingeno lietuvių gimnazijoje. Prasidėjus didžiajai emigracijai, apsisprendė vykti į Australiją, į kurią tada buvo pasiryžę keliauti nemaža lietuvių.

Kun. Petras Butkus į Australiją tegalėjo vykti kaip paprastas darbininkas. Bet netrukus jis buvo paskirtas aptarnauti lietuvių katalikus keliose šeimų stovyklose, o 1950 galutinai apsigyveno Sydnėjū ir tapo Sydnėjaus lietuvių katalikų kapelionu.

Australijoje ateiviai lietuviai negali turėti savo teritorinių parapijų. Kun. Petrui teko ir dabar tebetenka kampinginkauti čia prie vienos, čia prie kitos australų katalikų parapijos, kol pagaliau pavyko kiek pastoviau apsigyventi Sydnėjaus priemiestyje Lidcombe, Šv. Joachimo parapijoje. Čia kiekvieną sekmadienį vyksta lietuviškos pamaldos, veikia savaigalio mokykla. Nors ir kilnojantis iš vienos parapijos į kitą, nors naudojantis bažnyčia tik kampingininko teisėmis, kun. P. Butkui pavyko sucementuoti lietuvių bendruomenę į vieną dvasinį ir tautinį židinį, išlaikyti lietuviškas tradicijas, kurios ypač pasireiškia lietuviškais pamokslais, choro giesmėmis, religinių ir tautinių švenčių minėjimais. Čia atliekami visi religi-

niai patarnavimai — krikštai, jungtuvės, laidotuvės. Jo rūpesčiu yra gautas didokas gabalas žemės vien lietuvių kapinėm, kurių vidury prie gražaus paminklo (projektas dail. V. K. Jonyno) budi rūpintojėlis.

Praėjo 28 metai, kai kun. P. Butkus apaštalauja Sydnėjaus lietuvių tarpe. Jis aptarnauja ir kelias tolimesnes lietuvių kolonijas. Jis krikštijo pirmuosius lietuvių kūdikius, gimusius šiame krašte, jo akyse jie subrendo. Jis juos tuokė, ir šie jau augina naują kartą ir tęsia lietuviškumą (nors neretai jau atskiedžiamą...). Per šį laikotarpį į amžinybę jis išlydėjo apie 200 tautiečių.

Kun. P. Butkus aktyvus įvairiose, ypač jaunimo organizacijose, bet be jo neapsieinama ir privačiose šventėse, šeimų pobūviuose. Jis dirba su skautais, ateitininkais, remia sportininkus. Jis spaudos darbuotojas ir platintojas, redaktorius jaunimui skirtos spaudos. Jis poetas, kompozitorius (savo sukurtų dainų). Dalyvauja savo įnašu "Plunksnos ir žodžio antologijoje" ir yra išleidęs stambiai kelių aprašymų knygą "Tautų šventovės". Tautos Fondo atstovybės Australijos pirmininkas, Australijos lietuvių kunigų sekretoriato vadovas. Ir t.t.

"Auksiniai plaukai virto sidabru, bet siela visada jauna", sveikindamas viešame minėjime savo jaunystės bendramokslį, kun. Pr. Vaseris (Melbourne) tiksliai apibūdino kun. P. Butkų. Iš tikro, nors metai po metų slegia pečius, bet kun. P. Butkus yra judrus, linksmas, visų draugas. Todėl nenuostabu, kad, jam minint 40 metų kunigystės sukaktį (1978 balandžio 23), prisirinko pilna bažnyčia tikinčiųjų lietuvių ne vien iš Sydnėjaus, bet ir iš tolimesnių vietovių — Wollongongo, Canberros, Melbourne ir iš kitur. Koncelebracinės mišias aukėjo pats kun. Petras Butkus, jo bendradarbis Sydnėjū kun. Povilas Martuzas ir iš Melbourne kun. Pranas Vaseris. Giedėjo Dainos choras, muz. Br. Kiverio vadovaujamas, solo giedojo A. Kramilius. Pamoksle kun. Pr. Vaseris apibūdino jauno kunigo gyvenimo kelią ir pasiryžimą tarnauti prie Dievo altoriaus.

Viešame minėjime parapijos salė buvo taip pat pilna žmonių. Sveikino Australijos LB krašto valdybos pirmin. prof. Alg. Kabaila, kun. Pr. Vaseris, vietinis klebonas mons. Meaney, Christian Brothers viršininkas brolis Moran (tame vienuolyne kun. Butkus taip pat atlieka religinius patarnavimus), įvairių organizacijų vadovybės ir t.t. Be to, gauta nemaža sveikinimų raštu, net iš tolimesnių Australijos vietovių. Tarp atskirų sveikinimų žodžiu poetai įterpė specialiai šiai progai sukurtus eilėraščius: Juozas Almis Jūragis — Kunigo kelias; Marija M. Sla-

vėnienė — Per tave priartėja dangus. Pats kun. P. Butkus pagiedojo solo porą savo kompozicijų.

Minėjimo nuotaika buvo labai pakili. Seimininkės, vadovaujamoms ponij Birkmanienės ir Stasiūnaitienės, puikiai svečius pavašino. Minėjimas baigtas geriausiais linkėjimais jubiliatui — sveikatos ir ištvermės dirbant kilnų ir reikšmingą darbą.

Sukakčiai paminėti dalyviams buvo padovanoti gražūs paveikslukai su jautriu kun. P. Butkaus eilėraščiu.

J. Slavėnas

Pas Sydnėjaus kardinolą iš k. prel. L. Tulaba, kard. Sir Norman Th. Gilroy (pernai miręs), kun. P. Butkus.

PHILADELPHIA, PA.

Artėja koncertas

Philadelphijos lietuvių gyvenimas keitėsi ir kai kurios ankstesnės institucijos sumenko ir sunyko. Ant bedugnės kranto pakibo ir paskutinis, 1907 įsteigtas, graži istoriją turįs, lietuvių pašalpinis klubas. Prieš ketverius metus susidariusi entuziastų grupė nutarė buvusį pašalpinį klubą, dabar pavadinatą Lietuvių Namais, išlaikyti ir padaryti mūsų kultūrinio centru.

Pastatas rastas smarkiai apkeistas ir pareikalavo daug lėšų bei savanoriško darbo remonto reikalui. Energingos naujos vadovybės ir visuomenės paramos dėka per ketverius metus Lietuvių Namuose buvo atlikti dideli restauracijos darbai. Norint pastatą pilnai sumoderninti, dar reikia daug ką padaryti. Rūpesčių kelias ir išlaikymo išlaidos, ypač draudimas.

Lėšom telkti ir didiesiems akcininkam bei ypatingiems talkininkam pagerbti gegužės 13, šeštadienį, 6:30 val. vak. Lietuvių Namuose, 2715 E. Allegheny Ave., Philadelphijoje, ruošiamas didelis pavasarinis koncertas — banketas.

Koncerto programą atliks keturios solistės: Genė Ugiaskienė, Ona Pliuskonienė, Ona Šalčinienė ir Violeta Bendžiūtė. Solistėm akomponuos muz. Anelė Kaulinytė. Pirmą kartą Philadelphijoje vieno koncerto programoj dalyvaus net keturios solistės.

Po koncerto bus šilta vakarienė, paruošta mūsų šeiminiškių. Kiekvienas svečias nemokamai gaus du kokteilus.

Po vakarienės už įvairius nuopelnus Lietuvių Namam bus pagerbti Charles S. Cheledinas, Birutė Valašienė, Algirdas Jonys, adv. Anthony W. Navasitis ir visi kiti, kurie yra įsigiję akcijų už 1000 dol. ar daugiau. Jiem bus įteikiami specialūs pažymėjimai.

Šokiui, kurie tęsis iki 1:30 val. ryto, gros Evening Stars orkestras. Bilietų kaina 15 dol. asmeniui. Studentam — tik 10 dol. Restorane už minėtą kainą būtų galima tik pavalgyti.

Bilietus galima įsigyti Šv. Andriejaus parapijos klebonijoj ir pas visus valdybos narius.

Stalų rezervacijų reikalais kreiptis į J. Morkūną — RA 2-3359.

Rengėjai kviečia visus su draugais ir pažįstamais dalyvauti. Negalį atsilankyti, prašomi pagal išgales Lietuvių Namams šia proga atsiųsti auką.

Parengimas praeis šūkiu: jūsų parama — mūsų pažanga.

ROMO KALANTOS MINĖJIMAS

Lietuvių Moterų Klubų Federacijos Philadelphijos klubo valdyba palaiko gražią tradiciją — kiekvienais metais paminėti Romą Kalantą, susideginusį už Lietuvos laisvę. Šių metų minėjimas Šv. Andriejaus parapijoje balandžio 23 susidėjo iš dviejų dalių: iškilmingų pamaldų ir akademijos.

Pamaldos pradėtos procesija, kurioje dalyvavo ateitininkai ir skautai su vėliavomis. Lietuvos trispalvė nešė klubo narės. Procesijoje nešamos 4 žvakės buvo simbolinis priminimas keturių susideginusių: Romo Kalantos, Andriaus Andrieškevičiaus, Stonio ir Žališausko. Žvakės buvo padėtos ant altoriaus. Baltų gėlių krepšys, skirtas žuvusiems pagerbti, padėtas prie altoriaus.

Mišias aukėjo kun. V. Gidžiūnas, OFM. Jis taip pat pasakė patriotinį pamokslą. Pamaldų metu gražiai giedojosi sol. Genė Ugiaskienė ir Vilties choras.

Akademiją pradėjo Sniegulė Jurskytė, klubo valdybos vicepirmininkė. Ji pažymėjo, kad Kalanta savo žygiu įsirikioja greta Pilėnų gynėjų, pirmųjų savanorių ir nepamirštųjų partizanų. Susikaupimo minutę pagerbti Kalantą ir visi žuvusieji už Lietuvos laisvę. Po to sugiedotas vienas posmelis Marija, Marija.

Simas Kudirka, sutiktas triukšmingais plojimais, savo kalboje pabrėžė, kad tiek Romas Kalanta, tiek Čekoslovakijos Jan Palek, tiek Rytų Vokietijos liuteronų kunigas paaukojo save ne tik dėl savo tautų laisvės, bet ir dėl viso pasaulio žmogaus teisių. Jis atkreipė dėmesį, kad skubiai ir ryžtingai turime veikti dėl Balio Gajausko, 25 metus kankinto koncentracijos stovyklose, ir vėlnuteisto 10 metų kalėjimo ir 5 metams tremties.

Elena Juciūtė, buvusi Sibiro kalinė, knygos "Pėdos mirties zonoje" autorė, sustojusį dalyvių buvo sutikta ilgais plojimais. Paskaitininkė pažymėjo, kad

žinios apie Kalantą yra labai šykščios.

Romo Kalantos tragedija prasidėjo kai jis gimnazijoje ėmė ginčytis su mokytoju dėl Lietuvos istorijos klastojimo ir kai rašomajame darbe "Kuo aš norėčiau būti", išdėstęs savo pažiūras į gyvenimą, išreiškė norą būti kunigu. Laikant abiturų egzaminus, jam buvo duota istorijos pataisa. Romas, istoriją labai gerai pažinęs, pasijuto labai įžeistas ir pataisos nelaikė.

Prelegentė vaizdžiai nusakė Romo Kalantos 1972 gegužės 14 susideginimą ir vėliau įvykusias riaušes. Šį politinį įvykį Sovietai bandė apibūdinti kaip kelių girtų chuliganų išsišokimą neva dėl bepročio nusižudymo. Tačiau laisvasis pasaulis rusikąj melą tuoj suvokė ir Lietuva buvo pristatyta kovojančių už laisvę pavergtų tautų pavyzdžiu. Kalbėtoja suminėjo daugybę kraštų ir dar daugiau laikraščių, kurie Kauno įvykius aiškino Lietuvai palankia prasme. Praslinkus dviem mėnesiam po Kalantos tragedijos, Romoj leidžiama Elta Press jau turėjo surinkusi 250 laikraščių iškarpų apie šiuos Kauno įvykius.

Romo pėdomis greit pasekė kiti. Gegužės 29 Varėnoje susidėjo 23 m. jaunuolis Stonys, birželio 3 Kauno aikštėj — 60 m. darbininkas Andrius Andrieškevičius, birželio 10 — 62 m. Žališauskas.

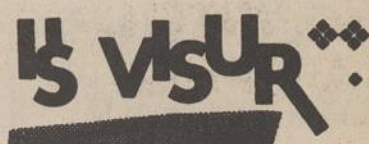
Elena Juciūtė, baigdama ilgą paskaitą, tarė: "Romas suprato, kad tautos gyvybė yra brangesnė už vieno žmogaus gyvybę. Ryžosi ją paaukoti, kad tautos balsas, šaukiąs laisvės, būtų pasaulyje išgirstas".

S. Jurskytė viešniai padėkojo ir įteikė Philadelphijoje esančio Laisvės varpo repliką. Ji pastebėjo, kad tokią repliką, tik didelio formato, Amerikos lietuviai buvo padovanoję Lietuvos Karo muziejui. Minėjimas baigtas Lietuvos himnu.

Po minijimo buvo galima apžiūrėti iš Sibiro atvežtus eksponatus, kurių buvo per 60. Tai iš duonos padaryti kryželiai, rožančiai, smulkūs mezginiai, ant lentelių šiaudiniai, paveikslukai, nuotraukos, marškos gynimuisi nuo vabzdžių ir t.t. Parodėlė apiėmė 1949-56 m. laikotarpį.

Minėjimo dalyviai, kuriu

(nukelta į 8 psl.)

— Pasaulio Lietuvių Dienų JAV garbės komiteto nariai: dr. S.A. Backis — Lietuvos atstovas Washingtonė, prel. J. Balkūnas, P.A. — Tautos Fondo garbės pirmininkas, dr. G. Balukas — Lietuvių Fondo Tarybos pirmininkas, I. Banaitienė — Lietuvių Moterų Klubų Federacijos pirmininkė, kun. A. Bartkus, dr. K. Bobelis — Amerikos Lietuvių Tarybos pirmininkas, vysk. V. Brizgys, kun. dr. K. Bučmys, OFM — Darbininko redaktorius ir moderatorius, V. Čekauskas — Lietuvos Generalinis Garbės Konsulas Los Angeles, P. P. Dargis — Susivienijimo Lietuvių Amerikoje prezidentas, J. Daužvardienė — Lietuvos Generalinė Konsulė Chicago, kun. J. Gailiusis, OFM — Lietuvių pranciškonų provincijolas, kun. Pr. Garšva, MIC — Draugų vyriausiasis redaktorius, A. Gečys — JAV LB Krašto valdybos pirmininkas, V. Gedgaudas — Dirvos vyriausiasis redaktorius, prof. dr. A. Janaičienė — Pasaulio Lietuvių Moterų Romos Katalikų Sąjungos pirmininkė, dr. J. Kazickas — Neris Inc. prezidentas, K. Milkovaitis — Lietuvos Šaulių Sąjungos Tremty centro valdybos pirmininkas, L. Milukienė — Lietuvių Skautų Sąjungos Tarybos pirmininkė, B. Nainys — Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdybos pirmininkas, prel. J. Neverauskas, dr. A. Razma — Lietuvių Fondo valdybos pirmininkas, M. Rudienė — Balfo centro valdybos pirmininkė, A. Simutis — Lietuvos Generalinis Konsulas New Yorke, dr. K.J. Valiūnas — Vyriausio Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto pirmininkas.

— Algis Raulinaitis, Burbank, Calif., visuomenininkas ir lietuviškos spaudos mecenatas, išrinktas Lietuvių Fronto Bičiulių tarybos pirmininku. Prezidiumo nariais išrinkti dr. Zigmas Brinkis ir arch. Edmundas Arbas. Tarybos prezidiumas yra vyriausias šios organizacijos organas.

— Tautinių Šokių Instituto atstovų suvažiavimas Chicagoje vyko balandžio 8-9. Instituto pirmininke sutartinai išrinkta Galina Gobienė. Ji yra ilgametė Detroito lietuvių tautinių šokių ansamblio "Šilainė" vadovė, buvusi penktosios tautinių šokių šventės vadovė ir veikli Detroito Lietuvių Bendruomenės narė, dirbusi jos valdyboje, mokykloje ir kitur.

— Saulius Kubilius, lietuvis jaunuolis Adelaidėje, apsisprendė būti kunigu ir jau yra priimtas į Šv. Kazimiero kolegiją Romoj. Laukdamas išvykimui reikalingos vizos, mokosi italų kalbos. Saulius reiškėsi lietuvių jaunimo organizacijose, yra aktyvus ateitininkas, moksleivių kuopos pirmininkas.

— Dail. Vytauto Raulinaičio meno darbų paroda Clevelande vyks gegužės 13-14. Rengia vyr. skaučių Židinsys.

— Dr. Antanas Razma, Lietuvių Fondo valdybos pirmininkas, sutikdamas būti Pasaulio Lietuvių Dienų JAV garbės komiteto nariu, atsiuntė taip pat ir 100 dol. asmeninę auką Lietuvių Dienom.

— Dail. Alfonso Dargio kūrinių retrospektyvinė paroda vyksta nuo gegužės 6 iki birželio 30 696 Galerijoje, 696 Park Ave., Rochester, N.Y.

— Grandinė, Clevelando tautinių šokių ansamblis, pasirodys Kent universiteto rengiamame tautybių festivalyje gegužės 21, sekmadienį, 2 val. popiet.

— Nauji Darbininko skaitytojai: F. Mazens, W. Hartford, Conn., dr. D. Bajorinas, New York, N.Y. Užsakę kitiem: A. Mažeika, St. Petersburg, Fla., V. A. Strazdis, So. Ozone Park, N.Y. Sveikinam naujus skaitytojus ir dėkojam užsakytojam. Naujiem skaitytojam Darbininko prenumerata tik 10 dol. metams. Atnaujinant — visiem 13 dol. metams.

PITTSBURGH, PA.

Pittsburgh, Pa., veikia lietuviška šeštadieninė mokykla, kurios vedėja yra seselė Pranciška, pranciškiečių.

Šią mokyklą remia visi lietuviai. Povilas Dargis, lietuviškos radijo valandėlės vedėjas, kiekvieną sekmadienį per radiją ją primena, ragina palaikyti lietuviškas organizacijas, primena ir Darbininką bei kitus lietuviškus laikraščius.

Pittsburghietis

Pittsburgho lietuviškos mokyklos mokytojos, globėjos, Povilas P. Dargis, kuris mokyklą nuolat garsina per radiją. Vidury pirmoje eilėje — sesuo Francesca.

AIDAI — vienas geriausių kultūros žurnalų išeivijoje. Ar juos prenumeruoti? Metinė prenumerata 15 dol. Adresas: 361 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

SAS VISIT LITHUANIA IN 1978!

VILNIUS (5 nights), RIGA (4 nights)

LENINGRAD (3 nights), COPENHAGEN (1 night)

Departure Date	Total incl. GIT Air Fare	Early Bird Total incl. APEX Air Fare ★	Early Bird Saving ★
May 18	\$1100	\$ 954	\$146
Jun 19	\$1213	\$1076	\$137
Jul 17	\$1213	\$1076	\$137
Aug 14	\$1213	\$1076	\$137
Sep 18	\$1100	\$ 954	\$146
Dec 19	\$1072	\$ 926	\$146

Rates based on double occupancy
Also departures from West Coast, Montreal and Toronto

Plus \$3 tax

★ Purchase your ticket no later than 45 days prior to departure to earn these savings

Air fares in effect as of
Dec 1977 and subject to
change

UNION TOURS, INC.
6 East 36th Street
New York, N.Y. 10016
(212) 679-7878

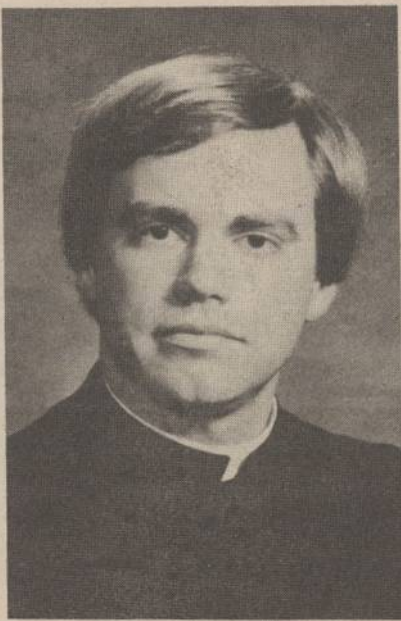
PHILADELPHIA, PA.

(atkelta iš 7 psl.)

buvo pilna salė, buvo pavaišinti. Stalus puošė pavasario gėlės. Svečiai liko dėkingi rengėjom už kultūringai praleistą sekmadienio popietę. Minėjimo metu buvo išplatinta 30 egz. knygos "Pėdos mirties zonoje". Autorė mieliai teikė autografus.

Nuo 1956 iki dabar Philadelphia moterų klubui sumaniai pirmininkauja buvusi operos solistė Juozė Augaitytė. Jos iniciatyva šis klubas ir buvo įsteigtas. Šiuo metu J. Augaitytė daug talkina Snieguolė Jurskytė, energinga ir kupina visokių planų, vicepirmininkė.

Br. Vaškaitis

Kun. Kenneth Kazimieras Stewart

Kazimieras Stewart
įšventinamas kunigu

Prieš kelerius metus Philadelphia jaunimo tarpe atsirado jaunas seminaristas Kenneth Kazimieras Stewart. Jis pasireiškė skaitydamas paskaitas, veddamas diskusijas ir susidraugaudamas su lietuviais. Gegužės 20 Šv. Petro ir Povilo bazilikoje Philadelphia kardinolas Krol jį įšventins kunigu. Kartu jis gaus teologijos magistro laipsnį.

WORCESTER,
MASS.

Pavasario koncertas

Dr. Vinco Kudrikos šaulių kuopa balandžio 30 Maironio Parke surengė pavasarinį koncertą, kurio programą atliko triukšmą Paspalptis iš Hartfordo, Conn.

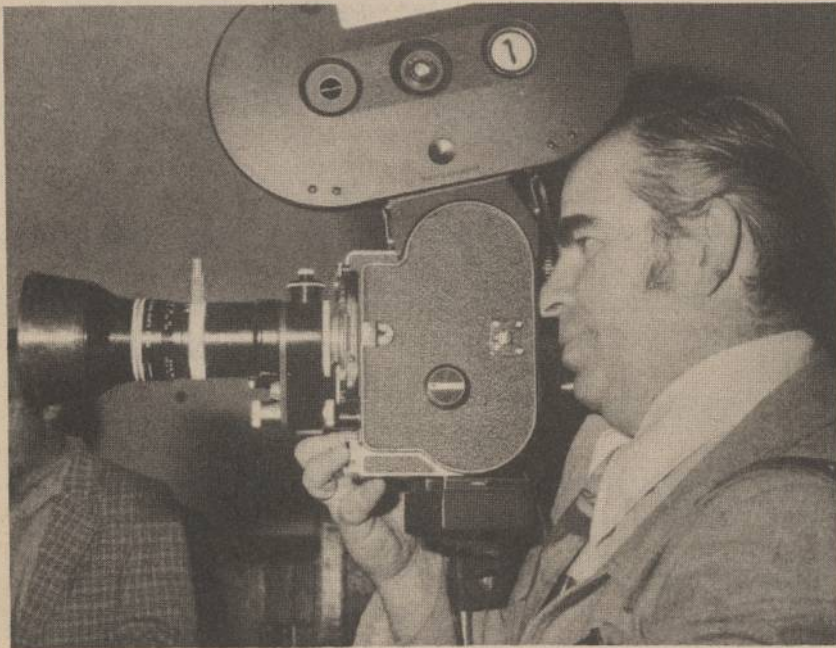
Susirinkusius pasveikino kuopos pirm. V. Gedmintas. Kultūrinių reikalų vedėja A. Maskeliūnienė pristatė programą atlikėjams. Tai I. Petkaitienė — sopranas, S. Alienė — antras sopranas, G. Aleksandravičienė — altas, dr. I. Alis — baritonas. Vienetui vadovauja ir akomponuoja muz. J. Petkaitis.

Pradžioje moterų trio padainavo: Paparčio žiedas — Kairiškio, Kelk, dukrele, pamigai — liaudies daina, harm. Čiurlionio, Kur gimta padangė — Bražinskio, Gimtinė ir tu — Makačino. I. Petkaitienė ir dr. I. Alis padainavo: Gyvenk, juokis ir mylėk — Žižiūno, Aš įsivilkčiau čigono rūbą — Šimkaus. Kvartetas padainavo: Pavasaris gimtinėje — Tamošiūno, Vievėrsis — Luboff, Kelionė — Ablenaitės.

Pertraukos metu kuopos pirm. V. Gedmintas kalbėjo apie paminklo statybą ir LB apylinkės pirm. V. Židžiūnas informavo apie organizuojamą autobusą į Lietuvį Dienes Toronte.

Antrojo daly moterys pasipuošė kiekviena skirtingos spalvos suknele. Jos padainavo: Drugelis — Barono, Barkarolė — Gaidelio, Prie šventosios — Raudoniko, Žibek, žiedeli — Gaizausko. Sugrįžęs duetas padainavo: Nesek sau rožės prie kasų — Paulausko, Atjok, berneli, vakare — Pocius. Koncerto pabaigoje kvartetas padainavo: Mano džiaugsmas — Carpenter, Paryžiaus tango — Bruno, Subatėlė — Švedo.

Po kuopos pirm. V. Gedminto

P. Jasiukonis, nuolatinis Los Angeles lietuvių didesniųjų įvykių filmuotojas. Nuotr. L. Kanto

1975, nemokėdamas lietuviškai, Kazimieras pradėjo reikštis lietuvių tarpe. Nors nuo mažens seneliai jam įdiegė lietuviškos kilmės pajautimą, bet lietuvių kalbos pradėjo mokytis tik suaugęs. Jos mokėsi Marijos Vasienės globoj. 1977 gavo diakono šventinimus ir buvo paskirtas dirbti amerikiečių parapijoje Philadelphia užmiesty.

Kazimieras Stewart pasiryžęs dirbti Dievui ir aukoti savo gyvenimą, kad būtų atitaisyta lietuvių tautos tragedija nuo nacių ir komunistų rankų. Jo svajonė — pamatyti laisvą, katalikišką Lietuvą.

Kazimiero idealus atspindi jo kielikas. Jis dedikuotas Kristui, kankiniui Karaliui, ir Aušros Vartų Marijai; jo figūros simbolizuoja kankinius.

Gegužės 21, sekmadienį, 3:30 val. Šv. Andriejaus bažnyčioje Kazimieras savo pirmąsias mišias aukos už Lietuvą ir tautos kankinius. Į šias jauno kunigo pirmas mišias yra kviečiama lietuvių visuomenė.

gg

nas skiriamas skautų stovyklavimui išlaikant apmokėti.

Išvyka į Matulaičio namus Putnam, Conn., organizuojama gegužės 21, sekmadienį. Moterų Sąjungos 5-tos kuopos choras atliks programą seneliams Matulaičio namuose. Autobuse dar yra laisvų vietų. Kreiptis: pirm. P. Hassett 753-0691 ar sekr. J. Miliauskienė 755-1894. 11 val. seserų koplyčioje bus mišios. Po jų pietūs. Popiet programa Matulaičio namuose.

Skautų tėvų susirinkime balandžio 23 Maironio Parke svarstyta tautinės stovyklos reikalai. Ji įvyks netoli Worcesterio, Treasure Valley, Scout Reservation, Paxton, Mass. Išrinkta naujas tėvų komitetas: pirm. R. Valinskienė, vicepirm. G. Narienė, sekr. I. Juodaitienė, išd. E. Meilus. Revizijos komisija — J. Brantais ir J. Šteinys. Valdybos narė — E. Nalivaikienė. J.M.

LOS ANGELES,
CALIF.

Aktorius Henrikas Kačinskis iš New Yorko atvyksta į Los Angeles ir gegužės 14, sekmadienį, 3 val. popiet atliks daly meninės programos jungtiniame rečitaly — koncerte. Tame pačiame renginy dainuos ir solistas Antanas Pavasaris. Programoje dalyvaus ir nepriklausomos Lietuvos operos solistė Vincė Jonuškaitė-Zaunienė, kuri kalbės apie H. Kačinską kaip žmogų ir menininką.

Šv. Kazimiero parapijos choro balius įvyks gegužės 20, šeštadienį, 7:30 val. vak. Šv. Kazimiero parapijos salėje. Bus meninė programa, puiki vakarienė ir šokiai, grojant geram orkestrui. Koncerto pėdas skiriamas choristų kelionei į dainų šventę Toronte.

Los Angeles LB Jaunimo Ansamblio Spindulys birželio 10, šeštadienį, 7 val. vak. Culver City Veteranų salėje, 4117 Overland Avenue, Culver City, California.

Perskaitęs Darbininką, duok kitam!

SENDRAUGIŲ
STOVYKLOS

Ateitininkų sendraugių stovykla Dainavoj prasidės liepos 30 nuo pietų ir tęsis iki rugpjūčio 6 pietų. Dr. Algis Norvila jau baigia paruošti stovyklos programą. Stovyklaujančiam jaunimui globoti pakviesta mok. Rasa Šoliūnaitė su savo padėjėjomis. Registruotis: Vyt. Šoliūnas, 115 Stephen St., Lemont, Ill. 60439.

Rytiniame pakraštyje bus naudojama lietuvių pranciškonų stovyklavietė Kennebunkport, Maine. Ruošiama programa. Jei susidarys jaunimo, bus parūpinta jiems atitinkama globa. Stovykla prasidės rugpjūčio 12 nuo pietų ir baigsis 20 iki pietų. Registruotis: Father Superior, OFM, Lithuanian Franciscans, Kennebunkport, Maine 04046.

Baltimorės lietuvių sporto klubas prieš pirmenybes

BALTIMORĖS ŽINIOS

Pirmosios komunijos išskilmės Šv. Alfonso bažnyčioje vyko gegužės 7, sekmadienį, per 10 val. mišias, kurias aukojo kun. Antanas Dranginis. Po mišių pirmos komunijos vaikučiai nusifotografavo su parapijos kunigais.

Dainos, Baltimorės vyrų choro, koncertas gegužės 6 puikiai pavyko. Dainos nariai dėkoja visiems, kurie netingėjo dalyvauti jų koncerte, ir tom moterim, kurios paruošė turtingą valgių bufetą, ir tiems, kurie padėjo paruošti salę.

Šeimų komunijos diena įvyks gegužės 14, sekmadienį, per 8:30 val. mišias. Tai viena iš gražiausių dienų Šv. Alfonso parapijos gyvenime. Kiekvienais metais antrą gegužės sekmadienį per lietuviškas pamaldas šeimos bendrai priima komuniją. Kun. A. Dranginis aukos mišias. Vyrų choras Daina giedos per mišias.

Metinė gegužės mėnesio procesija, skiriama Dievo Motinos garbei, šiemet bus gegužės 14, sekmadienį. Parapijos organizacijos ir draugijų nariai susirenka prie bažnyčios 3:30 val. popiet. Procesija prasideda 4 valandą. Sodaliets neša Marijos statulą, jas lydės mokyklos vaikučiai, parapijos draugijos ir maldininkai. Procesija baigsis rožančiumi ir Švč. Sakramento palaiminimu. Kunigai kviečia kuo daugiau dalyvauti šioje procesijoje.

Lietuvių Bendruomenės Baltimorės apylinkė gegužės 7 turėjo labai svarbų metinį susirinkimą, kuriame buvo įteikti metiniai pranešimai. Pirmininkas Vytautas Eringis vadovavo susirinkimui. Aptarti ateities veikimo planai. Susirinkimas vyko Lietuvių svetainės kambariuose. Po susirinkimo buvo vaišės.

Maldininkų kelionė į Mount Saint Mary's kolegijos Liurdą, Emmitsburg, Md., rengiama gegužės 20.

gužės 20. Maldininkai autobusu išvyksta 9 val. ryto nuo Šv. Alfonso bažnyčios. Liurdo koplyčioje kun. A. Dranginis aukos mišias, po jų pietūs Mt. St. Mary's valgomajame. Maldininkai aplankys Šv. Elzbietaš Onos Seton relikvijas gražioje Sisters of Charity koplyčioje. Bilietų iš anksto galima įsigyti Šv. Alfonso klebonijoje.

Jonas Obelinis

HOLLAND, PA.

Rėmėjų seimas

Šv. Kazimiero seserų rytinių skyrių (Philadelphia, Worcester, Baltimore, Shenandoah) rėmėjų seimas vyko balandžio 23 Juozapo Marijos Viloje, Holland, Pa.

Mišias už gyvus ir mirusius rėmėjus Vilos koplyčioje 11 val. aukojo Vilos kapelionas kun. dr. K. Širvaitis. Po mišių mokyklos kavinė papietauta. Mokyklos salėje posėdžiai prasidėjo 1:30 val. Rėmėjų pirmininkei Marijonai Setkowsky atidarius seimą, maldą sukalbėjo kun. kapelionas. Sugiedoti JAV ir Lietuvos himnai.

Seselių kazimieriečių generalinė vyresnioji sesuo M. Lorenza iš Chicagos sveikino susirinkusius ir dėkojo už paramą. Rėmėjų vedėja sesuo Katarina Marija įteikė dovanėlę buvusiom ir esančiom rėmėjų skyrių pirmininkėms. Sekretorė sesuo Angela perskaitė vysk. V. Brizgio sveikinimą.

Ateinantiems metams išrinkta tokia valdyba: pirm. Marijona Setkowsky, vicepirm. Betty Arrighy, sekr. sesuo M. Angelė, rėmėjų vedėja sesuo Katarina Marija, dvasios vadas kun. dr. K. Širvaitis.

Worcesterio skyriaus pirm. Ona Bender priminė, kad Worcesterio ši diena paskelbta maldos diena, prašant Dievo įvairių malonių, ypač greitesnio arkivysk. J. Matulaičio paskelbimo šventu. Kapelionas sukalbėjo atitinkamą maldą.

Po seimo sesijos Juozapo Ma-

rijos Vilos mokyklos abiturientė solistė Ona Pliuskonienė padainavo lietuviškų dainų. Šokėjų grupė, vadovaujama Jono Veneskie, pašoko amerikietiškus šokių.

Seimas baigtas palaiminimu Švč. Sakramentu koplyčioje ir vėliau užkandžiais.

Seserys dėkoja kunigams, rėmėjoms, rėmėjams, draugijoms, mokykloms ir visiems, kurie prisidėjo prie 28-ojo seimo aukomis, darbu ir atsilankymu.

SMA

ST. PETERSBURG,
FLA.

Šv. Kazimiero minėjimą su vakariene ir menine programa surengė A.L.R. Katalikių Moterų Sąjungos 76 kuopa. Invokaciją sukalbėjo kun. T. Degutis, OFM, puikią paskaitą skaitė kun. J. Casūnas, sveikino prel. J. Balkūnas, P.A. Pedagogas Feliksas Prekeris pasirodė su puikiais deklamacijomis, o Elenos Rūkštelienės vadovaujamas oktetas atliko naujų dainų rinkinį. Šis oktetas jau antrą kartą su daina dalyvauja Moterų Sąjungos renginiuose. Vakarienes komisijai pirmininkavo Stasė Stanelienė, Bronė ir Aleksas Uiški, talkino Mary Boza, Ona ir Pranas Juškai, Liuda Sprindžiūnas, Julija Adienė, Ona Rinkienė ir Jadvyga Mockūnienė. Laimėjimų bei dovanų paskirstymu rūpinosi Ona Juška ir talkininkės. Didesnės dovanas aukojo Sally Zupkus, Bronė Uiški, E. Miliauskienė. Tai pirmasis parengimas, ruoštas naujai Šv. Kazimiero misijai paremti. Adademijs bei programos dalyviams, darbininkėms bei vyrams talkininkams, visiems svečiams dėkoja Moterų Sąjungos 76 kuopos pirmininkė Donna Kamm.

St. Petersburgo Altos skyriaus susirinkime valdyba, paprašyta likti ir kitiems metams, sutiko. Valdybą sudaro pirm. dail. A. Rūkštelė, vicepirm. K. Kleiva, sekr. O. Galvydienė, išd. A. Plepys, ypat. reikalams S. Valauskienė.

BALTIC HOLIDAYS
COME TO LITHUANIA IN 1978JOIN US AND FULFILL A DREAM
THAT WILL HAVE ENDLESS MEMORIES!

Departure dates

July 28 to August 11

\$1074.00

August 18 to Sept. 1

\$1074.00

Sept. 15 to Sept. 23

\$849.00

Sept. 22 to Sept. 30

\$849.00

Sept. 28 to Oct. 7

\$849.00

Oct. 12 to Oct. 21

\$849.00

Dec. 22 to Jan. 5

\$1049.00

NIGHTS SPENT IN EACH CITY

Vilnius 5, Druskininkai 3, Moscow 3,

Leningrad 2,

SAME AS ABOVE

Vilnius 5, Moscow 2

SAME AS ABOVE

Vilnius 5, Moscow 2, Copenhagen 1

SAME AS ABOVE

Vilnius 5, Warsaw 3, Leningrad 3,

Moscow 2

Tours include full day excursion to Kaunas and half-day trip to Trakai

CONTACT: JONAS ADOMĖNAS,
Tour Manager

TRANS INTERNATIONAL TOURS LTD.

535 Fifth Avenue
New York, N.Y. 10017
212 697-7257

ISPŪDŽIAI IŠ MADŲ PARODOS

M. RAUGIENĖ

Negalime nepareikšti malonaus pasigėrėjimo, kad New Yorko Balfo 100-sis skyrius surengė šio pavasario madų parodą. Čia ne tik pasigėrėma apsi- rengimo madiškumu, bet taip pat lieka pinigų ir vargstančių tautiečių šalpai.

Šią parodą aplankius, rūpi kai kas pasakyti. Šios pastabos tebus sutiktos kaip linkėjimas, kad ateities panašus renginys būtų kiek galint tobulesnis.

Paroda vyko gražioje ir erdvoje Kultūros Židinio salėje, kurioje, deja, žiūrovas buvo priverstas pasigėsti paaukštinimo modeliutojom praeiti. Tokiam reikalui tai yra būtinybė. Šis įtaisas nėra jau toks komplikuo- tas darbas: pora stalų ir pora faneros lapų su apdangalu būtų sudarę sąlygas ir pasieniuose sėdintiems matyti pilną mo- deliuojamojo drabužio vaizdą. Dabar modeliutojos ėjo be paaukštinimo salės viduriu, tai pasieniuose sėdėję matė tik pečius. Kai modeliavo vaikai, tai net atsistojus jų nebūvo galima

Gražina Tiškutė-Tucci demonstruoja vakarinę suknelę.

Birutė Radzivanienė, šoka arabų šokį.

Vytenis Radzivasas ir E. Sadyva demonstruoja vaikų drabužius. Visos nuotraukos A. Reivytiens

Pirmoje dalyje A. Kavaliausko sukurtus drabužius apibūdina Gražina Tiškutė-Tucci, šalia jos stovi Gintarė Ivaš- kienė (d.), apibūdinusi modeliutojus ir vadovavusi visai programai. Nuotr. A. Reivytiens

matyti. O ką bekalbėti apie Ch. Jordano batus, kuriuos de- monstravo O. Matulaitytė.

Idomus šios parodos pajai- nimas buvo Birutės Radzivanie- nės išraiškos šokis, tačiau ir vėl tas pats — tik dalis publikos galėjo jį matyti ir pasigrožėti. Toliau sėdintiems jis buvo nema- tomas. Kodėl šio šokio negalėjo pašokti scenoje?

Pati būdama rankdarbių mė- gėja, domiuos ir kitų asmenų panašiom pastangom. O tokių pastangų lietuvių tarpe mato- si gana daug. Šiuo atveju im- ponuojanti atrakcija buvo S. Ka- činskienės megzti darbai. Prieš porą metų teko aplankyti jos mezginių parodą. Įspūdis liko neužmirštas. Tikrai ji yra pri- taikomojo meno — mezgimo reprezentantė.

Ir šioje parodoje labai rūpėjo jos darbus pamatyti. Ypač iš arti norėjosi pamatyti jos megztą tautinį kostiumą, kurį, parodą pradedant, modeliavo V. Gerd- vilytė. Ji grakščiai parodė aiški- namas kostiumo dalis. Kos- tiumas — unikumas, kuris galė- tų rasti vietą ir tautodailės mu- ziejuje. Bet žiūrovai jį matė tik iš tolo. Galėjo modeliutoja pra- eiti tarp stalų ir parodyti kos- tiumą iš arti, kad žiūrovai galė- tų pastebėti šio darbo detales.

Tos pačios S. Kačinskienės megzta ilga suknelė ir raudona

VAIZDAI IŠ MADŲ PARODOS

Giedrė Montvilienė demon- struoja vakarinę suknelę.

Onutė Matulaitytė de- monstruoja batus.

Madų parodoje Balfo pirmininkė įteikia gėles ir dėkoja už programą. Iš k. dr. E. Nicola, B. Radzivanienė, G. Tiškutė-Tucci, A. Kavaliauskas, N. Ulėnienė, I. Vakselytė-Nemickie- nė ir Balfo 100 skyriaus pirmininkė Janė Gerdvilienė. Nuotr. L. Tamošaičio

suknelė, kurią vilkėjo puiki šios parodos komentatorė G. Ivaškie- nė, taip pat vertos ypatingo dė- mesio.

Vis dėlto parodoje dominavo bendrosios rinkos pavyzdžiai, kurie atstovavo didžiųjų bei brangesniųjų parduotuvių vitri- nom. Čia ir noris pastebėti, kad privalo dominuoti ir mūsų darbščiuji ir talentingųjų lietu- vaičių darbai. Šia prasme atei- čiai reikia tinkamos paskatos. Juk madų kūrėjų originalus ga- lime pamatyti įvairiomis progo- mis organizuojamose komerci- nės madų parodose. Gi mūsų tikslas turėtų būti pirmiausia rodyti mūsų pačių sugebėjimą ir skonį.

Besižvalgant į žiūrovų stalus salėje, aiškiai matėsi, kad vy- rauja pagyvenusio amžiaus mo- terys. O tai parodos turinyje buvo labiausiai užmiršta, atseit, diskriminuota. Pirmiausia ne- būvo nė vienos vyresnės mo- terys modeliutojos. Modeliavo jaunos, grakščios, lieknos. Vyres- nioji karta buvo užmiršta. Reikia sutikti, kad senatvėje praranda- mas efektingasis jaunystės gro- žis bei patrauklumas, o tačiau ir senyva, net ir sena moteris vis tiek gali būti elegantiška ir įdo- mi savo geru rengimosi skoniu.

To reikėtų siekti, reikėtų to- kiose parodose parodyti, kad mūsų vyresnioji karta išliktų elegantiška. Tada ir pati senat- vė nesidarys liūdnai niūri.

Europoje — Paryžiuje, Romo- je, Londone ir Skandinavijos miestuose — teko grožėtis seny- vų moterų elegancija ir geru aprangos skoniu bei spalvų deri- niu. Netenka abejoti, kad šioje parodoje senesnio amžiaus mo- deliai su tinkamais drabužiais būtų buvę šiltai sutikti. Apie tai reikia pagalvoti, besirengiant kitų metų parodom.

Beje, organizatorės, sudaryda- mos parodos turinį, galėtų ne- vengti talkos ir iš atokiau esan- čių lietuviškų telkinių. Tai ne tik pajavaintų parodos vaizdą, bet padidintų ir publiką. Tai papildytų ir Balfo šalpos aruodą.

Nežiūrint kai kurių kritiškų pastabų, šios parodos bendras įspūdis liko gražus, ir 100 mylių kelionė, grįžtant namo, nebuvo varginanti.

Rašytojų Draugijos premija

(atkelta iš 3 psl.)

Dabar dėl tų premijų sky- rimų labiausiai plaka Draugijos valdybą. Tegu valdyba iš anksto aptvarko premijų skyrimo nuo- status, iš anksto paskelbia, kada premija skiriama ir įteikiama, ir tegu jos skyrimą perleidžia ar Lietuvų Fondui, ar Kultūros Tarybai.

PADĖKA

BALFo 100 sk. valdybos ir šelpiamųjų vardu dėkoju visiems, kurie ragino mane ir padėjo su- rengti pasisekusią madų parodą. Jų dėka turėjom įdomią ir malonią popietę.

Nuoširdi padėka J. Simutienei už parodos atidarymą; N. Ulė- nienei už muzikinę palydą; G. Tiškutei-Tucci ir G. Ivaškienei už gražų modeliujamų rūbų ir modeliutojų pristatymą; mergyčių madų kūrėjai I. Vakselytei-Nemickienei; A. Kava- liauskui už sukurto sukneles, kurių kainos siekė iki 5,000 do- lerių; B. Radzivanienėi už įspū- dingą šokį; O. Matulaitytei už moderniausių Ch. Jordano batų modeliavimą; L. Tamošaičiui už fotografavimą ir paaugutas foto- grafijas; dr. J. Stukui už nemo- kamą pagarsinimą per radiją; P. Jurkui už nenuilstamą garsi- nimą "Darbininke"; R. Jasins- kienei, E. Vainienei, J. Kregž- dienei, A. Katinienei, R. Šlapel- lienei, G. Biknevičienei, D. Ja- kienei, E. Mickeliūnienei už pa- aukotus pyragus; rengimo komi- tetui: pirm. S. Kačinskienei, E. Donohue, A. Reivytienei ir jų pagalbininkam: V. Gerdviliiui, židinių pirm. A. Ruokis, kuri ne tik prikepė pyragus, bet ir vik-

riai sukosi prie atgaivos dube- nio; E. Minkūnienei, S. Kačins- kienei už paskolintus megztus rūbus; mūsų mielom modeliuo- tojom ir modeliutojom: G. Tiš- kutei-Tucci, O. Matulaitytei, G. Montvilienėi, B. Radzivanienėi, dr. E. Nicolai, J. Žiliūtei, J. Cahill, K. Dunajewski, D. Mro- zinskienei, L. Amarijo ir V. Gerdvilytei; vaikučių rūbų — V. Ulėnaitei, D. Amarijo, D. Čer- niauskaitėi, E. Sadyvai, A. Vai- niui, V. Radzivanui, broliam A. ir A. Lileikoms; valdybos na- riam: E. Mickeliūnienei, V. Ja- sinskui, J. Jankui, V. Padvarie- čiui, K. Bačauskui ir A. Vebe- liūnui.

Taip pat dėkoju už kritiškas pastabas, kuriomis mieliai pasi- naudosiu ateity.

Visom ir visiems nuoširdus ačiū ir iki pasimatymo ateinan- čiais metais.

Janina Gerdvilienė,
BALFo 100 sk. pirmininkė

— Vasario 16-osios gimnazijoje Vokietijoje šiuo metu mokosi 68 mokiniai. Mokinių skaičių žy- miai pakėlė iš JAV ir okupuot- tos Lietuvos pernai atvykę moks- leiviai. Dabar iš JAV yra 10 mokinių, iš Kanados 8, iš Vene- cuelos 1. Gimnaziją lanko 33 mergaitės ir 35 berniukai.

ELENA VIRVYTĖ

REPLIKA PATIEMS SAU

Kai rūtos ir mėtos palangėm kvepėjo,
Lėvuo pro sodybą ramiai sau tekėjo,
Žmona vyrui buvo kaip motinai, sesė —
Brangi ir sava.
Trėmtį gi sužvilgo žavioji Ieva.

Kas, broli, tau buvė kaimynai,
Bei protėvių pilkapiai ir amžino atilsio
Kaulai tėvų?
Neklaustas sakysi: "Brangioji Tėvynė!"

O kruvino prakaito pėdos žmonos,
Už dingusį vyrą kančia ne eilinė?
Sunki painiava.
Tik ji ne brangioji ir ne Lietuva.

1978.04.01

ŽILVINUI

Pieno putą bangos plukdo,
Žilvine, aš čia!
Kol jūra dar neparaudo,
Nešk mane iš čia.

Vesk į savo aukštą pilį
Gintaro kvapaus.
Ten prie židinio žarijų
Širdys atsigaus.

Verčias mūrais žalios bangos,
Putos gulbinais,
Pavilioti žaliaskarės
Kurtis milžinai.

Kurčios giesmei iš Tėvynės
Pilys gintarų,
Pukšto židinius undinės
Vietoj seserų.

1975 m.

— Dr. S.A. Bačkis, Lietuvos atstovas Washingtone, Anicetas Simutis, Lietuvos generalinis konsulas New Yorke, ir Vy- tautas Čekanauskas, Lietuvos generalinis garbės konsulas Los Angeles, sutikdami dalyvauti Pasaulio Lietuvių Dienų JAV garbės komitete, atsiuntė ir as- menines 25 dol. aukas.

— Vakarų Vokietijos Katalikų žinių agentūra KNA — Ka- tholische Nachrichten Agentur — praneša, kad birželio 4 Koel- no katedroj įvyks tarptautinio masto pamaldos už Lietuvos kenčiančių-kovojančių Bažnyčią. Tikimasi dalyvių iš Olandijos, Belgijos, Šveicarijos bei Austri- jos. KNA teigia, kad "Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronika" yra tapusi svarbus pagrindžio leidi- nys visoj Tarybų Sąjungoj.

— Kun. Vaclovas Tamašaus- kas, Baisogalos klebonas, mirė balandžio 20. Velionis buvo gi- męs 1920, kunigu įšventintas 1945. Tai jau septintas kunigas, šiais metais miręs okupuotoj Lietuvoj. Kunigų mirimai vir- šija primicijų skaičių tris kartus. Vienintelė kunigų seminarija Kaune negali priimti visų norin- čių įstoti, nes komunistinė lais- vė varžo religinę laisvę.

— Ona Girniuvienė mirė Lie- tuvoje balandžio 9, sulaukus 82 metų amžiaus. Išsilmingose lai- dotuvėse dalyvavo 7 kunigai; atvyko žmonių ir iš tolimų pa- rapijų, kuriose buvo gyvenus. Palaidota gimtiniuose Su- deikiuose. Daugiausia jos rū- pesčių, vyrui po kelerių metų ligos anksti mirus, iš smulkaus ūkelio buvo išleisti į mokslus trys sūnūs.

— K. Milkovaitis, Lietuvos Šaulių Sąjungos Trentyje pirmi- ninkas, sutikdamas įeiti į Pa- saulio Lietuvių Dienų JAV gar- bės komitetą, atsiuntė centro valdybos skirtą 50 dol. auką Pasaulio Lietuvių Dienom bei pažadėjo paramą ir ateity.

— JAV LB krašto valdyba gegužės 20 kviečia New Yorke, Kultūros Židinį, JAV LB rytinio pakraščio apygardų bei apylin- kių valdybų suvažiuotiną. Tiki- masi, kad dalyvaus ir šio pakra- ščio LB tarybos nariai. Pats suva- žiavimas pradedamas 9:30 val. ryto.

— Penktojoj Dainų Šventėj suaugusių choram diriguos A. Steponavičienė, Aloyzas Jurgu- tis, Stasys Gailevičius, Jonas Govedas, Bronius Budriūnas, Alfonsas Mikulskis ir Vaclovas Verikaitis. Vaikų chorui diriguos Faustas Strolia.

— Dail. Magdalena Stankū- niene padovanojo Lietuvų Fon- dui vieną savo naujausią grafi- kos darbų Lietuvų Fondo raš- tinei Chicagoj papuošti.

— Atostogaujant Šveicarijoj, galite pasinaudoti lietuviška už- eiga. Gražūs, patogūs kamba- riai. Šeimininkė kalba lietuviš- kai ir angliškai. Kreiptis adresu: Tatiana Bacilieri, 13 Via Sem- pione, Locarno, Switzerland.

— St. Casimir — anglų kalba kun. A. Contons-Kontauto pa- rašyta ir Lietuvos vyčių išleista 48 puslapių iliustruota knygutė. 1958 išleista 14,000 egz. Dabar išleista antra laida — 5,000 egz. Gaunama adresu: Knights of Lithuania, 351 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207. Kaina 1 dol. su persiuntimu. Užsakant 10 ar daugiau egzempliorių — pusė kainos.

— Ieškomi: broliai Bronius ir Antanas Leonavičiai, kilimo iš Giraitės km., nuo Varėnos. Ame- rikoj gyveno New Yorke ar Brooklyne. Taip pat ieškomas Mikas Navickas arba jo vaikai, kilimo iš Palkabalio km., nuo Varėnos. Amerikoj gyveno Tren- ton, N.J. Visi išvykę Amerikon prieš pirmąjį pasaulinį karą. Jie patys arba apie juos žinantieji prašomi pranešti adresu: J. Ta- raila, 38A Tatman St., Worces- ter, Mass. 01607.

AMERIKOS LIETUVIŲ KULTŪROS ARCHYVAS

perpildytas gausia archyvine ir kultūrine medžiaga, kuriai sutvarkyti ir visuomenei prieinama padaryti, įmanoma tik praplėsus patalpas. Statybos darbai jau pradėti ir numatomi baigti šį rudenį. Esamoji 2400 kv. pėdų plotio patalpa bus padidinta 6400 kv. pėdomis. Naujas pastatas atsis apie 250.000 dolerių.

Būsime dėkingi jei prisidėsite savo auka prie šios statybos įvykdymo.

Aukos siūsti:

ALKA, P. O. Box 608, Putnam, CT 06260

ALKOS Direktoriatas

(Atkirpti)

ALKOS patalpų statybai skiriu:

- ☐ garbės mecenato (10.000 dol. ir daugiau)
- ☐ mecenato (5.000 dol. ir daugiau)
- ☐ garbės fundatoriaus (1.000 dol. ir daugiau)
- ☐ fundatoriaus (500 dol. ir daugiau)
- ☐ rėmėjo (100 dol. ir daugiau)
- ☐ kitokią \$.....

Dabar siūnu:

- ☐ visą auką \$.....
- ☐ dalį aukos \$.....

Čekius rašyti ALKA vardu. Aukos atskaitomos nuo mokesčių (Id. Nr. 23 7227294).

Vardas Pavardė Adresas

IF YOU ARE PLANNING TO VISIT LITHUANIA IN THE SUMMER OF 1978, WE HAVE FOUR BEAUTIFUL TRIPS TO OFFER ALONG THE GREAT BALTIC CIRCLE ROUTE. TOURS DEPART THE UNITED STATES ON JUNE 21, JULY 12, AUGUST 9, AND AUGUST 23 YOU CAN SAVE \$100 OFF THE TOUR FARE IF YOU BOOK EARLY.

FOR FURTHER DETAILS, PLEASE CALL OR WRITE:

BALTIC AMERICAN HOLIDAYS, INC.

A DIVISION OF

ROBERT J. ELLYN TRAVEL, INC.

501 FIFTH AVENUE, NEW YORK, N.Y. 10017
(212) 687-0250

VYKSTAME DRAUGE Į JAV IR KANADOS DAINŲ ŠVENTĘ, PASAULIO LIETUVIŲ SPORTO ŽAIDYNES IR PLB SEIMĄ

N.Y. — TORONTO — N.Y.
lėktuvu birželio 26 — liepos 3 \$208
lėktuvu birželio 29 — liepos 3 \$162
lėktuvu liepos 1-3 \$151 x
autobusu birželio 30 — liepos 3 \$74
PHILA—TORONTO—PHILA
lėktuvu liepos 1-3 \$159 x

Į kainą įsiskaito kelionė lėktuvu ar autobusu ir visam laikui viešbutis (gyvenant dviem kambariais). Galima keliauti ir be viešbučio užsakymo — kainą atitinkamai sumažinama.

x Įskaitoma kelionė iš aerodromo į viešbutį ir atgal. Registruojantis sumokama 25 dol. ne vėliau gegužės 15

VYTIS INTERNATIONAL TRAVEL SERVICE
2129 Knapp St.
Brooklyn, N.Y. 11229
Tel. (212) 769-3300

1978 METŲ KELIONĖS Į LIETUVĄ

VIENOS AR DVIEJŲ SAVAIČIŲ KELIONĖS Į LIETUVĄ, AUSTRIJĄ IR VOKIETIJĄ IŠ BOSTONO, NEW YORKO, CLEVELANDO IR DETROITO

Gegužės 14-22: 1 diena Maskvoje, 6 dienos ir 5 naktys Vilniuje su ekskursija į Kauną ir 1 naktis Maskvoje.

Birželio 20 — liepos 4, liepos 8 — 22: Lietuva, Austrija ir Vokietija. 1 naktis Maskvoje, 6 naktys ir 5 dienos Vilniuje su 1 dienos ekskursija į Kauną, 1 naktis Maskvoje, 3 naktys Vienoje ir 3 naktys Miunchene.

Rugpjūčio 13-27: Lietuva, Vokietija. 1 naktis Maskvoje, 6 naktys ir 5 dienos Vilniuje su 1 dienos ekskursija į Kauną, 1 naktis Maskvoje, 4 naktys Miunchene, romantišku keliu į Frankfurtą ir 2 naktys Frankfurte.

VISOS GRUPĖS BUS LYDIMOS PATYRUSIŲ PALYDOVŲ

DAUGIAU INFORMACIJŲ KELIONIŲ Į LIETUVĄ REIKALU PRAŠOMA KREIPTIS:

ALGIRDAS MITKUS
BALTIC TOURS
8 WHITE OAK ROAD
NEWTON, MA 02168
(617) 969-1190

ARBA

CLEVELANDE:
(216) 692-1707

DETROITE:
(313) 453-8614

Veda Kazys Merkis

Pagal naujai gautas žinias iš Australijos atvyksta į PLSŽ šachmatų varžybas trys vyrai: Aleksas Baltutis (Melbournas) ir Juozas Dambrauskas su Jurgiu Karpavičiumi iš Sydnėjaus.

Nuostabu, kad naujajam sąrašė nėra didmeisterio Romo Arlauskio (Adelaide), apie kurio atvykimą buvo minėta anksčiau Australijos lietuvių spaudoje.

PLSŽ šachmatų varžybos bus 5 ratų. Jos prasidės ketvirtadienį (birželio 29) 10 v.r., II ratas — 5 v. p. p.; penktadienį (VI. 30) III ratas — 10 v.r. ir IV ratas — 5 v. p. p.; šeštadienį (VII. 1) V ratas 10 v. ryto. Visi dalyviai, nežiūrint reitingo bei amžiaus, varžysis vienoj grupėj.

Galutinė registracija turi būti atlikta iki birželio 1, sumokant dalyvio mokesčių po \$5 nuo asmens (jauniam po \$3). Registracija siunčiama ŠALFAS šachmatų vadovo adresu: Kazys Merkis, 115 G St., So. Boston, MA 02127.

Clevelando lietuviai V. Nasvyčio iniciatyva netrukus pradeda tarpusavio šachmatų turnyrą, kad pasiruoštų PLSŽ varžyboms Toronte. Numato sudaryti lietuvių šachmatų komandą, kuri bus įkelta į Clevelando šachmatų lygos varžybas.

Vilnių jau baigtos LTSR šachmatų pirmenybės, kuriose dalyvavo taip pat atvykę iš Sov. S-gos įvairių miestų 5 meistriai. Pirmenybės laimėjo 25 metų vilnietis Gintautas Piešina, surinkęs drauge su Moldavijos meisteriu V. Gavrikovu po 11.5 taško; D. Lapienis (Vln.) 11 t.; tm Vladas Mikėnas 10.5; A. Ma-

DARBININKUI

PAREMTI AUKOJO

Darbininko skaitytai, prisijungdami prenumeratos mokesčių, prisidėję aukomis už kalendorių, įvairius patarnavimus ar šiaip spaudą paremė:

12 dol. — kun. A. Karalis, New Haven, Conn.

10 dol. — prel. V. J. Martusevich, Philadelphia, Pa.

Po 7 dol. — A. Čampė, Waterbury, Conn., A. Vytuvis, Woodhaven, N.Y.

Po 5 dol. — B. Kondratas, Quaker Hill, Conn., V. Saimininkas, E. Hartford, Conn.

Po 3 dol. — E. Vaitekūnas, Jeffersonville, N.Y., A. Diskėnas, Maywood, N.J., I. Kazlauskas, Great Neck, N.Y.

Po 2 dol. — Vl. Palubinskas, Cleveland Hgts, Ohio, J. Stanek, Los Angeles, Calif., A. Višockis, Paterson, N.J., V. Adomaitis, Jamestown, N.D., V. Yomant, St. Petersburg, Fla., V. Endzel, Toronto, Ont., T. Janulis, Cleveland, Ohio, F. Stumbris, Woodside, N.Y.

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkoja Darbininko administracija.

čiulskis (Charkovas) 10; A. Butnorius su N. Popovu iš Kišeniovo po 9.5; R. Barstaitis (Klp.), V. Majorovas (Plungė) ir Malevinskis iš Kaliningrado po 9 tš.; E. Šlekys su L. Gofšteinu iš Kijevo po 8.5 tš. Iš viso buvo 18 dalyvių.

Krepšinis ir tinklinis Toronto žaidynėse

Iš Algirdo Bielskaus atėjo eilė pranešimų, apie paskutiniame ŠALFAS Sąjungos suvažiavime padarytus nuostatus krepšinio ir tinklinio šakose. Čia paminėsim tik svarbesnius punktus, o smulkesnę informaciją galės suteikti vietinių klubų vadovai arba PLSŽ varžybinio komiteto programų koordinatorius A. Bielskus, 3000 Hadden Rd., Euclid, Ohio 44117. Tel. (216) 481-7161.

Krepšinio varžybos bus vykdomos šiose grupėse: vyrų, moterų, jaunių A (gimę 1959 ir jaunesni), jaunių B (1962 ir jaun.), ir jaunių C (1964 ir jaun.). Kiekvienoj grupėj gali dalyvauti ne daugiau kaip 16 komandų ir ne mažiau kaip 4 komandos. Galutinė krepšinio ir tinklinio komandų registracija turi būti atlikta iki gegužės 10, bet papildomų žaidėjų registraciją leidžiama atlikti iki birželio 15. Paaikšėjus komandų skaičiui, bus sudaryti ir išsiuntinėti varžybų tvarkarašiai.

Dalyvaujančios krepšinio komandos, kartu su registracija, turi nusiųsti pradmės mokesčių. Vyrų komandom mokesčiai yra 40

Anglų kalba nauja virimo knyga

LITHUANIAN COOKERY

(In English, 316 pages, price 7 dol.)

Agronomės Iz. Sinkevičiūtės parašyta lietuviškų valgių receptų knyga. Graži dovana draugėms amerikietėms. Knyga su plastikiu aplanku, nugarėlė patogiai suverta. 316 pusl. Kaina 7 dol. Darbininkas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Užsakau "Lithuanian Cookery" už 7 dol. Persiuntimas-Postage 50 c.

Vardas, pavardė

Numeris, gatvė

Miestas, valstija, Zip

dol., moterų ir jaunių A—30 dol. ir B bei C jaunių — 20 dol. Šalia pradmės mokesčio reikia nusiųsti ir piniginių užstatą, kaip dalyvavimo garantiją. Atvykus dalyvauti žaidynėse, užstatas bus grąžintas. Vyrų komandom užstatas — 50 dol., o visom kitom grupėm — 25 dol. Registraciją ir mokesčius iki gegužės 10 nusiųsti Pranui Berneckui, 32 Rivercrest Rd., Toronto, Ontario M6S 4H3, Canada. Tel. (416) 763-4429.

Vyrų grupė varžybos vyks "Round Robin" (kiekvienas su kiekvienu) grupine taškų sistema. 8 kvalifikavusios komandos dalyvaus vieno minuso sistemos baigminiam turnyre, su peržaidimu dėl 3 vietos. Jeigu dalyvaus pilnas 16 vyrų komandų sąstatas, tai varžybos prasidės pirmadienį, birželio 26, o kitokių atvejų visos krepšinio varžybos prasidės antradienį, birželio 27, ir baigsis šeštadienį, liepos 1.

Kitų krepšinio grupių varžy-

bos bus vykdomos modifikuota vieno minuso sistema, su paguodos ratu pralaimėjusiom komandom. Ši sistema garantuoja kiekvienai komandai bent 2 rungtynes ir suteikia galimybę su vienu pralaimėjimu išsikovoti 3 vietą.

Tinklinio varžybos bus vykdomos vyrų, moterų, jaunių A, mergaičių A ir mergaičių B grupėse. Komandų skaičius nepribojamas, bet turi būti ne mažiau kaip 4 komandos kiekvienoj grupėj. Preliminarinės varžybos prasidės ketvirtadienį, birželio 29, ir bus vykdomos grupinė "Round Robin" taškų sistema. Kvalifikavusių komandų baigminis turnyras bus praves-tas dviejų minusių sistemą ir baigsis šeštadienį, liepos 1. Visos tinklinio rungtynės bus žaidžiamos dviejų laimėtų setų principu (2 iš 3) tiek pirmam rate, tiek baigminėse varžybose.

Dalyvaujančios komandos taip pat turi užsiregistruoti iki gegužės 10 ir nusiųsti pradmės mo-

(nukelta į 12 psl.)

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

Licensed by VNESHPOSYLTORG

Gerai pažįstama firma, kuri per daugelį metų skubiai ir tiksliai patarnauja savo skaitlingą klientūrą, siunčiant

DOVANAS-SIUNTINIUS

į LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ, UKRAINĄ ir t.t.

GAVEJAS NIEKO NEMOKA.
TOKSTANČIAI KLIENTŲ PATENKINTI.
VISI SIUNTINIAI APDRAUSTI.
GARANTUOTAS SKUBUS IR TIKSLUS PRISTATYMAS.

Visuose mūsų skyriuose rasite didelį kiekį įvairių aukštos kokybės prekių prieinamomis kainomis.

Informacijų ir nemokamų katalogų prašykite mūsų vyriausioje įstaigoje ir visuose mūsų skyriuose.

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

488 Madison Avenue (tarp 51 ir 52 g-vės)
Floor 21st New York, N.Y. 10022
Tel. (212) 758-1150-1

SKYRIAI:

Apple-Valley, Min. 55124	7626 W. 150 St.	612 432-7083
New York, N.Y. 10003	45 Second Avenue	AL 4-5456
New York, N.Y. 10011	135 W. 14th Street	CH 3-2583
So. Boston, Mass. 02127	389 West Broadway	268-0068
Bridgeport, Conn. 06610	1880 Seaview Ave.	203 367-2863
Buffalo, N.Y. 14206	332 Fillmore Avenue	TL 6-2674
Chicago, Ill. 60622	2222 West Chicago Ave.	BR 8-6966
Chicago, Ill. 60629	2501 West 69 St.	WA 5-2737
Cleveland, Ohio 44134	5879 State Road	884-1738
Lexington, N.Y. 12452	Route 13A	518 989-6742
Irrington, N.J. 07111	1082 Springfield Ave.	374-6446
Grand Rapids, Mich. 49504	636-38 Bridge St. N.W.	GL 8-2256
Hackensack, N.J. 07601	112 Main St.	201 342-9816
Hartford, Conn. 06106	518 Park St.	246-9473
Lakewood, N.J. 08701	241 Fourth Street	FO 3-8569
Los Angeles, Calif. 90022	960 S. Atlantic Blvd.	AN 1-2994
New Haven, Conn. 06511	1329 Boulevard	LO 2-1446
Newark, N.J. 07106	698 Sanford Avenue	373-8783
Passaic, N.J. 07055	42 Monroe St.	GR 2-6387
Philadelphia, Pa. 19122	1214 N. 5th St.	PO 3-4818
Philadelphia, Pa. 19141	4925 Old York Rd.	GL 5-9586
Pittsburgh, Pa. 15203	1307 E. Carson Street	HU 1-2750
Waterbury, Conn. 06710	555 Cook St.	PL 6-6766
Fort Wayne, Ind. 06808	1807 Beimeke Rd.	432-5402
Wappingers Falls, N.Y. 12590	12590 Hidden Hollow Apts.	914 297-0261
Worcester, Mass. 01610	144 Millbury Street	SW 8-2868
Youngstown, Ohio 44503	309 W. Federal Street	RI 3-0440

Lietuviška REAL ESTATE įstaiga St. Petersburg, Floridoj

ANGELĖ E. KARNIENĖ

Broker-Realtor

3701 Gulf Blvd., St. Petersburg Beach, Fla. 33706

Telef. (813) 360-2448, vakare (813) 345-2738

Rezidencijos-Moteliai-Sklipai
Apartmentai-Kondominiumai
Nuomavimas — Notary Public

AMATEUR SINGERS WANTED
Nightclubs, concerts, records,
band, record required. Must speak
English.

Mgr. (212) 974-9300

DEXTER PARK
PHARMACY
Wm. Anastasi, B. S.
77-01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N.Y. 11421
WE DELIVER
TELEF. 296-4130

Models

For
Television,
Fashion,
Commercials,
Shows,
Advertising
Beginners and
Professionals

Apply This
Week 1-5 P.M.
(Suite 404)
225 West 57th St.,
N.Y.C.
212-586-3556

Iš Liet. Darbininkų Draugijos 7 kuopos margučių baliaus, įvykusio balandžio 22, margučio varžybų komisija su laimėtojais. Iš k. dr. Jokūbas Stukas, kuopos pirm. Bronė Spūdienė, vicepirm. Jonas Klasčius, SLA sekretorė Genovaitė Meiliūnienė, teisėjas Levandauskas, Eugenija Kezienė ir laimėtojos — 3 prizo — Jadvyga Gražulienė ir 1 ir 2 — Marija Dudutienė.

Tradicinis margučių balius

Lietuvių Darbininkų Draugijos 7 kuopos margučių balius kovo 22 Fifi kavinėj Woodhaven šiemet, kaip ir seniau, sutraukė nemažą publikos. Status puošė kuopos narės Alice Zupko gėlės. Šalia vaišių, kurias rūpestingai paruošė kavinės šeimininkė, buvo ir programa, kurią pradėjo kuopos valdybos pirmininkė Bronė Spūdienė, pakviesdama jai vadovauti kuopos narį Joną Valaitį. Buvo pristatyti ir pakviesti tarti žodį kiti kurie svečiai. Kalbėjusių tarpe buvo adv. Edward Le Vanda, SLA sekretorė Genovaitė Meiliūnienė, prof. dr. Jokūbas Stukas, lietuvių siuvėjų veteranas Vincas Zaveckas ir kt. Kuopos narė Lilija Šateikienė angliškai paaiškino Velykų mar-

gučių prasmę ir bendrai apie lietuvių; tai buvo įdomu nelietuviškai kalbantiems balius svečiams.

Margučių konteste dalyvavo nemaža narių, o už pačius gražiausius buvo paskirtos trys premijos. Kontesto komisijoj darbojosi prof. dr. Jokūbas Stukas, advokatas E. Le Vanda, Eug. Kezienė, G. Meiliūnienė, Jonas Klasčius. Pirmoji ir antroji premijos atiteko Marijai Dudutienei, o trečioji — Jadvygai Gražulienė.

Balių ruošė komisija, kuriai vadovavo kuopos vicepirmininkas Jonas Klasčius, talkinamas Elenos Bublaitienės, Marijos Vasilkos, Donato Vizbaris ir kuopos valdybos.

D.Š.

KRYŽIUS ANT KALNO

Lietuva — kryžių žemė. Ne kartą šis posakis buvo ir tebėra linksnuojamas žmonių lūpose ir spaudos lapuose. Lietuvoj gimę ir augę dar prisimena tą kryžiais ir rūpintojėliais nusagstyta šalį, kur sugrūbusiomis dievdirbio rankomis visa tauta bylojo apie meilę Dievui ir pagarbą mistiškai religijai prasmėi. Pakelėse, šventoriuose, sodybose, kapinėse — visur rymojo kopyltupiai ir kryžiai; daugiausia iš medžio išdrožti, arba išraižyti iš metalo. Per eilę metų dabartiniai Lietuvos okupantai ir jų tarnai rovi ir naikino pakelės kryžius, net visą Žemaitijos Kryžių Kalną buvo išniokoję, bet kryžiai dygo iš žemės, lyg amžino gyvenimo pranašai, senovės dievdirbių rankas pakeitė naujos, tiesos ir tikėjimo išsilgusios rankos.

Lietuvos meilę ir prisirišimą religijos palaimai išnešiojo tremtiniai, palikę samanotas sodybas ir pasklidę po visus pasaulio kraštus. Kryžius paslapčia stato Lietuvoj, su padėka ir viltimi statė Vokietijoj ir tebestato Amerikoje, Kanadoj bei kituose nauja tėvyne tapusiuose kraštuose. Iš lietuvių širdies neišrausi kryžiaus, nes tai yra jo stiprybės,

palaimos ir vilties simbolis. Todėl ir spinduliuoja visur lietuviški kryžiai saulės spindulių ornamentais, tautiniais raštais bei liūdi erškėčių įskaudintais rūpintojėliais, stiebdamiesi į dangų, keldami aukštyn vilties, tautinio pasididžiavimo ir maldos šauksmą.

Toks kryžius šiom dienom iškyla ir New Yorke, lyg ir sakydamas, kad ir mes ne paklydėliai, bet tos pačios tautos sūnūs ir dukros. New Yorko kryžiaus idėja gimė kartu su mintimi pagaliau pasistatyti savo namus — kultūros ir tautinio gyvenimo centrą. Atokiai ant kalno, žiūrėdami į tolimą jūros įlanką, išdygo rausvų plytų pastatai, kuriuose užvirė lietuviškas gyvenimas. Bet kažko trūko. Trūko kažko sentimentalus, išreiškiančio tėvynės ir priespaudoj likusių brolių ilgesį. Trūko kryžiaus. Po keletos svarstymų ir bandymų pagalbon buvo pasiūlytas kryžiaus autorius — tylus, kuklus, gilių kantrybės ir taurios širdies tautinio žanro skulptorius Mindaugas Jančiauskas. Mindaugas, kaip ir tas lietuviškas pakelės kryžius, neatėjo iš meno mokyklos nei iš patyrimo pa-

Šypsniai iš anapus geležinės uždangos

Partizaniškas elgesys

Studentas nesugebėjo atsakyti į egzaminatoriaus klausimus ir išėjo iš auditorijos.

— Na, kaip laikeisi? — paklausė draugas.

— Kaip partizanas.

— Kaip suprasti?

— Jie kietai klausinėjo, o aš dar kiekiau tylėjau.

Apkalbos

Kartą žydas, komisaro paklaustas, kodėl žydai neina dirbti į kolchozus, atsakė:

— Mes bijome apkalbų. Visi sakys: "Kur gera vieta, ten žydai lenda."

Turistai Maskvoj

Du jauni turistai Maskvoj stebisi Kremliaus mūrais.

— Kodėl gi padarė tokius aukštus mūrus aplink Kremliaus rūmus?

— Kad bandidai neperliptų!

— Iš kurios pusės?

Emigracija

— Palengvinus emigraciją, mūsų krašte nieko neliks, tik aš ir tu, Aleksiejau Nikolajevičiau.

— Nebūk tikras dėl manęs, Leonidai Iljičiau, — atsakė Kosyginas.

grįsto prestižo, bet iš paprasto, eilinio žmogaus, su meile ir noru išlaikyti gyvą lietuvišką tautinį meną.

New Yorko lietuvių kryžius bus pabaigtas ir pašventintas gegužės 21. Ant to paties kalno, priešaky senojo Kultūros Židinio pastato, erdvioj pievelėj jau dygsta naujojo paminklinio kryžiaus pamatai. Netrukus pakils aukštyn ir pats kryžius. Jis bus pagamintas iš galvanizuoto plieno, 24 pėdų aukščiu stiebsis į medžių viršūnes ir apačioj turės simbolinį ir kartą praktišką aukuro indą, kuriame ypatinomis progomis liepsnos tėvynės meilės ugnis. Prie apvalaus pjedestalo bus pritvirtintos metalinės plokštės, stilizuotų kanklių skydų pavidalo. Tų skydų formose galima įžiūrėti maldos pozų parimusias figūras, prisiglaudusių prie kryžiaus nuvargintą moterį, arba stipriai žemėn įremtą kryžių belaikančią ryžtingo kovotojo formą. Į gatvės pusę atkreipto skydo plokštėje, tarp nutrauktos grandinės rymos lietuviškas rūpintojėlis — vergijos pančius sutraukęs galutinis laimėtojas. Į pastatus atsuktam skyde bus Vargo Mokyklos skulptūra — simbolizuojanti nepalaužiamą lietuvių tautos dviasį. Toj pačioj pusėj bus iškaltos dvi svarbios istorinės datos: 1251 — Lietuvos valstybės įsikūrimo bei krikšto ir 1918 — Lietuvos nepriklausomybės atgavimo metai. Pats kryžius bus lieknas, aukštas ir pačiam susikryživime papuoštas grakščių linijų tulpės raštų spinduliais. Kryžius bus moderniškos struktūros, bet kartu liudys ir senovinį lietuvių tautos meną bei niekad negęstančią laisvės viltį.

Šio lietuviško paminklo statytoju turėtų būti kiekvienas New Yorko apylinkės lietuvis-lietu-

N.Y., Elena ir Will Barnet, N.Y.C., Anelė ir Petras Povilaičiai, Great Neck, N.Y.

35 dol. — Vytautas Mazelis, Ridgewood, N.Y.

Po 25 dol. — Sophie ir Peter Zuyus, Maspeth, N.Y., dr. Ona ir Juozas Vilpišauskai, Brooklyn, N.Y., kun. Vytautas Pikturna, Brooklyn, N.Y.

20 dol. — Elena Bublaitienė, Woodhaven, N.Y.

Po 10 dol. — Anna K. Johnson, Brooklyn, N.Y., Paulius Bivainis, Ridgewood, N.Y., A. Vaitkevičius, Dayton, Ohio, Elena Vilcinskis, DDS, Richmond Hill, N.Y., Marija ir Vacys Butkiai, Great Neck, N.Y., Vincas Padvarietis, Woodhaven, N.Y.

Po 5 dol. — Agota Davis, Linden, N.J., Sofija Jasaitienė, Mt. Vernon, N.Y.

BOSTONO ŽINIOS

Lietuvių Bendruomenės Kultūros Klubas balandžio 29-30 surengė penkių dailininkų parodą Lietuvių Piliečių d-jos salėj, So. Bostone. Vytautas Ignas išstatė 6 kūrinius, Pranas Lapė — 10, Viktoras Vizgirda — 4, Vladas Žilius — 8, Kazimieras Žoromskis — 3. Parodą atidarė klubo pirmininkė Beatrice Vasaris.

LB apylinkės metinis susirinkimas vyko balandžio 30 Tautinės Sąjungos namuose, So. Bostone. Valdybos vardu pranešimą padarė pirm. Antanas Matjoška, jaunimo sekcijos vardu — valdybos narys Marius Žiaugra, revizijos komisijos vardu — Andrius Keturakis. Dr. A. Budreckis paruošė rezoliuciją dėl filmo "Holocaust", kur minimi Lietuvos SS, kurie prisidėjo prie Vilniaus ir Varšuvos getto žudynių. A. Budreckis pačių žydų enciklopedijos daviniais parėmė rezoliuciją. Enciklopedijoj nurodoma, kaip naciai savo raportuose sako, kad jų komandos ten sulikvidavo tiek ir tiek žydų. Lietuviai visai neturėjo SS dalinių. Rezoliucija buvo pasiūsta televizijos NBC vadovybei, spaudai, kongresmanam ir senatoriam, atšaukiant to filmo melą. Susirinkime siūlyta kelti bylą NBC televizijos stočiai, reikalaujant milijonų dolerių atlyginimo už tautos šmeižimą. Nutarta ruošti Vilniaus universiteto 400 metų sukakties minėjimą ir jungti jį su Tautos šventės minėjimu.

Bostono skaučių židinys surengė linksmavakarį balandžio 29. Etnografinis ansamblis, vadovaujamas Gitos Kupčinskienės, atliko Lietuviškas vestuves. Dalyvavo daug jaunesnės kartos atstovų.

Feliksą Zaleską, švenčiantį 85 m. amžiaus sukaktį, sveikino JAV prezidentas Carteris su žmona, Massachusetts senatas ir kitos įstaigos.

Laisvės Varpo vedėjas Petras Viščinis ir Fitz Morris automobilį parduotuvės savininkas Juozas Kairys išrūpino VBET radijo stotį Brocktone gegužės 14, sekmadienį, nuo 10 iki 11 val. ryto laiką, kuris bus panaudotas motinos dienos minėjimui.

Banga 1460. Būtų gera pranešti Petriui Viščinui kaip programa buvo girdima Bostono apylinkėse. Jei būtų girdima gerai, tai gal bus galima suorganizuoti ir daugiau lietuviškų transliacijų iš tos stoties.

vė. Kaip kiekvienas darbas reikalauja pastangų ir aukų, taip ir kryžiaus pastatymas reikalingas pagalbos. Būkime ne tik paminklo liudininkais, bet ir jo statytojais. Gegužės 21 įvyks iškilmings paminklinio kryžiaus pašventinimo iškilmės. Būkime dosnūs ir dalyvausime šioje lietuvių pavasario šventėje.

Alg. Š.

Maldos ir atgailos dieną už Lietuvos laisvę ir persekiojamą Bažnyčią viso pasaulio lietuviai švenčia gegužės 14. So. Bostone Šv. Petro lietuvių parapijos bažnyčioj mišios ir specialios pamaldos bus 10:15 val. ryto.

Bandoma sudaryti lietuvių sąrašą. Iki šiol tiksliai nežinoma kiek lietuvių gyvena Bostone ir apylinkėse, bei aplinkinėse kolonijose. Bus kreipiamasi į įvairias organizacijas su prašymu talkinti šio sąrašo sudaryme.

Vyto Bakšio rečitalis

Visiem, besidomintiems jaunaisiais talentais, pranešame, kad mūsų mokyklos auklėtinio Vyto Bakšio pianino rečitalis įvyks gegužės 13, šeštadienį, 2 val. popiet, New England konservatorijos Brown salėj, 290 Huntington Ave, Bostone.

Ta proga noriu padėkoti Vitalijai ir Jurgiui Sližiam, kad man su mamyte ir broliu Vy-

tu lankantis New Yorko Lincoln Center ir Kultūros Židiny, nau-dojomės ponų Sližių vadovybe ir kelių dienų globa jų namuose. Tuoj pat nuoširdus ačiū Kultūros Židinio vadovybei, tėvui Pauliui Baltakiui ir tėvui Petriui Baniūnui, kurie rado laiko mum aprodyti visas patalpas ir leido Vytui pasipraktikuoti puikui neseniai įgytu pianinu.

Ačiū visiems!

Milda Bakšytė-Richardson
New England konservatori-jos paruošiamosios mokyklos vicedirektorė

LAISVĖS VARPAS, Sekm. 11-12 val. WWEL, 1430 KC. P. Viščinis, 173 Arthur St., Brockton, Mass. 02402. Telefonas: 586-7209.

BOSTON, MASS. — WNSR 1360 bangos sekm. nuo 1 iki 1:30 val. Veda S. ir V. Minkai, 502 E. Broadway, So. Boston, Mass. 02127. Telefonas: 268-0489. Parduodamas Darbininkas. Didelis lietuviškų knygų pasirinkimas.

EKSKURSIJOS Į LIETUVĄ

IŠ BOSTONO IR NEW YORKO

DAR YRA VIETŲ ŠIOSE GRUPĖSE:

VIENOS SAVAITĖS:	rugsėjo 17 — \$845	rugsėjo 22 — \$845
DVIEJŲ SAVAIČIŲ	birželio 11 — 1195 liepos 2 — 1245 liepos 16 — 1245	rugpjūčio 6 — 1245 rugsėjo 3 — 1195 gruodžio 22 — 1045

Visos grupės aplankys Kauną ir Trakus. Prie šių visų grupių galima jungtis IŠ VISŲ AMERIKOS IR KANADOS MIESTŲ su papildomu mokesčiu New Yorko.

GRUPĖSE VIETŲ SKAIČIUS RIBOTAS — PATARTINA REGISTRUOTIS KUO ANKSČIAU

Smulkesnių žinių ir registracijos reikalu kreipkitės į:

TRANS-ATLANTIC TRAVEL SERVICE, INC.
393 West Broadway, P.O. Box 116, South Boston, Mass. 02127
Telefonas: 617 268-8764

Įstaigai vadovauja: Aldona Adomonienė ir Albina Rudžiūnienė
Prices are based on double occupancy and are subject to changes and/or Government approval
Norintiem atsikviesti gimines iš Lietuvos sutvarkom iškviemto dokumentus

BANK-BY-MAIL

Postage paid both ways

Fast, convenient, private, safe, free!

That's what BANKING-BY-MAIL is

Greitai, prielaimai, privačiai, saugiai, nemokamai. Tai taupymas paštu So. Boston Savings Bank būdu. Ar jums reikia pinigų padėti į banką ar juos atgauti, tai galite atlikti namie bet kuriuo laiku. Jūsų siuntą gavęs, bankas tuoj įtraukia sumą į sąskaitą. Prisideda ir užtikrintas, kad jūsų pinigai procentus, leidžiamus įstatymu.

Dėl lengvo taupymo būdo per paštą skambinkit Mr. Donahue 268-2500 arba rašykit paduotais adresais.

MAIN OFFICE
460 West Broadway
South Boston
9 AM to 5:30 PM
Monday thru Friday
Saturday 10 AM to 1 PM
268-2500

NEPONSET CIRCLE OFFICE
740 Gaitan Blvd.
6:30 AM to 5:30 PM
Mon., Tues., Wed. & Fri.
Thurs. — 8:30 AM to 7:30 PM
Saturday 8:30 AM to 12 Noon

South Boston Savings Bank
"ALWAYS THE LEADER"

ALFRED W. ARCHIBALD, PRESIDENT

LITO BENDROVĖ PARDUODA

1978 M. KELIONES Į LIETUVĄ

Didelis pasirinkimas iš įvairių kompanijų ir ekskursijų. Priklausant nuo maršruto, bus aplankoma:

Roma
Miunchenas
Baden-Baden
Bernas
Leningradas
Ryga
Bruselis

Paryžius
Lucerna
Ciurichas
Ženeva
Maskva
Helsinkis
Kopenhaga

Visos 2 savaitėjų vasaros ekskursijos įjungia VILNIŲ penkioms dienoms. Dėl informacijos kreipkitės:

LITAS INVESTING CO., INC.
86-01 114 ST.
RICHMOND HILL, N.Y. 11418
(212) 441-6799

DARBININKAS

Redakcija (212) 827-1352
Administr. (212) 827-1351
Spaustuvė (212) 827-1350
Vienuolynas .. (212) 235-5962
K. Ž. salė (212) 827-9645

341 HIGHLAND BLVD.
BROOKLYN, N.Y. 11207

Sekminės — Šventosios Dvasios atsiuntimo šventė — švenčiama gegužės 14, ateinantį sekmadienį. Drauge bei ir Motinos diena.

Kultūros Židiny šį savaitgalį: gegužės 13, šeštadienį, ketvirtadienio ir penktadienio popiečių darbuotojų pobūvis mažojoje salėje, Lietuvos Rašytojų Draugijos valdybos posėdis ir rašytojų susirinkimas posėdžių menėje; gegužės 14, sekmadienį, ateitininkų sendraugių susirinkimas.

New Yorko ateitininkų sendraugių metinis susirinkimas vyks gegužės 14, šį sekmadienį, Kultūros Židinio apatinėje salėje. Prieš susirinkimą 3 val. popiet lietuvų pranciškonų koplyčioje prie Kultūros Židinio vyks religinis susikauptimas minint skyrus narių a.a. dr. Domo Jasaitis ir a.a. Prano Vainausko mirties metines.

A.L.K. Moterų Sąjungos New Yorko ir New Jersey apskričių suvažiavimas įvyks gegužės 28 Švč. Trejybės parapijos salėje, 201 Adams St., Newark, N.J. 10:30 ryto mišios bažnyčioje ir suvažiavimo posėdžiai parapijos salėje. Visos septynios kuopos prašomos atsiųsti savo atstovus.

Etninių grupių federacijos organizuojamas susipažinimo vakaras bus gegužės 20, šeštadienį, Summit viešbutyje (Lexington Ave. ir 57 Street, Manhattan). Bilietų kaina — 7 dol. Pradžia 8 v.v. Skambinti Petrui Ažuolui — 296-1205.

Stasys Slivinskas, paskutiniu laiku gyvenęs Cincinnati, Ohio, mirė gegužės 1. Palaidotas gegužės 5 Evergreen kapinėse Brooklyne, šeimos kape. Nušildime liko dukra Stasė Kasielienė su šeima, prieš keletą metų gyvenę Brooklyne ir tarnybos reikalais persikėlę į Cincinnati, Ohio.

KALBĖS GEN. P. GRIGORENKO

Gen. Piotr Grigorenko keliauja per Vokietiją ir kitus Europos kraštus. Visur jis šiltai sutinkamas. Dabar grįžta į Ameriką.

Gegužės 14, šį sekmadienį, 2 v. popiet Julia Richman aukštesniojoje mokykloje, 317 East 67 Street, Manhattan (prie 2 Ave.) jis kalbės tema "Žmogaus teisių sąjūdis ir jo ryšiai su tautiniu ir religiniu sąjūdžiu Sovietų Sąjungoje". Savo kalboje jis palies ir lietuvius. Šia gen. Grigorenko kalba ugdomas solidarumas tarp tautų.

Vytautas Narvydas, 66 metų amžiaus mirė gegužės 2. Palaidotas gegužės 6 iš Apreiškimo parapijos bažnyčios Šv. Jono kapinėse. Velionis buvo žinomo Brooklyno veikėjo Prano Narvydo sūnus, gimęs Brooklyne. Jo tėvas mirė prieš porą metų.

Maironio lituanistinėje mokykloje šį savaitgalį, gegužės 13, aštunto skyriaus mokiniai laiko egzaminus. Bus lietuvių kalbos rašomasis darbas — atpasakojimas, geografijos ir tikybos egzaminai. Mokykla taip pat paminės ir Motinos dieną. Po pamokų — mokytojų tarybos posėdis Kultūros Židiny.

Lietuvių Rašytojų Draugijos valdybos posėdis bus gegužės 13, šeštadienį, 4 val. Kultūros Židinio posėdžių menėje. Po posėdžio, apie 6 val. New Yorke ir aplinkėje gyvenančių rašytojų susitikimas ir vaišės.

Kryžius prie pranciškonų vienuolyno ir Kultūros Židinio pastatytas gegužės 6, šeštadienį. Dabar atbaigiami aplinkos dekoravimo darbai. Kryžiaus šventinimas bus gegužės 21, sekmadienį. Tą dieną rengiama ir gegužinė — piknikas Kultūros Židinio kieme.

Kultūros Židinio pavasario šventė bus gegužės 21, sekmadienį. 1 val. pamaldos ir kryžiaus šventinimas, Lietuvos valdovų medalių dedikacija. Pamokslą pasakys kun. K. Pugevičius. Gieda Perkūno choras, vadovaujamas Vytauto Daugirdo, ir jaunimo ansamblis SUTARTINĖ, vadovaujamas Jūratės Veblaitytės-Litchfield. Gegužinė — 2:30 v. popiet K. Židinio kieme. Programą atlieka tautinių šokių ansamblis Tryptinis, vadovaujamas Jadvygės Matulaitienės.

Kun. Kazimieras Pugevičius, Lietuvos Religinės Šalpos direktorius, pasakys pamokslą per Kultūros Židinio šventę gegužės 21. Gegužės 30 jis mini savo kunigystės 25 metų sukaktį.

LKVS Ramovės New Yorko skyrius Vainikų dienos proga gegužės 27, šeštadienį, rengia mirusių savo narių prisiminimą. 10 val. bus mišios pranciškonų vienuolyno koplyčioje. Po mišių visi keliauja į kapines, kur aplankys mirusių narių kapus ir juos papuos gėlėmis. Prie šio karių pagerbimo kviečiami prisidėti šauliai ir birutietės.

LKVS Ramovės New Yorko skyrius naują valdybą išrinko balandžio 14 susirinkime. Išrinkta: pirm. dr. Eugenijus Noakas, sekretorius Leonas Bileris, išdininkas ir rengimų vadovas — Jurgis Zabielskis.

Rašytojas Jurgis Jankus iš Rochesterio, N.Y., gegužės 13 atskrenda į New Yorką ir čia dalyvaus Lietuvos Rašytojų Draugijos valdybos posėdyje. Jis yra tos valdybos išdininkas.

Rašytojas Antanas Vaičiulaitis iš Bethesda, Md., atvyksta į Lietuvos Rašytojų Draugijos valdybos posėdį, kuris bus gegužės 13 Kultūros Židiny. Posėdžio pradžia 4 v. popiet.

Dail. Albino Elskaus vitražų, kuris buvo Contemporary Crafts parodoje, nupirko žymus Corning vitražų muziejus, Corning, N.Y. Pati vitražų paroda perkeliama į Smithsonian Institute Renwick muziejų Washington, D.C.

Darbininko redakcijoje yra laiškas iš Lietuvos. Laiškas adresuotas Mrs. K. Jokubynas, 211 Ripley Pl., Elizabeth, N.J. Tame adrese nėra Mrs. K. Jokubyno ir nežinoma kur ji gyvena. Laiškas rašytas iš Vilniaus.

Birželio išvežimų sukakties minėjimas šiemet vyks prie lietuviško kryžiaus buvusiam pasaulinės parodos parke, Garden of Meditation, Flushing Meadows Park, birželio 11, sekmadienį, 2 val. popiet.

Televizijos 13 kanalui, kuris pagarsėjo savo kultūrine programa, daug kas aukojo pinigų. Dabar televizijos stotis rengia paveikslų išpardavimą. Tam tikslui dail. Albinas Elskus pakuoko vitražą, kurio vertė 250 dol., dail. Will Barneto litografiją, vertą 700 dol., padovanojo Mrs. J. Chessman Daly. Išpardavimas — aukcija bus gegužės 11-14.

TELEVIZIJOJE KALBĖJO APIE LIETUVĄ

Gegužės 3, trečiadienį, 10 val. 5-ame televizijos kanale kalbėjo žinomas žinių komentatorius dr. Martin Abend, kuris šiemet buvo atsilankęs į Lietuvos nepriklausomybės šventės minėjimą ir pasakė gražią kalbą. Televizijoje tą dieną savo žinių komentarus jis skyrė Lietuvai ir Balini Gajauskui. Parodė Lietuvos žemėlapi, supažindino su Balio Gajausko byla, jo nuoteisiu ir supažindino su okupuotos Lietuvos problemomis.

Vlikas prašo ir ragina lietuvišką visuomenę parašyti laiškus. Jei bus gauta daug laiškų, tai bus lengviau ir kitą kartą į televizijos programą įtraukti Lietuvos reikalus.

Laiškus rašyti šiem asmenim: Station Manager WNEW — TV 205 E. 67th Street New York, N.Y. 10021

Mr. Mark Monsky WNEW-TV News Dept. 205 E. 67th Street New York, N.Y. 10021

Į šią laiškų rašymo akciją labiausiai galėtų įsijungti Lietuvos vyčiai ir jaunimo organizacijos.

ALRK Federacijos New Yorko apskrities metinis seimelis bus birželio 4, sekmadienį, Angelų Karalienės parapijos bažnyčioje ir salėje. 11 val. mišios už gyvus ir mirusius Federacijos narius. 12 val. seimelio atstovų ir svečių vaišės, 1 val. posėdis. Federacijai priklausančios draugijos bei organizacijos prašomos atsiųsti savo atstovus į seimelį.

Lituanistikos Instituto suvažiavimo reikalais buvo sušauktas pasitarimas gegužės 7, sekmadienį, Kultūros Židiny. Į pasitarimą buvo atvykęs iš Bostono Lituanistikos Instituto pirmininkas dr. Jurgis Gimbutas ir Antanas Mažiulis. Čia sudarytas talkos komitetas, kuris surengs Lituanistikos Instituto suvažiavimą 1979 metais. Suvažiavimas skiriamas Vilniaus universiteto 400 metų sukakčiai paminėti.

AUKOS PASAULIO LIETUVIŲ DIENOMS

New Yorko sudarytas komitetas telkti lėšas Pasaulio Lietuvių Dienom Toronto jau gauna nemaža aukų. Štai šios savaitės stambesnieji aukotojai:

Phoenix, Arizona, LB apylinkė atsiuntė 280 dol.

Po 100 dol. aukojo: dr. A. Razma, dr. A. B. Gloveckas iš Chicago, dr. Augustinas Laucius, dr. J. Gale (trys broliai Jurgėlos).

Po 50 dol.: DLK Birutės draugija, LMK Federacija, dr. K. Narcius, dr. A. Kasakaitis iš Chicago, J. Jasaitis iš Chicago, K. Milkovaitis. 40 dol. — R. Penikas.

LAIŠKAS REDAKCIJAI

Ačiū už žinutę apie mūsų "Bridges" priedą. (Žinutė buvo Darbininko nr. 16. Red.) Tačiau aš jo asmeniškai neredaguojau. Tai reikėtų patikslinti.

"Bridges" Brooklyno priedą leidžia JAV LB New Yorko I-oji apylinkė, kurios pirmininkas esu aš. Redaktoriai yra Lilia Almario ir Bill Kumet. Leidimo bendra priežiūra priskirta vicepirmininkei socialiniam ir visuomeniniam reikalui — Helen Venis. Ta informacija yra parašyta antroje pusėje kaip "Publication Information".

Šio kalendoriaus pasisekimas remiasi tuo, kad rengėjų praneštų redaktoriai apie numatytus parengimus bent du mėnesius iš anksto raštu vienam iš redaktorių: Lilia Almario, 50 E. 19 St. Brooklyn, N.Y. 11226, arba Bill Kumet, 321 Leslie Lane, Uniondale, N.Y. 11553.

Parengimai skelbiami ir kalendorius platinamas nemokamai. Tačiau apylinkė turi padengti išlaidas, tad savanoriškos aukos mielai priimamos iš bet kokio šaltinio. Aukos siųsti išdininko J. Jankaus vardu, 85-66 98th Street, Woodhaven, N.Y. 11421.

Būtinai dėkingi, jei šias patikslinančias žinutes kaip nors patalpintumėte Darbininke.

Vytautas Radzėvanas,
pirmininkas

Pirmoji komunija Apreiškimo parapijos bažnyčioje bus gegužės 28 per 11 val. mišias. Po mišių — bendri pusryčiai žemutinėje parapijos salėje.

Apreiškimo parapijos piknikas — lietuvių diena bus rugpjūčio 6 Plattdeutsche Park, Franklin Square, L.I.

Skautų vilkiukų ir paukščių saskrydis bus gegužės 27-29 Putname.

Lietuvių kunigų rekolokacijos bus birželio 5-6 ir 7-9 Putname.

Stovyklos Neringoje šiemet bus tokia tvarka: nuo birželio 25 iki liepos 8 — lietuvių kilmės angliškai kalbančiam jaunimui, nuo liepos 9 iki 29 — mergaičių stovykla, nuo liepos 30 iki rugpjūčio 12 — berniukų stovykla, nuo rugpjūčio 13 iki 26 moksleivių ateitininkų stovykla.

Nek. Pr. Marijos seserys šiemet mini savo 60 metų sukaktį. Jubiliejinės iškilmės bus spalio 15 Putname.

ATOSTOGOS PRANCIŠKONŲ VASARVIETĖJE

Pranciškonai visus lietuvius kviečia atostogauti jų vasarvietėje Kennebunkporte, Maine. Šis pajūris garsus amerikiečiuose savo kurortiniais patogumais. Pranciškonų vasarvietė arti Atlanto. Pastatai kasmet gerinami, aplinka lietuviška, buto ir maisto kainos žemesnės kaip kitur.

Sezonas prasideda liepos 1 ir baigiasi rugsėjo 4. Oras tuo laiku šiltas ir gražus. Čia patogus atostogauti per visą sezoną, o ne tik paskutines dvi liepos ir pirmąsias dvi rugpjūčio savaites. Tada gali pritrūkti kambarių. Pranciškonai nori per visą sezoną turėti svečių — panašiai, kaip būna amerikiečių vasarvietėse.

Visais informacijų reikalais reikia kreiptis šiuo adresu: Franciscan Guest House, Kennebunkport, Maine 04046. Tel. 207 967-2011.

Jupiter, Florida, arti Palm Beach, prie US 1, tik 8 minučių pėsčiom iki Atlanto paplūdimio, labai ramioj aplinkoj išnuomojamas gražus butas su dviem miegamaisiais, dviem voniom, gyvenamuoju kambariu, modernia virtuve, skalbykla, teniso aikšte, baseinu. Labai prieinama kaina, trumpalaikė ar metinė sutartis. Esantiem ar būsimiems pensininkams gera proga susipažinti su rytinės Floridos pakrante. Teirautis Juozo Andriūšo Real Estate įstaigai, 87-09 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. 11421. Tel. 212 847-4477.

Alg. Š.

Mečys Razgaitis yra persikėlęs į kitą butą. Norintieji su juo susisiekti gali skambinti St. Baluiui, tel. 388-7163.

SPORTAS

(atkelta iš 10 psl.)

kestį bei užstatą. Vyrų ir moterų komandom pradmės mokestis 30 dol., o visom kitom grupėm po 20 dol. Užstatas 25 dol. kiekvienai komandai. Neužsiregistravus pakankamam skaičiui komandų (mažiausia 4), tos grupės pradmės ir užstato mokestis bus grąžintas tiek tinklinio, tiek krepšinio šakose.

Krepšinio varžybų komiteto pirmininkas yra R. Korzonas, 2725 W. 84th Place, Chicago, Ill. 60652. Tel. (312) 778-6723.

Tinklinio komiteto pirmininkas — M. Leknickas, 716 The West Mall, Apt. 1701, Islington, Ontario M9C 4X6, Canada. Tel. (416) 622-2177.

Ričardas Šimkus L.I. jaunių rinktinėje

Beveik kasmet į Ameriką atvyksta Sovietų Rusijos valstybinė vyrų krepšinio komanda persirungti su stipresnėmis universitetų komandom ir susipažinti su amerikiečių krepšinio stilium dėl artėjančių 1980 metų olimpiadų žaidynių Maskvoj. Paskutiniu metu ir Sovietų Rusijos jaunių komanda ėmė svečiuotis Amerikoje. Gegužės 15 Brookville, L.I., rusų jaunieji turės rungtynes prieš Long Island gimnazijų rinktinę. L.I. rinktinės eilėse žais New Yorko Lietuvių Atletų Klubu krepšininkas Ričardas Šimkus. Jis yra vienas iš pagrindinių žaidėjų St. Anthony's gimnazijoje, kur savo ūgiu (6'8") bei puikiu žaidimu patraukė trenerių akį ir buvo išrinktas į L.I. katalikų gimnazijų "All Star" komandą. Long Island jaunių rinktinė buvo sudaryta po daugelio eliminacinių rungtynių, kol pagaliau, po paskutinių Nassau County prieš Suffolk County rungtynių, buvo išrinktas galutinis sąstatas. R. Šimkus gerai pasirodė visose rungtynėse ir tapo pakviestas į L.I. gimnazijų rinktinę rungtynėms prieš rusų jaunius. Tos rungtynės įvyks pirmadienio, gegužės 15, vakare Brookville, L.I., Lutheran High School salėje. Salė pasiekiamą važiuojant Northern State Pkwy. arba L.I. Expwy., išsukant į Rt. 106 šiaurės kryptimi. Lutheran High School yra ant Brookville Rd., suktant į kairę iš Rt. 106, apie porą mylių nuo aukščiau minėtų greitkelių.

KUN. KAZIMIERAS PUGEVIČIUS

**SAVO 50 METŲ AMŽIAUS IR 25 METŲ
KUNIGYSTĖS JUBILIEJAUS PROGA
KVIEČIA VISUS DALYVAUTI MIŠIOSE
KULTŪROS ŽIDINIO DIDŽIOJOJE SALĖJE
BIRŽELIO 3, ŠEŠTADIENĮ, 6 VAL. VAKARO, IR TAIP PAT
VAIŠĖSE, KURIOS ĮVYKS ŽIDINIO
APATINĖJE SALĖJE**

KULTŪROS ŽIDINIO PAVASARIO ŠVENTĖ

GEGUŽĖS 21, SEKMADIENĮ, 1 v. p.p.

1 val. — Pamaldos ir paminklinio kryžiaus bei Didžiųjų Lietuvos valdovų medalių pašventinimo — dedikacijos iškilmės. Pamokslą sako — Lietuvos Religinės Šalpos direktorius kun. K. PUGEVIČIUS.

Gieda — New Yorko vyrų choras PERKŪNAS, vad. V. DAUGIRDO ir New Yorko lietuvių jaunimo ansamblis SUTARTINĖ, vad. JÜRATĖS VEBLAITYTĖS-LITCHFIELD.

2:30 val. — Gegužinė — pasisvečiavimas Programą atlieka — New Yorko lietuvių tautinių šokių ansamblis TRYPTINIS, vad. JADVYGOS MATULAITIENĖS.

Organizacijos kviečiamos dalyvauti su vėliavomis. Gražiam orui esant, viskas vyks lauke.

Visus atsilankyti maloniai kviečia — Tėvai Pranciškonai ir Kultūros Židinio komitetas — Lietuvių Kultūros Fondas.

Maloniai kviečiame visus lietuvius prisidėti prie Kultūros Židinio statybos užbaigimo, apvainikuojant paminkliniu kryžiumi ir D.L. valdovų medaliuonais.

Paukojė šiam tikslui 500 dolerių bus įrašyti paminklinėje lentoje kaip mecenatai, o paukojė 100 dol. — kaip garbės statytojai.

Kiekviena auka gali būti nurašoma nuo valstybinių mokesčių.

Čekius prašom rašyti: Franciscan Fathers arba Lithuanian Cultural Foundation, Inc.

Lietuvių Kultūros Židinio Administracijai
361 Highland Blvd.
Brooklyn, N.Y. 11207

Siunčiu savo auką:

1. Paminkliniam kryžiui

2. Didžiųjų Lietuvos kunigaikščių portretams

Auką skiru įamžinant

Pavardė ir vardas

Adresas: